

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)
ภาคเรียนที่ ๑

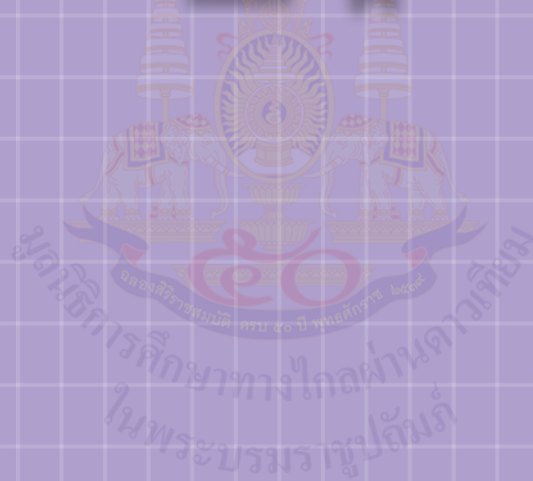
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่

๖

หน่วยที่ ๒
เศษส่วน และการบวก
การลบ การคูณ
การหารเศษส่วน
(ฉบับปรับปรุง)

Maths

ชุดเอกสารสื่อ ๒๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

คำชี้แจง

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน เล่มนี้ เป็น ๑ ใน ๘ เล่ม ของชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อสอนครบทั้ง ๘ เล่ม นักเรียนจะได้เรียนรู้ครบถ้วนครอบคลุมทุกตัวชี้วัดของหลักสูตร

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน เล่มนี้ เป็นเอกสารที่นำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบด้วย

- ๑) คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน
- ๒) โครงสร้างชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ๓) กำหนดการสอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
- ๔) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน
- ๕) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน
- ๖) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑๕ แผน
- ๗) เฉลยแบบฝึกหัดของนักเรียน
- ๘) แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

ก่อนการสอนเรื่อง เศษส่วน ผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารเล่มนี้อย่างละเอียด จะทำให้รู้ว่า ต้องสอนแต่ละเนื้อหาอย่างไร และต้องเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ประกอบการสอนอะไรบ้าง ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้ของผู้สอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอน ในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วน ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

คำแนะนำสำหรับผู้สอน	๕
โครงสร้างชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๙
กำหนดเวลาการสอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๑๐
โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน	๑๑
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน	๑๒
แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	๑๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	๒๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	๔๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	๕๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	๕๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	๗๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	๘๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	๙๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	๑๐๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	๑๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	๑๒๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕	๑๓๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เฉลยแบบฝึกหัด	๑๓๕
ภาคผนวก ข แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์	๑๘๔

คำแนะนำสำหรับผู้สอน

๑. แนวคิดหลัก

การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถด้านการสื่อสารและการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถตั้งข้อสันนิษฐาน สืบเสาะและเลือกสรรสารสนเทศ ให้เหตุผล แก้ปัญหาโดยเลือกใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ การจัดการกิจกรรมจึงควรเน้นการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด ปรัชญาหรือ อภิปราย แก้ปัญหา แสดงความคิดเห็นและสะท้อนความคิด (reflective thinking) ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และคุณธรรมจริยธรรม ในการจัดกลุ่มอาจจัดเป็นกลุ่ม ๒ คน หรือกลุ่ม ๓ - ๔ คน หรืออาจจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ สิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรกคือ ความรู้พื้นฐานของนักเรียน ผู้สอนอาจทบทวนโดยใช้คำถามหรือยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ขั้นการสอนเนื้อหาใหม่ ผู้สอนอาจกำหนดสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวในชั้นทบทวนความรู้และใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปหรือเข้าใจหลักการ แนวคิด กฎ สูตร สัจพจน์ ทฤษฎีบท หรือบทนิยามด้วยตนเอง ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรให้อิสระทางความคิดกับนักเรียนโดยผู้สอนคอยสังเกต ตรวจสอบความเข้าใจ และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรให้นักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้นำเสนอแนวคิด เพราะนักเรียนมีโอกาสแสดงแนวคิดเพิ่มเติมร่วมกัน ซักถาม อภิปรายข้อขัดแย้งด้วยเหตุและผล ผู้สอนมีโอกาสเสริมความรู้ ขยายความรู้หรือสรุปประเด็นสำคัญของสาระที่นำเสนอ นั้น ทำให้การเรียนรู้ขยายวงกว้างและลึกมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดี มีความภูมิใจในผลงาน เกิดความรู้สึกรักอยากทำ กล้าแสดงออก และจดจำสาระที่ตนเองได้ออกมานำเสนอได้นาน รวมทั้งฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับชั้นประถมศึกษา ผู้สอนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ฝึกทักษะ การสังเกต ฝึกให้เหตุผลและหาข้อสรุปจากสื่อรูปธรรมหรือแบบจำลองต่าง ๆ ก่อน แล้วขยายวงความรู้สู่นามธรรมตาม ความสามารถของนักเรียน สำหรับบางเนื้อหาที่ยากต่อการทำความเข้าใจของนักเรียนบางคน ผู้สอนควรมหายุทธวิธี ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียนในการอธิบาย เช่น ใช้วิธีลดรูปของปัญหา หรือเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ เหมาะสมเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น และเพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์ ผู้สอนควรใช้ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงเป็นตัวอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การนำชุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ผู้สอนควรเตรียมตัวล่วงหน้า ดังนี้

๑. ศึกษาโครงสร้างชุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าตลอดทั้งปีการศึกษา นักเรียนต้องเรียนรู้ทั้งหมดกี่หน่วย แต่ละหน่วยมีหน่วยย่อยอะไรบ้าง ใช้เวลาสอนกี่ชั่วโมง และมีกี่แผน

๒. ศึกษาโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ ว่าแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาอะไรบ้าง เนื้อหาหลักกี่ชั่วโมง ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนมองเห็นภาพรวมของการสอนในหน่วยดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

๓. ศึกษาแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งอยู่บนหน้าแผนแต่ละแผน เป็นการสรุปแนวการจัดการกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการสอน ทำให้ผู้สอนมองเห็นภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงนั้น ๆ

๔. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหัวข้อต่อไปนี้

๔.๑ ขอบเขตเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่นักเรียนต้องเรียนรู้ในแผนที่กำลังศึกษา

๔.๒ สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการที่นักเรียนควรจะได้หลังจากได้เรียนรู้ตามแผนที่กำหนด

๔.๓ จุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็นด้านความรู้ และด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

๔.๔ กิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งแต่ละขั้นผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจอย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้สอนควรพิจารณาด้วยว่า ในแต่ละขั้นตอนการสอน ผู้สอนจะต้องศึกษาว่ามี สื่อ/อุปกรณ์อะไรบ้าง

๔.๕ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เป็นการบอกรายการสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงนั้น

๔.๖ การประเมิน เป็นการบอกทั้งวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมิน สำหรับเครื่องมือการประเมินในชุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ฯ นี้ ได้จัดเตรียมไว้ให้ผู้สอนเรียบร้อยแล้ว

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สื่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบด้วย

๓.๑ แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนใช้เป็นแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

๓.๒ แบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนใช้ฝึกทักษะหลังจากทำความเข้าใจบทเรียน แนวคิดและความคิดรวบยอดที่สำคัญในบทเรียนเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว

๓.๓ ใบกิจกรรม สำหรับนักเรียนใช้ฝึกทักษะปฏิบัติ หรือสร้างความคิดรวบยอดในบทเรียน

๓.๔ แบบทดสอบ เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

แบบฝึกหัด ใบกิจกรรมและแบบทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้มีการกำหนดสัญลักษณ์รูปดาว ๕ แฉกจำนวน ๖ ดวง และแถบสีม่วง โดย

- ผ. หมายถึง แบบฝึกหัด
- ก. หมายถึง ใบกิจกรรม
- ท. หมายถึง แบบทดสอบ
- ผ. หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้

เช่น

- ผ. ๑.๖ / ผ.๖ เป็นแบบฝึกหัดหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๖ อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖
- ผ. ๓.๗ / ผ.๖ เป็นแบบฝึกหัดหน่วยที่ ๓ ลำดับที่ ๗ อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖
- ก. ๒.๑ / ผ.๓ เป็นใบกิจกรรมหน่วยที่ ๒ ลำดับที่ ๑ อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
- ท. ๑.๒ / ผ.๖ เป็นแบบทดสอบหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๒ อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

หมายเหตุ ลำดับที่ของแบบฝึกหัด ใบกิจกรรม และแบบทดสอบจะเรียงต่อกันจนครบทุกแผนในแต่ละหน่วย เมื่อขึ้นหน่วยใหม่ลำดับที่ของแบบฝึกหัด ใบกิจกรรม และแบบทดสอบจะเริ่มต้นใหม่

๔. ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) โดยผ่านการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน ดังนี้

ภาคเรียนที่ ๑ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วย ดังนี้

- หน่วยที่ ๑ จำนวนนับ และการบวก การลบ การคูณ การหาร
- หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
- หน่วยที่ ๓ ทศนิยม และการบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม
- หน่วยที่ ๔ ร้อยละ
  - หน่วยย่อยที่ ๔.๑ ร้อยละ
  - หน่วยย่อยที่ ๔.๒ อัตราส่วน
- หน่วยที่ ๕ แบบรูป

ภาคเรียนที่ ๒ ประกอบด้วย ๓ หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ ๒ เรขาคณิตสองมิติ

หน่วยย่อยที่ ๖.๑ รูปสามเหลี่ยม

หน่วยย่อยที่ ๖.๒ รูปหลายเหลี่ยม

หน่วยย่อยที่ ๖.๓ วงกลม

หน่วยที่ ๓ รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

หน่วยที่ ๔ สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น

๕. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กำหนดให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้หลายแผน แผนละ ๑ ชั่วโมง โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้คือ ขอบเขตเนื้อหา สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งมีทั้งด้านความรู้และด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการประเมิน สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนจะมีแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานทุกแผนซึ่งเป็นการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงนั้น ๆ ในทุกขั้นตอนการสอนตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และการประเมินผล

โครงสร้างชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หมายเหตุ เวลารวมของทุกหน่วยเป็น ๑๔๓ ชม. รวมกับการวัดผลประเมินผล
และกิจกรรมเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็น ๑๖๐ ชม./ปี

กำหนดเวลาการสอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๑		ภาคเรียนที่ ๒	
หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	หน่วยการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
หน่วยที่ ๑ จำนวนนับ และการบวก การลบ การคูณ การหาร	๑๘	หน่วยที่ ๖ เรขาคณิตสองมิติ หน่วยย่อยที่ ๖.๑ รูปสามเหลี่ยม	๑๙
หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน	๑๕	หน่วยย่อยที่ ๖.๒ รูปหลายเหลี่ยม	๑๕
หน่วยที่ ๓ ทศนิยม และการบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม	๑๓	หน่วยย่อยที่ ๖.๓ วงกลม	๑๘
หน่วยที่ ๔ ร้อยละ หน่วยย่อยที่ ๔.๑ ร้อยละ หน่วยย่อยที่ ๔.๒ อัตราส่วน	๑๐ ๘	หน่วยที่ ๗ รูปเรขาคณิตสามมิติ และปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก	๑๒
หน่วยที่ ๕ แบบรูป	๗	หน่วยที่ ๘ สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น	๘
กิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียน	๙	กิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียน	๘
รวม	๘๐	รวม	๘๐

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
 หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
หน่วยที่ ๒ เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ จำนวนและพีชคณิต

มาตรฐาน ค ๑.๑ เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้
ตัวชี้วัด

- ค ๑.๑ ป.๖/๑ เปรียบเทียบ เรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละจากสถานการณ์ต่างๆ
- ค ๑.๑ ป.๖/๗ หาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคละ
- ค ๑.๑ ป.๖/๘ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละ ๒ – ๓ ขั้นตอน

ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

1. การแก้ปัญหา
2. การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
3. การให้เหตุผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชี้แนะ	ใช้การถามตอบเพื่อทบทวนความหมายของเศษส่วนและครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
ชวนสน	ทบทวนการหาเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดให้ ทำกิจกรรม 2.1, ทำแบบฝึกหัด 2.1
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบ จนนักเรียนสรุปได้ว่า - การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดอาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน - การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดอาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน ซึ่งจำนวนนับนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนได้ลงตัว
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม และทำแบบฝึกหัด - ประเมินจากการสื่อสารและสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ขอบเขตเนื้อหา

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากัน

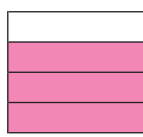
สาระสำคัญ

- การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนด อาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน
- การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนด อาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนซึ่งจำนวนนั้นนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนได้ลงตัว

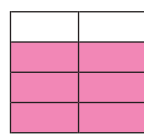
กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

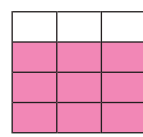
1. ครูติดแถบกระดาษแสดงเศษส่วนบนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อทบทวนความหมายของเศษส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ระบายสีแดงแสดงเศษส่วนใด เพราะเหตุใด
 $\left(\frac{2}{3} \right)$ เพราะกระดาษ 1 แผ่น แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนละเท่า ๆ กัน ต้องการ 3 ใน 4 ของรูป

- ส่วนที่ระบายสีแดงแสดงเศษส่วนใด เพราะเหตุใด
 $\left(\frac{4}{3} \right)$ เพราะกระดาษ 1 แผ่น แบ่งออกเป็น 8 ส่วน ส่วนละเท่า ๆ กัน ต้องการ 6 ใน 8 ของรูป

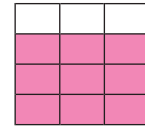
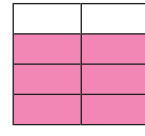
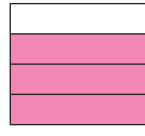

- ส่วนที่ระบายสีแดงแสดงเศษส่วนใด เพราะเหตุใด
 $\left(\frac{9}{12} \right)$ เพราะกระดาษ 1 แผ่น แบ่งออกเป็น 12 ส่วน ส่วนละเท่า ๆ กัน ต้องการ 9 ใน 12 ของรูป

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบกิจกรรม 2.1
2. แบบฝึกหัด 2.1
3. แถบแสดงเศษส่วน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้
ด้านความรู้

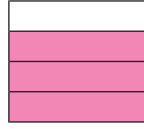
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถหา
เศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่
กำหนดให้ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ
ทางคณิตศาสตร์

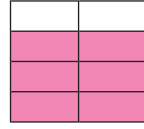
1. ใ้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมาย
ทางคณิตศาสตร์

ขั้นตอน

2. ครูติดแถบกระดาษแสดงเศษส่วนบนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการหาเศษส่วนที่เท่ากัน ดังนี้

- ส่วนที่ระบายนี้อาจแสดงเศษส่วนใด ($\frac{3}{4}$)

- ส่วนที่ระบายนี้อาจแสดงเศษส่วนใด ($\frac{6}{9}$)

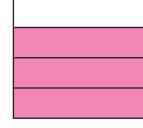
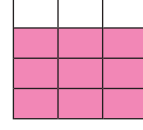
- ส่วนที่ระบายนี้อาจแสดง $\frac{3}{4}$ กับ $\frac{6}{9}$ เท่ากันหรือไม่ (เท่ากัน)

- นักเรียนจะสรุปความสัมพันธ์ของ $\frac{3}{4}$ กับ $\frac{6}{9}$ ได้อย่างไร เพราะเหตุใด

($\frac{3}{4} = \frac{6}{8}$ เพราะส่วนที่ระบายนี้อาจแสดง $\frac{3}{4}$ กับ $\frac{6}{8}$ เท่ากัน)

ครูให้นักเรียนสังเกต $\frac{3}{4} = \frac{6}{8}$ แล้วใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า

$$\text{เนื่องจาก } \frac{3}{4} = \frac{6}{8} \text{ ซึ่ง } \frac{3}{4} = \frac{3 \times 2}{4 \times 2} = \frac{6}{8}$$

ในการทำงานเดียวกัน ครูอาจติดแถบกระดาษแสดงเศษส่วน

บนกระดาน

การประเมิน

1. วิธีการ

1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

1.2 ตรวจสอบผลงานจากแบบฝึกหัด

2. เครื่องมือ

2.1 ใบกิจกรรม 2.1

2.2 แบบฝึกหัด 2.1

2.3 แบบประเมินทักษะ

และกระบวนการทาง

คณิตศาสตร์

3. เกณฑ์

3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.2 คะแนนรวมด้านทักษะและกระบวนการทาง

คณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า

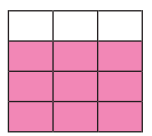
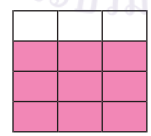
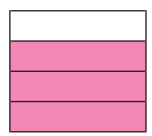
ร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน การบวก การคูณ การหารเศษส่วน

	แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ดังนี้ - ส่วนที่ระบายนีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{3}{4}$) - ส่วนที่ระบายนีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{9}{12}$) - ส่วนที่ระบายนีแสดง $\frac{3}{4}$ กับ $\frac{9}{12}$ เท่ากันหรือไม่ (เท่ากัน) - นักเรียนจะสรุปความสัมพันธ์ของ $\frac{3}{4}$ กับ $\frac{9}{12}$ ได้อย่างไร เพราะเหตุใด $\left(\frac{3}{4} = \frac{9}{12} \text{ เพราะส่วนที่ระบายนีแสดง } \frac{3}{4} \text{ กับ } \frac{9}{12} \text{ เท่ากัน} \right)$ เนื่องจาก $\frac{3}{4} = \frac{9}{12}$ ซึ่ง $\frac{3}{4} = \frac{3 \times 3}{4 \times 3} = \frac{9}{12}$
	3. ครูนำแถบกระดาษแสดงเศษส่วนมาติดบนกระดานแล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายดังนี้ - ส่วนที่ระบายนีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{9}{12}$)

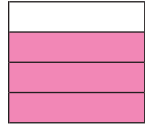
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

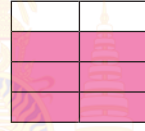
เวลา ๑ ชั่วโมง

- ส่วนที่ระบายสีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{3}{4}$)

- นักเรียนจะสรุปความสัมพันธ์ของ $\frac{9}{12}$ กับ $\frac{3}{4}$ ได้อย่างไร เพราะเหตุใด

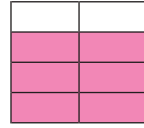
$\left(\frac{9}{12} = \frac{3}{4} \right.$ เพราะส่วนที่ระบายสีแสดง $\frac{9}{12}$ กับ $\frac{3}{4}$ เท่ากัน
เนื่องจาก $\frac{9}{12} = \frac{3}{4}$ ซึ่ง $\frac{9}{12} = \frac{9 \div 3}{12 \div 3} = \frac{3}{4}$

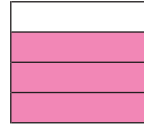
ในการทำงานเดียวกัน ครูอาจตีแถบกระดาษแสดงเศษส่วน

บนกระดาน

แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ดังนี้

- ส่วนที่ระบายสีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{6}{9}$)

- ส่วนที่ระบายสีแสดงเศษส่วนใด ($\frac{3}{4}$)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- นักเรียนจะสรุปความสัมพันธ์ของ $\frac{6}{8}$ กับ $\frac{3}{4}$ ได้อย่างไร เพราะเหตุใด

$$\left(\frac{6}{8} = \frac{3}{4} \text{ เพราะส่วนที่ระบายนี่แสดง } \frac{6}{8} \text{ กับ } \frac{3}{4} \text{ เท่ากัน} \right)$$

เนื่องจาก $\frac{6}{8} = \frac{3}{4}$ ซึ่ง $\frac{6}{8} = \frac{6 \div 2}{8 \div 2} = \frac{3}{4}$

4. ครูกยกตัวอย่างการหาเศษส่วนที่เท่ากันโดยการคูณและการหารด้วยจำนวนนับบนกระดาน

โดยใช้การถามตอบและให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหาเศษส่วนที่เท่ากันดังนี้

ตัวอย่าง เต็มตัวเลขแสดงจำนวนหรือเศษส่วนลงใน $\square$ ให้ถูกต้อง

1. $\frac{5}{8} = \frac{\square}{16}$
 - จะทำ $\frac{5}{8}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับตัวส่วนของ $\frac{\square}{16}$ ได้อย่างไร

$$\left(\text{เนื่องจาก } 8 \times 2 = 16 \text{ จึงนำ } 2 \text{ คูณทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ } \frac{5}{8} \text{ ดังนี้} \right)$$

$$\left(\frac{5}{8} = \frac{5 \times 2}{8 \times 2} = \frac{10}{16} \text{ จะได้ว่า } \frac{5}{8} = \frac{\square}{16} = \frac{10}{16} \text{ ดังนั้น } \square = 10 \right)$$

2. $\frac{24}{28} = \frac{6}{\square}$
 - จะทำ $\frac{24}{28}$ ให้มีตัวเศษเท่ากับตัวเศษของ $\frac{6}{\square}$ ได้อย่างไร

$$\left(\text{เนื่องจาก } 24 \div 4 = 6 \text{ จึงนำ } 4 \text{ ไปหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ } \frac{24}{28} \text{ ดังนี้} \right)$$

$$\left(\frac{24}{28} = \frac{24 \div 4}{28 \div 4} = \frac{6}{7} \text{ จะได้ว่า } \frac{24}{28} = \frac{6}{\square} = \frac{6}{7} \text{ ดังนั้น } \square = 7 \right)$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

3. $\frac{10}{11} = \square$

- จะทำ $\frac{10}{11} = \square$ ได้อย่างไร

เนื่องจาก $\frac{10}{11}$ เป็นเศษส่วนอย่างต่ำ ดังนั้น จะหาเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{10}{11}$

ได้โดยการนำจำนวนนับที่มากกว่า 1 มาคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน

จะได้คำตอบที่หลากหลาย เช่น

$$\frac{10}{11} = \frac{10 \times 2}{11 \times 2} = \frac{10 \times 3}{11 \times 3} = \frac{10 \times 4}{11 \times 4} = \dots$$

$$\text{หรือ } \frac{10}{11} = \frac{20}{22} = \frac{30}{33} = \frac{40}{44} = \dots$$

$$\text{ดังนั้น } \square = \frac{20}{22} \text{ หรือ } \square = \frac{30}{33} \text{ หรือ } \square = \frac{40}{44} \text{ หรือ } \dots$$

4. $\frac{25}{75} = \square$

- จะทำ $\frac{25}{75} = \square$ ได้อย่างไร

เนื่องจาก $\frac{25}{75}$ ไม่เป็นเศษส่วนอย่างต่ำ ดังนั้น หาเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{25}{75}$ ได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 หาเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{25}{75}$ โดยการนำจำนวนนับที่มากกว่า 1 คูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน

$$\frac{25}{75} = \frac{25 \times 2}{75 \times 2} = \frac{25 \times 3}{75 \times 3} = \frac{25 \times 4}{75 \times 4} = \dots$$

$$\text{หรือ } \frac{25}{75} = \frac{50}{150} = \frac{75}{225} = \frac{100}{300} = \dots$$

$$\text{ดังนั้น } \square = \frac{50}{150} \text{ หรือ } \square = \frac{75}{225} \text{ หรือ } \square = \frac{100}{300} \text{ หรือ } \dots$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

วิธีที่ 2 หาเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{25}{75}$ โดยการนำจำนวนนับที่มากกว่า 1 ไปหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน โดยจำนวนนับนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนได้ลงตัว เช่น

$$\frac{25}{75} = \frac{25 \div 5}{75 \div 5} = \frac{5}{15} = \frac{5 \div 5}{15 \div 5} = \frac{1}{3}$$

หรือ $\frac{25}{75} = \frac{5}{15}$ หรือ $\frac{1}{3}$

ดังนั้น $\square = \frac{5}{15}$ หรือ $\square = \frac{1}{3}$

ครูให้นักเรียนสังเกตการหาเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดจากตัวอย่าง แล้วใช้การถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนด อาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน

การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนด อาจทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน ซึ่งจำนวนนับนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนได้ลงตัว

5. ครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน ให้นักเรียนทำใบกิจกรรม 2.1 กิจกรรมตามหาเพื่อน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำตอบ ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่เสร็จ หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อเฉลยความถูกต้อง โดยเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ใบกิจกรรม 2.1

กิจกรรมตามหาเพื่อน

คำชี้แจง เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{3}{5}$

เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{48}{120}$

$$\frac{6}{8}$$

$$\frac{6}{10}$$

$$\frac{24}{60}$$

$$\frac{9}{15}$$

$$\frac{15}{25}$$

$$\frac{6}{15}$$

$$\frac{12}{20}$$

$$\frac{8}{20}$$

$$\frac{96}{240}$$

$$\frac{21}{35}$$

$$\frac{144}{360}$$

$$\frac{50}{122}$$

สรุป 1. เศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{3}{5}$ ได้แก่ $\frac{6}{10}$, $\frac{9}{15}$, $\frac{15}{25}$, $\frac{12}{20}$, $\frac{21}{35}$

เพราะเหตุใด

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 2}{5 \times 2} = \frac{6}{10}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 3}{5 \times 3} = \frac{9}{15}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 4}{5 \times 4} = \frac{12}{20}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 7}{5 \times 7} = \frac{21}{35}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 5}{5 \times 5} = \frac{15}{25}$$

2. เศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{48}{120}$

เพราะเหตุใด

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 2}{120 \div 2} = \frac{24}{60}$$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 8}{120 \div 8} = \frac{6}{15}$$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 20}{120 \div 20} = \frac{24}{60}$$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 2}{120 \div 2} = \frac{24}{60}$$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 6}{120 \div 6} = \frac{8}{20}$$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \div 6}{120 \div 6} = \frac{8}{20}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
 ชั้น ป. ๖
 เวลา ๑ ชั่วโมง

6. ครูเขียนโจทย์การหาเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดให้บนกระดาน จากนั้นครูแจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน กลุ่มใดทำไม่ได้ หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบในการเฉลยความถูกต้อง ดังนี้

(1) เติมตัวเลขแสดงจำนวนหรือเศษส่วนลงใน ให้ถูกต้อง

- 1) $\frac{4}{7} = \frac{8}{14} = \frac{16}{28} = \frac{20}{35} = \frac{28}{49} = \frac{32}{56}$
- 2) $\frac{5}{11} = \frac{10}{22} = \frac{15}{33} = \frac{20}{44} = \frac{35}{77} = \frac{40}{88}$
- 3) $\frac{36}{72} = \frac{18}{36} = \frac{12}{24} = \frac{9}{18} = \frac{6}{12} = \frac{1}{2}$
- 4) $\frac{60}{90} = \frac{30}{45} = \frac{20}{30} = \frac{12}{18} = \frac{10}{15} = \frac{2}{3}$

(2) เขียนเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดให้อีก 2 จำนวน (คำตอบอาจมีหลากหลาย เช่น)

- 1) $\frac{5}{7} = \frac{10}{14} = \frac{15}{21}$
- 2) $\frac{7}{11} = \frac{14}{22} = \frac{21}{33}$
- 3) $\frac{12}{15} = \frac{4}{5} = \frac{8}{10}$
- 4) $\frac{48}{72} = \frac{24}{36} = \frac{16}{24}$
- 5) $\frac{120}{144} = \frac{60}{72} = \frac{40}{48}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.1 ข้อ 1-2 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

8. ครูใช้การถามตอบ ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยครูถามว่า

การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดทำได้อย่างไร

- การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกัน คูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน
- การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันหาร ทั้งตัวเศษและตัวส่วน ซึ่งจำนวนนับนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนได้ลงตัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้การถามตอบให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันจากโจทย์ และสถานการณ์ปัญหาบนกระดาน
ขั้นสอน	การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ทำแบบฝึกหัด 2.2 ใช้การถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนใหม่ที่มีตัวส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงเปรียบเทียบ - การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดอาจทำได้โดยนำจำนวนเดียวกันคูณทั้งตัวเศษ และตัวส่วนหรือนำจำนวนเดียวกันหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนซึ่งจำนวนนับต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนลงตัว
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถามและทำแบบฝึกหัด - ประเมินจากการสื่อสารและสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา เปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน สาระสำคัญ การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนให้ตัวส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงเปรียบเทียบ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ ดังนี้ ตัวอย่าง เปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ - จำนวนใดมากกว่า (ยังบอกไม่ได้ เพราะเศษส่วนทั้งสองจำนวนมีตัวส่วนไม่เท่ากัน) - จะเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันต้องทำอะไร (ต้องทำเศษส่วนทั้งสองจำนวนให้มีตัวส่วนเท่ากัน แล้วเปรียบเทียบตัวเศษ ถ้าตัวเศษของเศษส่วนใดมากกว่า เศษส่วนนั้นจะมากกว่า) 2. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์การเปรียบเทียบเศษส่วนบนกระดาน แล้วใช้การถามตอบประกอบการอภิปราย ดังนี้ ใบไม้ใช้รับบินสีแดงและรับบินสีฟ้าห่อของขงวูไปแล้ว ยังเหลือรับบินสีแดง $\frac{5}{9}$ เมตร และรับบินสีฟ้า $\frac{8}{15}$ เมตร ใบไม้เหลือรับบินสีใดมากกว่า - จากโจทย์ใบไม้เหลือรับบินสีใดมากกว่า (ยังบอกไม่ได้) - เพราะเหตุใด (ต้องเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ ซึ่งตัวส่วนของ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ ยังไม่เท่ากัน) - นักเรียนจะเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ ได้อย่างไร (ต้องทำเศษส่วนของ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันก่อนแล้วจึงเปรียบเทียบตัวเศษ) - จะทำเศษส่วนของ $\frac{5}{9}$ และ $\frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้อย่างไร และสรุปคำตอบได้อย่างไร	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.2 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจสอบผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.2 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์
เพื่อให้นักเรียนสามารถ
1. ใ้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

นักเรียนอาจจะแสดงวิธีทำเศษส่วนของ $\frac{5}{9}$ และ $\frac{8}{15}$ ให้มีส่วนเท่ากัน ดังนี้

นำ 15 ไปคูณ ทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ $\frac{5}{9}$
นำ 9 ไปคูณ ทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ $\frac{8}{15}$

จะได้ $\frac{5 \times 15}{9 \times 15} = \frac{75}{135}$ และ $\frac{8 \times 9}{15 \times 9} = \frac{72}{135}$
เนื่องจาก $\frac{75}{135} > \frac{72}{135}$ ดังนั้น $\frac{5}{9} > \frac{8}{15}$

แสดงว่า ใบบัวเห็ลือริบบิ้นสีแดงมากกว่า

จากนั้นให้นักเรียนสังเกตการหาผลลัพธ์ และใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายตามข้อสังเกตได้ว่า การทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดตามวิธีนี้ได้จำนวนมากจากไม่สะดวกในการหาผลลัพธ์

- มีวิธีได้อีกที่จะทำเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนด

นำจำนวนนับที่มากกว่า 1 คูณทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ $\frac{5}{9}$ และ $\frac{8}{15}$

แล้วพิจารณาเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน ดังนี้

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 2}{9 \times 2} = \frac{10}{18}$$

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 2}{15 \times 2} = \frac{16}{30}$$

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 3}{9 \times 3} = \frac{15}{27}$$

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 3}{15 \times 3} = \frac{24}{45}$$

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 4}{9 \times 4} = \frac{20}{36}$$

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 4}{15 \times 4} = \frac{32}{60}$$

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 5}{9 \times 5} = \frac{25}{45}$$

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 5}{15 \times 5} = \frac{40}{75}$$

เนื่องจาก $\frac{25}{45} > \frac{40}{75}$ และ $\frac{25}{45} > \frac{24}{45}$
แสดงว่า $\frac{5}{9} > \frac{8}{15}$

ดังนั้น ใบบัวเห็ลือริบบิ้นสีแดงมากกว่า

3. เกณฑ์
3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.2 คะแนนรวมด้านทักษะและการะบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูให้นักเรียนสังเกต $\frac{5}{9} = \frac{25}{45}$ และ $\frac{8}{15} = \frac{24}{45}$ และใช้การตอบประกอบการอธิบายแนะนำ
จนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า 45 เป็นจำนวนนับที่น้อยที่สุดที่หารด้วย 9 และ 15 ลงตัว
แสดงว่า 45 เป็น ค.ร.น. ของ 9 และ 15 จากนั้นครูอธิบายแนะนำ อาจทำ $\frac{5}{9}$ และ $\frac{8}{15}$ ให้มีตัว
ส่วนเท่ากันเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 15

ขั้นสอน

3. ครูยกตัวอย่าง 2 – 3 ตัวอย่างบนกระดาน แล้วใช้การถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำ
จนนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีการเปรียบเทียบจากตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

เปรียบเทียบ $\frac{11}{20}$ กับ $\frac{19}{36}$

- จะเปรียบเทียบ $\frac{11}{20}$ กับ $\frac{19}{36}$ ได้หรือยัง (ยัง)

เพราะเหตุใด (ตัวเลขของเศษส่วนทั้ง 2 จำนวน ยังไม่เท่ากัน)

- จะทำเศษส่วนทั้ง 2 จำนวนให้มีตัวส่วนเท่ากันได้อย่างไร

(ทำเศษส่วนทั้ง 2 จำนวนให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 20 และ 36)

- ค.ร.น. ของ 20 และ 36 เท่ากับเท่าไร (180)

- เขียนแสดงวิธีทำได้อย่างไร

วิธีทำ เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 20 และ 36 คือ 180

$$\frac{11}{20} = \frac{11 \times 9}{20 \times 9} = \frac{99}{180} \quad \text{และ} \quad \frac{19}{36} = \frac{19 \times 5}{36 \times 5} = \frac{95}{180}$$

$$\text{จะได้} \quad \frac{99}{180} > \frac{95}{180} \quad \text{ดังนั้น} \quad \frac{11}{20} > \frac{19}{36}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ตัวอย่างที่ 2 เปรียบเทียบ $\frac{37}{30}$ กับ $\frac{29}{18}$

- จะเปรียบเทียบ $\frac{37}{30}$ กับ $\frac{29}{18}$ ได้หรือยัง (ยัง)

เพราะเหตุใด (ตัวส่วนของเศษส่วนทั้ง 2 จำนวน ยังไม่เท่ากัน)

- จะทำเศษส่วนทั้ง 2 จำนวนให้มีตัวส่วนเท่ากันได้ได้อย่างไร

(ทำเศษส่วนทั้ง 2 จำนวนให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 30 และ 18)

- ค.ร.น. ของ 30 และ 18 เท่ากับเท่าไร (90)

- เขียนแสดงวิธีทำได้อย่างไร

วิธีทำ เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 30 และ 18 คือ 90

$$\frac{37}{30} = \frac{37 \times 3}{30 \times 3} = \frac{111}{90} \quad \text{และ} \quad \frac{29}{18} = \frac{29 \times 5}{18 \times 5} = \frac{145}{90}$$

จะได้ $\frac{111}{90} < \frac{145}{90}$ ดังนั้น $\frac{37}{30} < \frac{29}{18}$

จากนั้นครูใช้การถามตอบประกอบการอภิปราย เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่า การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนให้มีส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงเปรียบเทียบ

4. ครูเขียนโจทย์บนกระดาน 2 ข้อ และแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีทำโจทย์ทั้ง 2 ข้อ ถ้ากลุ่มใดแสดงวิธีทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือแสดงวิธีทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมเฉลยความถูกต้องบนกระดาน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

1) เปรียบเทียบ $\frac{27}{35}$ กับ $\frac{13}{14}$

วิธีทำ เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 35 และ 14 คือ 70

$$\frac{27}{35} = \frac{27 \times 2}{35 \times 2} = \frac{54}{70} \quad \text{และ} \quad \frac{13}{14} = \frac{13 \times 5}{14 \times 5} = \frac{65}{70}$$

$$\text{ซึ่ง } \frac{54}{70} < \frac{65}{70} \text{ ดังนั้น } \frac{27}{35} < \frac{13}{14}$$

2) เปรียบเทียบ $\frac{39}{22}$ กับ $\frac{58}{55}$

วิธีทำ เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 22 และ 55 คือ 110

$$\frac{39}{22} = \frac{39 \times 5}{22 \times 5} = \frac{195}{110} \quad \text{และ} \quad \frac{58}{55} = \frac{58 \times 2}{55 \times 2} = \frac{116}{110}$$

$$\text{ซึ่ง } \frac{195}{110} > \frac{116}{110} \text{ ดังนั้น } \frac{39}{22} > \frac{58}{55}$$

5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.2 ข้อ 1, 2 และ 3 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูใช้การถามตอบ ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยครูถามว่า

- จะเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ได้อย่างไร

[การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนให้มีตัวส่วนเท่ากัน

โดยอาจทำได้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงเปรียบเทียบ

- จะมีวิธีหาเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดให้ได้อย่างไร

[การหาเศษส่วนให้เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดทำได้โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกัน

คูณทั้งตัวเศษและตัวส่วน หรือนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน

ซึ่งจำนวนนับนั้นต้องหารทั้งตัวเศษและตัวส่วนลงตัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการเขียนเลขโดดในรูปจำนวนคละและการเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน และการหา ค.ร.น. ของจำนวนนับสองจำนวนจากตัวอย่างบนกระดาน โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย การเขียนเลขโดดในรูปจำนวนคละและการเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน
ขั้นสอน	การเปรียบเทียบจำนวนคละและเลขโดดที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ทำแบบฝึกหัด 2.3
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การเปรียบเทียบจำนวนคละให้เปรียบเทียบจำนวนนับของจำนวนคละก่อน ถ้าจำนวนนับเท่ากัน ให้เปรียบเทียบเศษส่วน - การเปรียบเทียบเศษส่วนกับจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินหรือเขียนเลขโดดในรูปจำนวนคละแล้วจึงเปรียบเทียบ
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา เปรียบเทียบจำนวนคละ และเศษเกินที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน สาระสำคัญ การเปรียบเทียบจำนวนคละให้เปรียบเทียบจำนวนนับของจำนวนคละก่อน ถ้าจำนวนนับเท่ากันให้เปรียบเทียบเศษส่วน การเปรียบเทียบเศษส่วนกับจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินหรือเขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละแล้วจึงเปรียบเทียบ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูทบทวนการเขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ และการเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน โดยยกตัวอย่างบนกระดาน แล้วใช้คำถามต่อไปนี้ให้นักเรียนร่วมกันแสดงวิธีคิด ดังนี้ $1) \text{เขียน } \frac{67}{15} \text{ ในรูปจำนวนคละ}$ $\text{วิธีคิด } \frac{67}{15} = \frac{15+15+15+15+7}{15}$ $= \frac{15}{15} + \frac{15}{15} + \frac{15}{15} + \frac{15}{15} + \frac{7}{15}$ $= 1+1+1+1+\frac{7}{15}$ $= 4 + \frac{7}{15}$ $= 4$ ให้นักเรียนสังเกตการเขียน $\frac{67}{15}$ ในรูปจำนวนคละ ใช้การถามตอบจนนักเรียนบอกข้อสังเกตหาจำนวนนับ 4 ได้จากนำ 67 มาแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 15 ได้ 4 กลุ่ม เหลือเศษ 7 2) เขียน $3\frac{11}{24}$ ในรูปเศษเกิน $\text{วิธีคิด } 3\frac{11}{24} = 3 + \frac{11}{24}$ $= \frac{3 \times 24}{24} + \frac{11}{24}$ $= \frac{(3 \times 24) + 11}{24}$ $= \frac{72 + 11}{24}$ $= \frac{83}{24}$	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.3 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจสอบผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.3 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบจำนวนคละและเศษเกินที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. ให้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

ให้นักเรียนสังเกตการเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน แล้วใช้การถ่วงน้ำหนักเรียนนอกข้อสังเกตการเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินทำได้โดยนำจำนวนนับคูณกับตัวส่วนแล้วไปบวกกับตัวเศษโดยตัวส่วนคงเดิม

2. ครูใช้การถ่วงน้ำหนักเพื่อหบทวนการทศ ค.ร.น. จากตัวอย่างบนกระดาน ดังนี้

- 1) ทศ ค.ร.น. ของ 15 และ 24
- 2) ทศ ค.ร.น. ของ 12 และ 16

จากนั้นครูใช้การถ่วงน้ำหนักเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ขั้นสอน

3. ครูยกตัวอย่างการเปรียบเทียบเทียบจำนวนคละบนกระดาน แล้วใช้การถ่วงน้ำหนักประกอบอธิบายแนะนำ ดังนี้

- 1) เปรียบเทียบ $3\frac{4}{5}$ กับ $4\frac{1}{3}$
  - จำนวนใดมากกว่า $(4\frac{1}{3} > 3\frac{4}{5})$
  - เพราะเหตุใด $4\frac{1}{3} > 3\frac{4}{5}$
(เปรียบเทียบจำนวนนับ พบว่า $4 > 3$ ดังนั้น $4\frac{1}{3} > 3\frac{4}{5}$)
- ครูอธิบายแนะนำสรุปความถูกต้องอีกครั้ง

3. เกณฑ์

- 3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 3.2 คะแนนรวมด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- 2) เปรียบเทียบ $5\frac{7}{12}$ กับ $5\frac{9}{16}$
- จะมีวิธีการเปรียบเทียบ $5\frac{7}{12}$ กับ $5\frac{9}{16}$ ได้อย่างไร
(เปรียบเทียบจำนวนนับก่อน พบว่า $5=5$)
  - เมื่อจำนวนนับ 5 เท่ากัน จะเปรียบเทียบอย่างไร (เปรียบเทียบ $\frac{7}{12}$ กับ $\frac{9}{16}$)
  - จะเปรียบเทียบ $\frac{7}{12}$ กับ $\frac{9}{16}$ ได้อย่างไร (ทำ $\frac{7}{12}$ และ $\frac{9}{16}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากัน)
  - ทำ $\frac{7}{12}$ และ $\frac{9}{16}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้ได้อย่างไร และแสดงวิธีเปรียบเทียบได้อย่างไร
(ทำ $\frac{7}{12}$ และ $\frac{9}{16}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 12 และ 16 ดังนี้
- $$\left[\begin{array}{l} \text{ค.ร.น. ของ } \frac{7}{12} \text{ และ } \frac{9}{16} \text{ คือ } 48 \\ \text{จึงทำ } \frac{7}{12} \text{ และ } \frac{9}{16} \text{ ให้มีตัวส่วนเป็น } 48 \text{ ดังนี้} \\ \frac{7}{12} = \frac{7 \times 4}{12 \times 4} = \frac{28}{48} \\ \frac{9}{16} = \frac{9 \times 3}{16 \times 3} = \frac{27}{48} \\ \text{ซึ่ง } \frac{28}{48} > \frac{27}{48} \text{ แสดงว่า } \frac{7}{12} > \frac{9}{16} \text{ ดังนั้น } 5\frac{7}{12} > 5\frac{9}{16} \end{array} \right]$$

ครูอธิบายแนะนำสรุปความถูกต้องอีกครั้ง

- 3) เปรียบเทียบ $\frac{107}{24}$ กับ $4\frac{7}{15}$
- จะมีวิธีการเปรียบเทียบอย่างไร
(เขียน $\frac{107}{24}$ ในรูปจำนวนคละ แล้วเปรียบเทียบจำนวนคละกับจำนวนคละ หรือ เขียน $4\frac{7}{15}$ ในรูปเศษเกิน แล้วเปรียบเทียบเศษเกินกับเศษเกิน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- เขียน $\frac{107}{24}$ ในรูปจำนวนคละได้เท่าใด ($4\frac{11}{24}$)
- จะเปรียบเทียบ $4\frac{11}{24}$ กับ $4\frac{7}{15}$ ได้อย่างไร
- เปรียบเทียบจำนวนนับก่อน พบว่า $4 = 4$ จึงเปรียบเทียบ $\frac{11}{24}$ กับ $\frac{7}{15}$
- จะเปรียบเทียบ $\frac{11}{24}$ กับ $\frac{7}{15}$ ได้อย่างไร
- ทำ $\frac{11}{24}$ และ $\frac{7}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันโดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 24 และ 15
- แสดงวิธีเปรียบเทียบ $\frac{11}{24}$ กับ $\frac{7}{15}$ ได้อย่างไร
- ค.ร.น. ของ 24 และ 15 คือ 120 จึงทำ $\frac{11}{24}$ และ $\frac{7}{15}$ ให้มีตัวส่วนเป็น 120 ดังนี้

$$\frac{11}{24} = \frac{11 \times 5}{24 \times 5} = \frac{55}{120}$$

$$\frac{7}{15} = \frac{7 \times 8}{15 \times 8} = \frac{56}{120}$$
 ซึ่ง $\frac{55}{120} < \frac{56}{120}$ จะได้ $\frac{11}{24} < \frac{7}{15}$ แสดงว่า $4\frac{11}{24} < 4\frac{7}{15}$ ดังนั้น $\frac{107}{24} < 4\frac{7}{15}$
- เขียน $4\frac{7}{15}$ ในรูปเศษเกินได้เท่าไร ($\frac{67}{15}$)
- จะเปรียบเทียบ $\frac{107}{24}$ กับ $\frac{67}{15}$ ได้อย่างไร
- ทำ $\frac{107}{24}$ และ $\frac{67}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันโดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 24 และ 15
- แสดงวิธีเปรียบเทียบ $\frac{107}{24}$ กับ $\frac{67}{15}$ ได้อย่างไร
- ค.ร.น. ของ 24 และ 15 คือ 120 จึงทำ $\frac{107}{24}$ และ $\frac{67}{15}$ ให้มีตัวส่วนเป็น 120 ดังนี้

$$\frac{107}{24} = \frac{107 \times 5}{24 \times 5} = \frac{535}{120}$$

$$\frac{67}{15} = \frac{67 \times 8}{15 \times 8} = \frac{536}{120}$$
 ซึ่ง $\frac{535}{120} < \frac{536}{120}$ แสดงว่า $\frac{107}{24} < \frac{67}{15}$ ดังนั้น $\frac{107}{24} < 4\frac{7}{15}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูให้นักเรียนสังเกตการเขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละแล้วเปรียบเทียบกับจำนวนคละกับ การเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน แล้วเปรียบเทียบกับเศษเกิน วิธีใดเปรียบเทียบกับสะดวกกว่า จากนั้นใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อมาไปสู่ข้อสรุปว่าการเปรียบเทียบกับจำนวนคละให้เปรียบเทียบกับจำนวนนั้นของจำนวนคละก่อน ถ้าจำนวนนั้นเท่ากันให้เปรียบเทียบกับเศษส่วน

การเปรียบเทียบกับจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน หรือเขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ แล้วจึงเปรียบเทียบ

4. ครูเขียนโจทย์ข้อ 1 บนกระดาน จากนั้นแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีการเปรียบเทียบ จากโจทย์ข้อ 1 ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์มาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถาม-ตอบ เพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิธีการบนกระดาน ดังนี้

$$1) \text{ เปรียบเทียบ } 10\frac{5}{12} \text{ กับ } 10\frac{157}{15}$$

วิธีที่ 1 เขียน $10\frac{5}{12}$ ในรูปเศษเกิน

$$10\frac{5}{12} = \frac{125}{12}$$

เปรียบเทียบกับ $\frac{125}{12}$ กับ $10\frac{157}{15}$ โดยทำตัวส่วนให้เท่ากันเท่ากับ ค.ร.น. ของ 12 และ 15

เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 12 และ 15 คือ 60

$$\frac{125}{12} = \frac{125 \times 5}{12 \times 5} = \frac{625}{60}$$

$$\frac{157}{15} = \frac{157 \times 4}{15 \times 4} = \frac{628}{60}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

จะได้ $\frac{625}{60} < \frac{628}{60}$ แสดงว่า $\frac{125}{12} < \frac{157}{15}$ ดังนั้น $10\frac{5}{12} < 10\frac{7}{15}$
ตอบ $10\frac{5}{12} < \frac{157}{15}$

วิธีที่ 2 เขียน $\frac{157}{15}$ ในรูปจำนวนคละ ซึ่ง $\frac{157}{15} = 10\frac{7}{15}$
 เปรียบเทียบ $10\frac{5}{12}$ กับ $10\frac{7}{15}$ พบว่า $10 = 10$
 จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{12}$ กับ $\frac{7}{15}$ โดยทำตัวส่วนให้เท่ากันเท่ากับ ค.ร.น. ของ 12 และ 15
 เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 12 และ 15 คือ 60

$$\frac{5}{12} = \frac{5 \times 5}{12 \times 5} = \frac{25}{60}$$

$$\frac{7}{15} = \frac{7 \times 4}{15 \times 4} = \frac{28}{60}$$

จะได้ $\frac{25}{60} < \frac{28}{60}$ แสดงว่า $\frac{5}{12} < \frac{7}{15}$ ซึ่ง $10\frac{5}{12} < 10\frac{7}{15}$
 ดังนั้น $10\frac{5}{12} < \frac{157}{15}$
ตอบ $10\frac{5}{12} < \frac{157}{15}$

5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.3 ข้อ 1 - 6 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูใช้การถามตอบ ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยครูถามว่า

- การเปรียบเทียบจำนวนคละทำได้อย่างไร

[การเปรียบเทียบจำนวนคละให้เปรียบเทียบจำนวนนับของจำนวนคละก่อน ถ้าจำนวนนับเท่ากันให้เปรียบเทียบเศษส่วน]

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

- การเปรียบเทียบเศษส่วนกับจำนวนคละทำได้อย่างไร
- การเปรียบเทียบเศษส่วนกับจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินหรือเขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละแล้วจึงเปรียบเทียบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ	ใช้การถามตอบจากตัวอย่างโจทย์บนกระดานที่เรียงลำดับเศษส่วนจากน้อยไปมาก
ขั้นสอน	การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละ ทำแบบฝึกหัด 2.4
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การเรียงลำดับเศษส่วนใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนทีละคู่ หรืออาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แล้วเรียงลำดับจากน้อยไปมาก หรือจากมากไปน้อย - การเรียงลำดับจำนวนคละให้เปรียบเทียบจำนวนนับก่อน ถ้าจำนวนนับเท่ากันให้เปรียบเทียบเศษส่วน - การเรียงลำดับเศษเกินและจำนวนคละสามารถทำได้โดยเปลี่ยนเศษเกินให้เป็นจำนวนคละแล้วจึง เปรียบเทียบ
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมาย ทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละ สาระสำคัญ การเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนทีละคู่ แล้วเรียงลำดับจากน้อยไปมาก หรือจากมากไปน้อย การเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละสามารถทำได้โดยเปลี่ยนเศษเกินให้เป็นจำนวนคละแล้วจึงเปรียบเทียบ อาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูยกตัวอย่างโจทย์ “เรียงลำดับ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}$ และ $\frac{8}{15}$ จากน้อยไปมาก” บนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีเรียงลำดับ ดังนี้ - เรียงลำดับ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ จากน้อยไปมากได้หรือยัง (ยังไม่ได้) - ทำไมเรียงลำดับ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ ยังไม่ได้ (เพราะตัวส่วนของ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ ยังไม่เท่ากัน) - ทำ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้ได้อย่างไร (ทำ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 10, 8, 6 และ 15) ครูให้นักเรียนสังเกตถึงความไม่สะดวกในการทำ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันโดยการเท่ากับ ค.ร.น. ของ 10, 8, 6 และ 15 จากนั้นครูอาจใช้คำถามตอบและอธิบายแนะนำในการใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การเรียงลำดับ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{8}{15}$ จากน้อยไปมาก ดังนี้ ขั้นสอน 2. จากตัวอย่างโจทย์ในข้อ 1. ครูใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ - ถ้า $\frac{1}{2} = \frac{\square}{10}$ แล้ว $\square$ แทนจำนวนใด เพราะเหตุใด (5 เพราะ $\frac{1}{2} = \frac{1 \times 5}{2 \times 5} = \frac{5}{10}$)
สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.4 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.4 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้
ด้านความรู้
 เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ
 เรียงลำดับเศษส่วนและ
 จำนวนคละ
ด้านทักษะและกระบวนการ
ทางคณิตศาสตร์
 เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ
 1. ให้เหตุผล
 2. สื่อสาร สื่อความหมาย
 ทางคณิตศาสตร์

- $\frac{7}{10}$ น้อยกว่า เท่ากับ หรือมากกว่า $\frac{1}{2}$ เพราะเหตุใด
 ($\frac{7}{10} > \frac{1}{2}$ เพราะ $\frac{7}{10} > \frac{5}{10}$ ซึ่ง $\frac{1}{2} = \frac{5}{10}$)

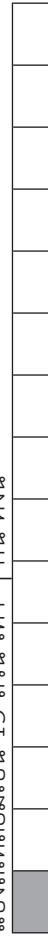

- ถ้า $\frac{1}{2} = \frac{\square}{8}$ แล้ว $\square$ แทนจำนวนใด เพราะเหตุใด
 (4 เพราะ $\frac{1}{2} = \frac{1 \times 4}{2 \times 4} = \frac{4}{8}$)

- $\frac{3}{8}$ น้อยกว่า เท่ากับ หรือมากกว่า $\frac{1}{2}$ เพราะเหตุใด
 ($\frac{3}{8} < \frac{1}{2}$ เพราะ $\frac{3}{8} < \frac{4}{8}$ ซึ่ง $\frac{1}{2} = \frac{4}{8}$)

- ถ้า $\frac{1}{2} = \frac{\square}{6}$ แล้ว $\square$ แทนจำนวนใด เพราะเหตุใด
 (3 เพราะ $\frac{1}{2} = \frac{1 \times 3}{2 \times 3} = \frac{3}{6}$)

- $\frac{5}{6}$ น้อยกว่า เท่ากับ หรือมากกว่า $\frac{1}{2}$ เพราะเหตุใด
 ($\frac{5}{6} > \frac{1}{2}$ เพราะ $\frac{5}{6} > \frac{3}{6}$ ซึ่ง $\frac{1}{2} = \frac{3}{6}$)

- ถ้า $\frac{1}{2} = \frac{8}{\square}$ แล้ว $\square$ แทนจำนวนใด เพราะเหตุใด
 (16 เพราะ $\frac{1}{2} = \frac{1 \times 8}{2 \times 8} = \frac{8}{16}$)

- $\frac{8}{15}$ น้อยกว่า เท่ากับ หรือมากกว่า $\frac{1}{2}$ เพราะเหตุใด
 (เนื่องจาก $1 = \frac{15}{15} = \frac{16}{16}$ จะได้ว่า
 แบ่งสี่เหลี่ยมเป็น 15 ส่วน เท่า ๆ กัน ดังนี้

 จะได้สี่เหลี่ยมเป็น 15 ส่วน แสดง $\frac{8}{15}$
 แบ่งสี่เหลี่ยมเป็น 16 ส่วน เท่า ๆ กัน

 จะได้สี่เหลี่ยมเป็น 16 ส่วน แสดง $\frac{8}{16}$)

3. เกณฑ์
 3.1 ผลงานมีความถูกต้อง
 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 3.2 คะแนนรวมด้านทักษะ
 และกระบวนการทาง
 คณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า
 ร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- จากภาพจะได้ว่า $\frac{1}{15} > \frac{1}{16}$ และ $\frac{8}{15} > \frac{8}{16}$
ดังนั้น $\frac{8}{15} > \frac{1}{2}$
- $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}$ และ $\frac{8}{15}$ เศษส่วนในบ้างที่มากกว่า $\frac{1}{2}$ และเศษส่วนในบ้างที่น้อยกว่า $\frac{1}{2}$
 $\left(\frac{7}{10}, \frac{5}{6} \right)$ มากกว่า $\frac{1}{2}$ และ $\left(\frac{3}{8}, \frac{8}{15} \right)$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$
ดังนั้น $\frac{3}{8}$ น้อยที่สุด
- แสดงวิธีเปรียบเทียบ $\frac{7}{10}, \frac{5}{6}$ และ $\frac{8}{15}$ ได้อย่างไร
- อาจทำ $\frac{7}{10}, \frac{5}{6}$ และ $\frac{8}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 10, 6 และ 15
ซึ่ง ค.ร.น. ของ 10, 6 และ 15 คือ 30
เนื่องจาก $\frac{7}{10} = \frac{7 \times 3}{10 \times 3} = \frac{21}{30}$
 $\frac{5}{6} = \frac{5 \times 5}{6 \times 5} = \frac{25}{30}$
 $\frac{8}{15} = \frac{8 \times 2}{15 \times 2} = \frac{16}{30}$
จะเห็นได้ว่า $\frac{16}{30} < \frac{21}{30} < \frac{25}{30}$
ดังนั้น $\frac{8}{15} < \frac{7}{10} < \frac{5}{6}$
- จะเรียงลำดับ $\frac{7}{10}, \frac{3}{8}, \frac{5}{6}$ และ $\frac{8}{15}$ จากน้อยไปมากได้อย่างไร
 $\left(\text{ดังนั้น เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ ดังนี้ } \frac{3}{8}, \frac{8}{15}, \frac{7}{10} \text{ และ } \frac{5}{6} \right)$

ครูอธิบายแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

3. ครูยกตัวอย่างที่ 1 บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบประกอบคำอธิบายแนะนำ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 เรียงลำดับ $2\frac{3}{10}$, $\frac{39}{7}$, $\frac{7}{3}$, $\frac{12}{5}$ และ $2\frac{1}{4}$ จากมากไปน้อย

ในการเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนเศษส่วนเพื่อความสะดวกและง่ายต่อการคิดคำนวณจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด (ควรเปลี่ยนเศษเกินเป็นจำนวนคละ จะได้เปรียบเทียบจำนวนนับก่อน ถ้าจำนวนนับเท่ากันก็เปรียบเทียบเศษส่วนแท้ อาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบเศษส่วนแท้)

จากนั้นครูใช้การถามตอบประกอบอธิบายเขียนแสดงวิธีทำ ดังนี้

เขียน $\frac{39}{7}$, $\frac{7}{3}$, $\frac{12}{5}$ ให้เป็นจำนวนคละ ดังนี้

จะได้ $\frac{39}{7} = 5\frac{4}{7}$, $\frac{7}{3} = 2\frac{1}{3}$ และ $\frac{12}{5} = 2\frac{2}{5}$

เปรียบเทียบ $2\frac{3}{10}$, $5\frac{4}{7}$, $2\frac{1}{3}$, $2\frac{2}{5}$ และ $2\frac{1}{4}$ พบว่า $5\frac{4}{7}$ มากที่สุด

จึงเปรียบเทียบ $2\frac{3}{10}$, $2\frac{1}{3}$, $2\frac{2}{5}$ และ $2\frac{1}{4}$ พบว่า $2 = 2$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{5}$ และ $\frac{1}{4}$

- แสดงวิธีเปรียบเทียบ $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{5}$ และ $\frac{1}{4}$ ได้อย่างไร

เนื่องจาก $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{5}$ และ $\frac{1}{4}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$

จึงทำ $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{5}$ และ $\frac{1}{4}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 10, 3, 5 และ 4

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 10, 3, 5 และ 4 คือ 60

เนื่องจาก $\frac{3}{10} = \frac{3 \times 6}{10 \times 6} = \frac{18}{60}$

$\frac{1}{3} = \frac{1 \times 20}{3 \times 20} = \frac{20}{60}$

$\frac{2}{5} = \frac{2 \times 12}{5 \times 12} = \frac{24}{60}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$\left[\begin{array}{l} \frac{1}{4} = \frac{1 \times 15}{4 \times 15} = \frac{15}{60} \\ \frac{24}{60} > \frac{20}{60} > \frac{18}{60} > \frac{15}{60} \\ \frac{2}{5} > \frac{1}{3} > \frac{3}{10} > \frac{1}{4} \\ \frac{2\frac{2}{5}}{5} > 2\frac{1}{3} > 2\frac{3}{10} > 2\frac{1}{4} \\ \text{แสดงว่า } \frac{12}{5} > \frac{7}{3} > 2\frac{3}{10} > 2\frac{1}{4} \end{array} \right]$$

- จะเรียงลำดับ $2\frac{3}{10}$, $\frac{39}{7}$, $\frac{7}{3}$, $\frac{12}{5}$ และ $2\frac{1}{4}$ จากมากไปน้อยได้อย่างไร

(ดังนั้น เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ $\frac{39}{7}$, $\frac{12}{5}$, $\frac{7}{3}$, $2\frac{3}{10}$ และ $2\frac{1}{4}$)

4. ครูเขียนโจทย์บนกระดาน 1 ข้อ แล้วแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละ ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์มาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิธีทำดังนี้

1) เรียงลำดับ $3\frac{5}{9}$, $\frac{17}{7}$, $\frac{16}{3}$, $3\frac{3}{8}$ และ $\frac{43}{12}$ จากน้อยไปมาก

วิธีทำ เขียน $\frac{17}{7}$, $\frac{16}{3}$ และ $\frac{43}{12}$ ในรูปจำนวนคละ ดังนี้

$$\frac{17}{7} = 2\frac{3}{7}, \quad \frac{16}{3} = 5\frac{1}{3} \quad \text{และ} \quad \frac{43}{12} = 3\frac{7}{12}$$

เปรียบเทียบ $3\frac{5}{9}$, $2\frac{3}{7}$, $5\frac{1}{3}$, $3\frac{3}{8}$ และ $3\frac{7}{12}$

พบว่า $2\frac{3}{7}$ น้อยที่สุด และ $5\frac{1}{3}$ มากที่สุด

จึงเปรียบเทียบ $3\frac{5}{9}$, $3\frac{3}{8}$ และ $3\frac{7}{12}$ พบว่า $3 = 3$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$, $\frac{3}{8}$ และ $\frac{7}{12}$

เนื่องจาก $\frac{3}{8}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ และ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{7}{12}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ และ $\frac{7}{12}$ โดยทำเศษส่วนให้มีส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 12
เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 9 และ 12 คือ 36

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 4}{9 \times 4} = \frac{20}{36}$$

$$\frac{7}{12} = \frac{7 \times 3}{12 \times 3} = \frac{21}{36}$$

จะได้ $\frac{20}{36} < \frac{21}{36}$ นั่นคือ $\frac{5}{9} < \frac{7}{12}$ และ $\frac{3}{5} < \frac{3}{7}$

เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $\frac{3}{8}, \frac{3}{9}, \frac{3}{12}$

เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $2\frac{2}{7}, 3\frac{3}{8}, 3\frac{5}{9}, 3\frac{7}{12}$ และ $5\frac{1}{3}$

ดังนั้น เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $1\frac{7}{7}, 3\frac{3}{8}, 3\frac{5}{9}, 3\frac{7}{12}$ และ $5\frac{1}{3}$

ตอบ เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $1\frac{7}{7}, 3\frac{3}{8}, 3\frac{5}{9}, 3\frac{7}{12}$ และ $5\frac{1}{3}$

ครูอธิบายแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง และใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า

- การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนที่ละคู่หรืออาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย หรือจากน้อยไปมาก

5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.4 ข้อ 1-2 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขั้นสรุป

6. ครูให้นักเรียนตอบคำถามว่านักเรียนมีวิธีการเปรียบเทียบเศษส่วนและจำนวนคละอย่างไร

- การเปรียบเทียบเศษส่วนใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนที่ละคู่ หรืออาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แล้วเรียงลำดับจากน้อยไปมาก หรือจากมากไปน้อย
- การเปรียบเทียบจำนวนคละให้เปรียบเทียบจำนวนนั้นก่อน ถ้าจำนวนนั้นเท่ากันให้เปรียบเทียบเศษส่วน
- การเปรียบเทียบเศษเกินและจำนวนคละสามารถทำได้โดยเปลี่ยนเศษเกินให้เป็นจำนวนคละแล้วจึงเปรียบเทียบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ครูนำเสนอเนื้อหาเพื่อทบทวนการเรียนรู้ลำดับเศษส่วน และจำนวนคละ
ขั้นสอน	การเรียนรู้ลำดับเศษส่วนและจำนวนคละจากสถานการณ์ต่าง ๆ ทำแบบฝึกหัด 2.5
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบ จนนักเรียนสรุปได้ว่า - การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนทีละคู่แล้วเรียงลำดับจากน้อยไปมากหรือจากมากไปน้อย
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละ จาก สถานการณ์ต่าง ๆ สาระสำคัญ การเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละให้เรียงลำดับจากน้อยไป มากหรือจากมากไปน้อย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถ เรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละ จาก สถานการณ์ต่าง ๆ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ - ครูนำสนทนาเพื่อทบทวนการเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละ ดังนี้ - จะเรียงลำดับเศษส่วนทำอย่างไร (อาจใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบก่อน จากนั้นนำ เศษส่วนที่น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ มาพิจารณาเปรียบเทียบมากกว่า $\frac{1}{2}$ มาพิจารณาเปรียบเทียบ) - จะเปรียบเทียบเศษส่วนที่น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ และเปรียบเทียบเศษส่วนที่มากกว่า $\frac{1}{2}$ ได้อย่างไร (ทำเศษส่วนให้มีตัวส่วนเท่ากัน แล้วเปรียบเทียบตัวเลข) - จะทำเศษส่วนให้มีตัวส่วนเท่ากันได้อย่างไร (ทำเศษส่วนให้มีตัวส่วนเท่ากัน โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน) - จะเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละทำอย่างไร (อาจทำเศษส่วนที่เป็นเศษเกินให้อยู่ใน รูปจำนวนคละ แล้วเปรียบเทียบจำนวนนับก่อน) - ถ้าจำนวนนับของจำนวนคละเท่ากัน จะทำอย่างไร (ถ้าจำนวนนับของจำนวนคละเท่ากัน ให้พิจารณาเปรียบเทียบเศษส่วนโดยใช้หลักการเรียงลำดับเศษส่วน) ขั้นสอน - ครูจัดสถานการณ์บนกระดาน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากโจทย์บนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำโปสเตอร์มาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - แบบฝึกหัด 2.5 การประเมิน - วิธีการ - สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ - ตรวจผลงานจาก แบบฝึกหัด - เครื่องมือ - แบบฝึกหัด 2.5 - แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทาง คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. ใต้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมาย

ทางคณิตศาสตร์

หรือแสดงวิธีทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิธีทำบนกระดาน ดังนี้

มะม่วง 4 ผล มีน้ำหนักดังนี้ มะม่วงแรด $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม มะม่วงน้ำดอกไม้ $\frac{7}{8}$ กิโลกรัม
มะม่วงอกร่อง $\frac{1}{4}$ กิโลกรัม และมะม่วงเขียวเสวย $\frac{2}{5}$ กิโลกรัม เรียงชื่อมะม่วงตามลำดับ
น้ำหนักมะม่วงจากน้อยไปมาก

วิธีทำ

มะม่วงแรดหนัก

$$\frac{3}{10}$$

กิโลกรัม

มะม่วงน้ำดอกไม้หนัก

$$\frac{7}{8}$$

กิโลกรัม

มะม่วงอกร่องหนัก

$$\frac{1}{4}$$

กิโลกรัม

มะม่วงเขียวเสวยหนัก

$$\frac{2}{5}$$

กิโลกรัม

เนื่องจาก $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{4}$ และ $\frac{2}{5}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{7}{8}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$

แสดงว่า $\frac{7}{8}$ มากที่สุด จึงเปรียบเทียบ $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{4}$ และ $\frac{2}{5}$

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 10, 4 และ 5 คือ 20

$$\frac{3}{10} = \frac{3 \times 2}{10 \times 2} = \frac{6}{20}$$

$$\frac{1}{4} = \frac{1 \times 5}{4 \times 5} = \frac{5}{20}$$

$$\frac{2}{5} = \frac{2 \times 4}{5 \times 4} = \frac{8}{20}$$

เนื่องจาก $\frac{5}{20} < \frac{6}{20} < \frac{8}{20}$ ดังนั้น $\frac{1}{4} < \frac{3}{10} < \frac{2}{5}$

แสดงว่า เรียงลำดับน้ำหนักมะม่วงจากน้อยไปมากได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$\frac{1}{4}$ กิโลกรัม, $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม, $\frac{2}{5}$ กิโลกรัม และ $\frac{7}{8}$ กิโลกรัม
ดังนั้น เรียงชื่อมะม่วงตามลำดับน้ำหนักจากน้อยไปมากได้ดังนี้

ตอบ มะม่วงอกร่อง, มะม่วงแรด, มะม่วงเขียวเสวย และมะม่วงน้ำดอกไม้
มะม่วงอกร่อง, มะม่วงแรด, มะม่วงเขียวเสวย และมะม่วงน้ำดอกไม้

ระยะเวลาที่ชูลิกรอ่านหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตามลำดับดังนี้ $\frac{23}{15}$ ชั่วโมง, $1\frac{2}{5}$ ชั่วโมง, $\frac{7}{6}$ ชั่วโมง, $1\frac{1}{3}$ ชั่วโมง และ $\frac{17}{10}$ ชั่วโมง เรียงชื่อวันตามลำดับระยะเวลาที่ชูลิกรอ่านหนังสือจากมากไปน้อย

วิธีทำ

วันจันทร์ชูลิกรอ่านหนังสือใช้เวลา	$\frac{23}{15}$	ชั่วโมง
วันอังคารชูลิกรอ่านหนังสือใช้เวลา	$1\frac{2}{5}$	ชั่วโมง
วันพุธชูลิกรอ่านหนังสือใช้เวลา	$\frac{7}{6}$	ชั่วโมง
วันพฤหัสบดีชูลิกรอ่านหนังสือใช้เวลา	$1\frac{1}{3}$	ชั่วโมง
วันศุกร์ชูลิกรอ่านหนังสือใช้เวลา	$\frac{17}{10}$	ชั่วโมง

เนื่องจาก $\frac{23}{15} = 1\frac{8}{15}$, $\frac{7}{6} = 1\frac{1}{6}$ และ $\frac{17}{10} = 1\frac{7}{10}$
จึงเปรียบเทียบ $1\frac{8}{15}$, $1\frac{1}{6}$, $1\frac{1}{3}$ และ $1\frac{7}{10}$ พบว่า ทุกจำนวนมีจำนวนนับเท่ากัน
จึงเปรียบเทียบ $\frac{8}{15}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{3}$ และ $\frac{7}{10}$
เนื่องจาก $\frac{8}{15}$ และ $\frac{7}{10}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{2}{5}$, $\frac{1}{6}$ และ $\frac{1}{3}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$
จึงเปรียบเทียบ $\frac{8}{15}$ และ $\frac{7}{10}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 15 และ 10 คือ 30

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 2}{15 \times 2} = \frac{16}{30}$$

$$\frac{7}{10} = \frac{7 \times 3}{10 \times 3} = \frac{21}{30}$$

เนื่องจาก $\frac{21}{30} > \frac{16}{30}$ จะได้ $\frac{7}{10} > \frac{8}{15}$ แสดงว่า $1\frac{7}{10} > 1\frac{8}{15}$ ดังนั้น $\frac{17}{10} > \frac{23}{15}$

เปรียบเทียบ $\frac{2}{5}$, $\frac{1}{6}$ และ $\frac{1}{3}$

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 5, 6 และ 3 คือ 30

$$\frac{2}{5} = \frac{2 \times 6}{5 \times 6} = \frac{12}{30}$$

$$\frac{1}{6} = \frac{1 \times 5}{6 \times 5} = \frac{5}{30}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{1 \times 10}{3 \times 10} = \frac{10}{30}$$

เนื่องจาก $\frac{12}{30} > \frac{10}{30} > \frac{5}{30}$ หรือ $\frac{2}{5} > \frac{1}{3} > \frac{1}{6}$
จะได้ $1\frac{2}{5} > 1\frac{1}{3} > 1\frac{1}{6}$ หรือ $1\frac{2}{5} > 1\frac{1}{3} > \frac{7}{6}$

แสดงว่า เรียงลำดับระยะเวลาที่ผู้ฝึกอ่านหนังสือจากมากไปน้อยได้ดังนี้

$\frac{17}{10}$ ชั่วโมง, $\frac{23}{15}$ ชั่วโมง, $1\frac{2}{5}$ ชั่วโมง, $1\frac{1}{3}$ ชั่วโมง และ $\frac{7}{6}$ ชั่วโมง
ดังนั้น เรียงชื่อวันตามลำดับระยะเวลาที่ผู้ฝึกอ่านหนังสือจากมากไปน้อยได้ดังนี้
วันศุกร์, วันจันทร์, วันอังคาร, วันพฤหัสบดี และวันพุธ

ตอบ วันศุกร์, วันจันทร์, วันอังคาร, วันพฤหัสบดี และวันพุธ

ครูให้นักเรียนสังเกตวิธีการเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละจากโจทย์ข้อ 1 และ 2 ใช้คำถามตอบเพื่อให้ฝึกเรียนอภิปรายจนนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนทีละคู่แล้วเรียงลำดับจากน้อยไปมาก หรือจากมากไปน้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.5 ข้อ 1-4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามว่านักเรียนมีวิธีการเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละอย่างไร
(การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละใช้วิธีเปรียบเทียบจำนวนทีละคู่ แล้วเรียงลำดับจาก
น้อยไปมาก หรือจากมากไปน้อย)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ครูยกตัวอย่างการบวกหาผลบวกของเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน เพื่อจะนำไปสู่ข้อสรุปที่ การบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันต้องทำให้ตัวส่วนเท่ากันก่อนแล้วจึงนำตัวเศษมาบวกกันโดยที่ตัวส่วนคงเดิม
ขั้นสอน	การหาผลบวกของเศษส่วน การหาผลลบของเศษส่วน ทำแบบฝึกหัด 2.6
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การบวกหรือการลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนใหม่ให้ตัวส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน เพราะจะได้เศษส่วนที่มีตัวส่วนน้อยที่สุดสะดวกต่อการคำนวณ แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติการ และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การบวก การลบเศษส่วน สาระสำคัญ การบวกหรือการลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำตัวส่วนของเศษส่วนให้เท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถหาผลบวก และผลลบเศษส่วน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ - ครูนำเสนอปัญหาในการหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ดังนี้ - จะหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ได้หรือยัง (ยัง) - ทำไมจึงหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ยังไม่ได้ (เพราะ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ยังมีตัวส่วนไม่เท่ากัน) - จะทำ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากันได้ได้อย่างไร (นำ 12 ไปคูณ ทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ นำ 9 ไปคูณ ทั้งตัวเศษและตัวส่วนของ $\frac{5}{12}$) - ทำเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันวิธีนี้อาจหาผลบวกไม่สะดวกเพราะเหตุใด (จะได้เศษส่วนที่มีตัวส่วนมากซึ่งอาจหาผลบวกไม่สะดวก) - มีวิธีได้อีก (หาเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนแต่ละจำนวน โดยนำจำนวนนับจำนวนเดียวกันมาคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วนของเศษส่วนแต่ละจำนวนจนพบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน) - ทำเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน วิธีนี้สะดวกไหม (ไม่สะดวก) - เพราะเหตุใด (ใช้เวลามากในการทำเศษส่วนให้ มีตัวส่วนเท่ากัน) - มีวิธีได้อีก (ทำ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากัน โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 12) - เมื่อเศษส่วนมีตัวส่วนเท่ากันแล้วจะหาผลบวกได้อย่างไร (นำตัวเศษของเศษส่วนมาบวกกัน โดยตัวส่วนคงเดิม)	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - แบบฝึกหัด 2.6 การประเมิน - วิธีการ - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด - เครื่องมือ - แบบฝึกหัด 2.6 - แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถ 1. ให้เหตุผล 2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์	จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตวิธีการทำเศษส่วนใหม่ที่มีตัวส่วนเท่ากัน แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนบอกได้ว่า การหาผลบวกของเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนใหม่ที่มีตัวส่วนเท่ากัน โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของตัวส่วน ง่ายและสะดวกที่สุด ขั้นตอน 2. ครูใช้การถามตอบเขียนแสดงวิธีหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ บนกระดาน ดังนี้ - จะหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ได้อย่างไร (ต้องทำ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากัน แล้วนำตัวเศษของเศษส่วนทั้งสองมาบวกกัน โดยตัวส่วนคงเดิม - จะทำตัวส่วนของ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ให้เท่ากันได้อย่างไร (ทำตัวส่วนของ $\frac{4}{9}$ และ $\frac{5}{12}$ ให้เท่ากันเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 12 คือ 36) - จะเขียนแสดงวิธีหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ได้อย่างไร (เขียนแสดงการหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ ได้ดังนี้ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12} = \frac{4 \times 4}{9 \times 4} + \frac{5 \times 3}{12 \times 3} = \frac{16}{36} + \frac{15}{36} = \frac{31}{36}$ จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตวิธีหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า การหาผลบวกของ $\frac{4}{9} + \frac{5}{12}$ โดยที่ตัวส่วนไม่เท่ากัน เท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 12 จะสะดวกต่อการแสดงวิธีหาผลบวก	3. เกณฑ์ 3.1 ผลงานมีความถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3.2 นักเรียนได้คะแนนรวม ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

3. ครูยกตัวอย่าง หาผลบวกของ $\frac{11}{15} + \frac{9}{20}$ บนกระดาน ใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีหาผลบวก ดังนี้
- จะหาผลบวกของ $\frac{11}{15} + \frac{9}{20}$ ได้อย่างไร (ต้องทำ $\frac{11}{15}$ และ $\frac{9}{20}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากัน แล้วนำตัวเศษของเศษส่วนทั้งสองมาบวกกัน โดยตัวส่วนคงเดิม)
  - จะทำตัวส่วนของ $\frac{11}{15}$ และ $\frac{9}{20}$ ให้เท่ากันได้อย่างไร (ทำตัวส่วนของ $\frac{11}{15}$ และ $\frac{9}{20}$ ให้เท่ากัน เท่ากับ คร.น. ของ 15 และ 20 คือ 60)
  - จะแสดงวิธีหาผลบวกของ $\frac{11}{15} + \frac{9}{20}$ ได้อย่างไร
- $$\left[\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก คร.น. ของ 15 และ 20 คือ 60} \\ \text{ดังนั้น} \quad \frac{11}{15} + \frac{9}{20} = \frac{11 \times 4}{15 \times 4} + \frac{9 \times 3}{20 \times 3} \\ \quad \quad \quad = \frac{44}{60} + \frac{27}{60} \\ \quad \quad \quad = \frac{71}{60} \\ \quad \quad \quad = \frac{11}{60} \end{array} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

4. ครูยกตัวอย่างหาผลบวกของ $\frac{13}{10} - \frac{9}{14}$ บนกระดาน ใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการหาผลบวกของเศษส่วน ดังนี้
- จะหาผลลบของ $\frac{13}{10} - \frac{9}{14}$ ได้อย่างไร (ต้องทำตัวส่วนของ $\frac{13}{10}$ และ $\frac{9}{14}$ ให้เท่ากัน แล้วนำตัวเศษของเศษส่วนทั้งสองมาลบกัน โดยตัวส่วนคงเดิม)
  - จะทำตัวส่วนของ $\frac{13}{10}$ และ $\frac{9}{14}$ ให้เท่ากันได้อย่างไร (ทำตัวส่วนของ $\frac{13}{10}$ และ $\frac{9}{14}$ ให้เท่ากัน เท่ากับ คร.น. ของ 10 และ 14 คือ 70)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

- จะแสดงวิธีหาผลลบของ $\frac{13}{10} - \frac{9}{14}$ ได้อย่างไร

$$\left[\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก คร.น. ของ } 10 \text{ และ } 14 \text{ คือ } 70 \\ \text{ดังนั้น } \frac{13}{10} - \frac{9}{14} = \frac{13 \times 7}{10 \times 7} - \frac{9 \times 5}{14 \times 5} \\ = \frac{91}{70} - \frac{45}{70} \\ = \frac{46}{70} \\ = \frac{23}{35} \end{array} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตการหาผลบวกและผลลบของเศษส่วนจากตัวอย่างที่ผ่านมา แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ได้ว่าการบวกหรือการลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนให้ตัวส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ คร.น. ของตัวส่วน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ

5. ครูเขียนโจทย์ข้อ 1 และ 2 บนกระดาน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีหาผลบวกและผลลบของเศษส่วน จากโจทย์ข้อ 1 และ 2 ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน แต่ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิธีทำ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

1) $\frac{11}{12} + \frac{5}{9}$ แสดงวิธีหาผลบวกและตอบในรูปอย่างง่าย

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 12 และ 9 คือ 36

$$\begin{aligned}\frac{11}{12} + \frac{5}{9} &= \frac{11 \times 3}{12 \times 3} + \frac{5 \times 4}{9 \times 4} \\ &= \frac{33}{36} + \frac{20}{36} \\ &= \frac{33+20}{36} \\ &= \frac{53}{36} \\ &= 1\frac{17}{36}\end{aligned}$$

ตอบ $1\frac{17}{36}$

2) $\frac{27}{15} - \frac{7}{10}$ แสดงวิธีหาผลลบและตอบในรูปอย่างง่าย

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 15 และ 10 คือ 30

$$\begin{aligned}\frac{27}{15} - \frac{7}{10} &= \frac{27 \times 2}{15 \times 2} - \frac{7 \times 3}{10 \times 3} \\ &= \frac{54}{30} - \frac{21}{30} \\ &= \frac{54-21}{30} \\ &= \frac{33}{30} \\ &= \frac{11}{10} \\ &= 1\frac{1}{10}\end{aligned}$$

ตอบ $1\frac{1}{10}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

	6. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.6 ข้อ 1-12 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง ขั้นสรุป 7. ครูให้นักเรียนตอบคำถามว่านักเรียนจะหาผลบวกหรือผลลบของเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันได้อย่างไร { การบวกหรือการลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ต้องทำเศษส่วนใหม่ให้ตัวส่วนเท่ากันก่อน โดยอาจทำให้เท่ากับ คร.น. ของตัวส่วน เพราะเป็นจำนวนที่เท่ากันที่น้อยที่สุด สะดวกต่อการคำนวณ แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ }	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการเขียนจำนวนตัวเลขในรูปผลบวกของจำนวนนับกับเศษส่วนแท้ และการเขียนจำนวนตัวเลขในรูปเศษเกินจากตัวอย่างบนกระดาน และทบทวนการหาผลบวกของจำนวนคละโดยวิธีเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินแล้วหาผลบวก
ขั้นสอน	การบวก การลบเศษส่วนและจำนวนคละ ทำแบบฝึกหัด 2.7
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การบวกหรือการลบจำนวนคละอาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ - การบวกจำนวนคละอาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับและเศษส่วนบวกกับเศษส่วน - การลบจำนวนคละเมื่อเศษส่วนของตัวตั้งมากกว่าเศษส่วนของตัวลบ อาจทำได้โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับ และเศษส่วนลบกับเศษส่วน
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การคูณ การหารเศษส่วน

ขอบเขตเนื้อหา การบวก การลบเศษส่วน และจำนวนคละ สาระสำคัญ การบวกหรือการลบ จำนวนคละอาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ การบวกจำนวนคละอาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับและเศษส่วนบวกกับเศษส่วน การลบจำนวนคละ เมื่อเศษส่วนของตัวตั้งมากกว่าเศษส่วนของตัวลบ อาจทำได้โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการเขียนจำนวนคละในรูปผลบวกของจำนวนนับกับเศษส่วนแท้ และการเขียนจำนวนคละในรูปเศษส่วนเกินจากตัวอย่างบนกระดาน เช่น $1) \quad 1\frac{1}{3} = 1 + \frac{1}{3} = \frac{1 \times 3}{3} + \frac{1}{3} = \frac{(1 \times 3) + 1}{3} = \frac{3+1}{3} = \frac{4}{3}$ $2) \quad 2\frac{3}{5} = 2 + \frac{3}{5} = \frac{2 \times 5}{5} + \frac{3}{5} = \frac{(2 \times 5) + 3}{5} = \frac{10+3}{5} = \frac{13}{5}$ โดยครูใช้การถามตอบเพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และร่วมกันสรุปการเปลี่ยนจำนวนคละเป็นเศษเกินทำได้โดยนำจำนวนนับคูณกับตัวส่วนแล้วไปบวกกับตัวเศษโดยตัวส่วนคงเดิม 2. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการหาผลบวกของ $1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12}$ และตอบในรูปจำนวนคละที่เป็นอย่างง่าย ดังนี้ - จะหาผลบวกของ $1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12}$ และตอบในรูปอย่างง่ายได้อย่างไร (เขียน $1\frac{3}{8}$ และ $2\frac{5}{12}$ ในรูปเศษเกิน แล้วหาผลบวกของเศษเกินกับเศษเกิน แล้วต้องเปลี่ยนผลบวกที่เป็นเศษเกินกลับมาเป็นจำนวนคละ)	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.7 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 1.2 ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.7 2.2 แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

หาผลบวก ผลลบเศษส่วน

และจำนวนคละ

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. ใ้เหตุผล

2. สื่อสาร สื่อความหมาย

ทางคณิตศาสตร์

- เขียน $1\frac{3}{8}$ และ $2\frac{5}{12}$ ในรูปเศษเกินได้อย่างไร

$$\left(1\frac{3}{8} = \frac{(1 \times 8) + 3}{8} = \frac{11}{8} \text{ และ } 2\frac{5}{12} = \frac{(2 \times 12) + 5}{12} = \frac{29}{12} \right)$$

- เขียนแสดงการหาผลบวกของ $1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12}$ ในรูปเศษเกินได้อย่างไร

$$\left(1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12} = \frac{11}{8} + \frac{29}{12} \right)$$

- หาผลบวกของ $\frac{11}{8} + \frac{29}{12}$ ได้อย่างไร (ทำตัวส่วนของ $\frac{11}{8}$ และ $\frac{29}{12}$ ให้เท่ากัน โดยเท่ากับ

ค.ร.น. ของ 8 และ 12 และแสดงวิธีหาผลบวกได้ดังนี้)

$$\left(\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 8 และ 12 คือ 24} \\ \text{ดังนั้น } 1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12} = \frac{11}{8} + \frac{29}{12} \\ = \frac{11 \times 3}{8 \times 3} + \frac{29 \times 2}{12 \times 2} \\ = \frac{33}{24} + \frac{58}{24} \\ = \frac{91}{24} \\ = 3\frac{19}{24} \end{array} \right)$$

ครูให้นักเรียนสังเกตวิธีการหาผลบวกของ $1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12}$ แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียน

ร่วมกันอธิบายได้ว่า การหาผลบวกของจำนวนคละกับจำนวนคละโดยเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน

แล้วหาผลบวก ผลบวกที่ได้ต้องเป็นเศษเกิน จากนั้นต้องเปลี่ยนเศษเกินกลับมาเป็นจำนวนคละ

เพื่อความสะดวกต่อการคิดคำนวณ ครูใช้การถามตอบและอธิบายแนะนำ การหาผลบวกของ

จำนวนคละกับจำนวนคละ อาจทำได้โดยเขียนจำนวนคละในรูปจำนวนนับบวกกับเศษส่วน แล้ว

หาผลบวกโดยการนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับ และเศษส่วนบวกกับเศษส่วน

3. เกณฑ์

3.1 ผลงานมีความถูกต้อง

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.2 นักเรียนได้คะแนน

รวมทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์ไม่น้อย

กว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

	ขั้นตอน 3. ครูยกตัวอย่าง หาผลบวกของ $1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12}$ บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบ ดังนี้ - เขียน $1\frac{3}{8}$ และ $2\frac{5}{12}$ ในรูปจำนวนนับกับเศษส่วนได้อย่างไร - $1\frac{3}{8} = 1 + \frac{3}{8}$ และ $2\frac{5}{12} = 2 + \frac{5}{12}$ ได้อย่างไร $(1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12} = (1 + \frac{3}{8}) + (2 + \frac{5}{12}))$ - เขียนแสดงการบวกของจำนวนนับกับจำนวนนับ และการบวกของเศษส่วนกับเศษส่วนได้อย่างไร $\left[\begin{aligned} 1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12} &= \left(1 + \frac{3}{8}\right) + \left(2 + \frac{5}{12}\right) \\ &= (1+2) + \left(\frac{3}{8} + \frac{5}{12}\right) \end{aligned} \right]$ - ผลบวกของจำนวนนับกับจำนวนนับได้เท่าไร และแสดงวิธีหาผลบวกของเศษส่วนกับเศษส่วนได้อย่างไร และได้ผลลัพธ์เท่าไร $\left[\begin{aligned} 1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{12} &= \left(1 + \frac{3}{8}\right) + \left(2 + \frac{5}{12}\right) \\ &= (1+2) + \left(\frac{3}{8} + \frac{5}{12}\right) \\ &= 3 + \left(\frac{3 \times 3}{8 \times 3} + \frac{5 \times 2}{12 \times 2}\right) \\ &= 3 + \left(\frac{9}{24} + \frac{10}{24}\right) \\ &= 3 + \frac{19}{24} \\ &= 3\frac{19}{24} \end{aligned} \right]$ ค.ร.น. 8 และ 12 คือ 24

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นครูยกตัวอย่าง หาผลลบของ $2\frac{11}{15} - 1\frac{5}{12}$ บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบ ดังนี้

- หาผลลบของ $2\frac{11}{15} - 1\frac{5}{12}$ ได้อย่างไร

วิธีที่ 1 เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินแล้วหาผลลบ ถ้าผลลบที่ได้เป็นเศษเกินต้องเปลี่ยนกลับมาเป็นจำนวนคละ

วิธีที่ 2 เขียนจำนวนคละในรูปจำนวนนับกับเศษส่วน แล้วหาผลลบของจำนวนนับกับจำนวนนับและผลลบของเศษส่วนกับเศษส่วน

จากนั้นครูนำเสนอในการหาผลลบของจำนวนคละกับจำนวนคละด้วยวิธีที่ 2 จะหาผลลบของเศษส่วนกับเศษส่วนได้เมื่อเศษส่วนของตัวตั้งต้องมากกว่าเศษส่วนของตัวลบ จากนั้นให้นักเรียนบอกวิธีการหาผลลบ โดยให้แต่ละคนออกมาเขียนแสดงวิธีหาผลลบบนกระดานดังนี้

$$\begin{aligned}\text{วิธีที่ 1} \quad 2\frac{11}{15} - 1\frac{5}{12} &= \frac{41}{15} - \frac{17}{12} \\ &= \frac{41 \times 4}{15 \times 4} - \frac{17 \times 5}{12 \times 5} \\ &= \frac{164}{60} - \frac{85}{60} \\ &= \frac{79}{60} \\ &= 1\frac{19}{60}\end{aligned}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

วิธีที่ 2 $2\frac{11}{15} - 1\frac{5}{12} = (2 + \frac{11}{15}) - (1 + \frac{5}{12})$

เนื่องจาก $\frac{11}{15} = \frac{11 \times 4}{15 \times 4} = \frac{44}{60}$ และ $\frac{5}{12} = \frac{5 \times 5}{12 \times 5} = \frac{25}{60}$
จะได้ $\frac{44}{60} > \frac{25}{60}$ ดังนั้น $\frac{11}{15} > \frac{5}{12}$

$= (2 - 1) + (\frac{11}{15} - \frac{5}{12})$
 $= 1 + (\frac{44 - 25}{60})$
 $= 1 + \frac{19}{60}$
 $= 1\frac{19}{60}$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3. ครูยกตัวอย่างที่ 1 หาผลบวกของ $5\frac{3}{10} + 3\frac{1}{4}$ และตัวอย่างที่ 2 หาผลลบของ $4\frac{13}{18} - 2\frac{5}{8}$ บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีหาผลบวกและผลลบดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 หาผลบวกของ $5\frac{3}{10} + 3\frac{1}{4}$

วิธีทำ $5\frac{3}{10} + 3\frac{1}{4}$
 $= (5 + \frac{3}{10}) + (3 + \frac{1}{4})$
 $= (5 + 3) + (\frac{3}{10} + \frac{1}{4})$
 $= 8 + (\frac{3 \times 2}{10 \times 2} + \frac{1 \times 5}{4 \times 5})$
 $= 8 + (\frac{6}{20} + \frac{5}{20})$
 $= 8 + \frac{11}{20}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

	ตอบ $8\frac{11}{20}$ ตัวอย่างที่ 2 หาผลลบของ $4\frac{13}{18} - 2\frac{5}{8}$ วิธีทำ $4\frac{13}{18} - 2\frac{5}{8} = \left(4 + \frac{13}{18}\right) - \left(2 + \frac{5}{8}\right)$ เนื่องจาก $\frac{13}{18} = \frac{13 \times 4}{18 \times 4} = \frac{52}{72}$ และ $\frac{5}{8} = \frac{5 \times 9}{8 \times 9} = \frac{45}{72}$ จะได้ $\frac{52}{72} > \frac{45}{72}$ ดังนั้น $= (4 - 2) + \left(\frac{13}{18} - \frac{5}{8}\right)$ $= 2 + \left(\frac{52}{72} - \frac{45}{72}\right)$ $= 2 + \frac{7}{72}$ $= 2\frac{7}{72}$ ตอบ $2\frac{7}{72}$ ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นครูใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า - การบวกหรือการลบจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ - การบวกจำนวนคละ อาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับและเศษส่วนบวกกับเศษส่วน	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- การลบจำนวนคละ เมื่อเศษส่วนของตัวตั้งมากกว่าเศษส่วนของตัวลบ อาจทำได้โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับ และเศษส่วนลบกับเศษส่วน

4. ครูเขียนโจทย์ข้อ 3 และ 4 บนกระดาน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีทำจากโจทย์ข้อ 3 และ 4 ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์มาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิธีทำบนกระดานดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 หาผลบวกของ $4\frac{1}{8} + 3\frac{1}{6}$

วิธีทำ $4\frac{1}{8} + 3\frac{1}{6}$

$$= (4+3) + \left(\frac{1}{8} + \frac{1}{6}\right)$$

$$= 7 + \left(\frac{1 \times 3}{8 \times 3} + \frac{1 \times 4}{6 \times 4}\right)$$

$$= 7 + \left(\frac{3}{24} + \frac{4}{24}\right)$$

$$= 7 + \frac{7}{24}$$

$$= 7\frac{7}{24}$$

ตอบ $7\frac{7}{24}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

4. หาผลลบของ $8\frac{11}{12} - 4\frac{5}{9}$

วิธีทำ $8\frac{11}{12} - 4\frac{5}{9} = \left(8 + \frac{11}{12}\right) - \left(4 + \frac{5}{9}\right)$

เนื่องจาก $\frac{11}{12} = \frac{11 \times 3}{12 \times 3} = \frac{33}{36}$ และ $\frac{5}{9} = \frac{5 \times 4}{9 \times 4} = \frac{20}{36}$

ซึ่ง $\frac{33}{36} > \frac{20}{36}$ ดังนั้น $\frac{11}{12} > \frac{5}{9}$

$$= (8 - 4) + \left(\frac{11}{12} - \frac{5}{9}\right)$$

$$= 4 + \left(\frac{33}{36} - \frac{20}{36}\right)$$

$$= 4 + \frac{13}{36}$$

$$= 4\frac{13}{36}$$

ตอบ

$$4\frac{13}{36}$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 2.7 ข้อ 1 - 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูถามนักเรียนว่าวิธีหาผลบวกหรือผลลบของจำนวนคละอย่างไร

การบวกหรือการลบจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ หรือเขียนจำนวนคละในรูปของจำนวนนับกับเศษส่วน แล้วจึงนำจำนวนนับมาบวกหรือลบกับนำเศษส่วนมาบวกหรือลบกัน ในกรณีการลบ ให้พิจารณาเศษส่วนของตัวตั้งก่อน ถ้าเศษส่วนของตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนของตัวลบ ให้กระจายจำนวนนับของตัวตั้งมาก 1 เพื่อรวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง แล้วจึงหาผลลบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้การถามตอบจากตัวอย่างบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีหาผลลบของจำนวนคละ โดยนำจำนวนนับลบจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วน
ขั้นสอน	การบวก การลบเศษส่วนและจำนวนคละ ทำแบบฝึกหัด 2.8 ใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การบวกหรือการลบจำนวนคละอาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ - การบวกจำนวนคละอาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับและเศษส่วนบวกกับเศษส่วนซึ่งถ้าผลบวกของเศษส่วนอยู่ในรูปเศษเกินให้ทำเป็นจำนวนคละแล้วนำจำนวนนับของจำนวนคละไปบวกกับผลบวกของจำนวนนับ - การลบจำนวนคละอาจทำได้โดยพิจารณาเศษส่วนของตัวตั้งและตัวลบ ถ้าเศษส่วนของตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนของตัวลบ ให้กระจ่ายจำนวนนับของตัวตั้งมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง ให้อยู่ในรูปเศษเกิน แล้วจึงหาผลลบ โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วน
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การบวก การลบเศษส่วน และจำนวนคละ สาระสำคัญ การบวกหรือการลบ จำนวนคละอาจเขียน จำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ การบวกจำนวนคละ อาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับและ เศษส่วนบวกกับเศษส่วนซึ่ง ถ้าผลบวกของเศษส่วนอยู่ใน รูปเศษเกินให้ทำเป็นจำนวนคละ แล้วนำจำนวนนับของจำนวนคละ ไปบวกกับผลบวกของ จำนวนนับ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูใช้การถามตอบจากตัวอย่างบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีหาผลลบของ จำนวนคละ ดังนี้ ตัวอย่าง หาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ - จะหาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ ได้อย่างไร (เขียนจำนวนนับกับเศษส่วน แล้วหาผลลบระหว่างจำนวนนับกับจำนวนนับ และผลลบของเศษส่วนกับเศษส่วน โดยเศษส่วนของตัวตั้งต้องมากกว่าเศษส่วนของตัวลบ) - เขียนแสดงวิธีหาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ ได้อย่างไร $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6} = \left(3 + \frac{2}{9}\right) - \left(1 + \frac{5}{6}\right) = (3 - 1) + \left(\frac{2}{9} - \frac{5}{6}\right)$ - จะหาผลลบของ $\frac{2}{9} - \frac{5}{6}$ ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ไม่ได้ เพราะ $\frac{2}{9} = \frac{2 \times 2}{9 \times 2} = \frac{4}{18}$ และ $\frac{5}{6} = \frac{5 \times 3}{6 \times 3} = \frac{15}{18}$ ซึ่ง $\frac{4}{18} < \frac{15}{18}$ แสดงว่า $\frac{2}{9} < \frac{5}{6}$ จากนั้นครูใช้การถามตอบประกอบกรออธิบายแนะนำในการหาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ ดังนี้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.8 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจสอบผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.8 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

การลบจำนวนคละอาจทำได้ โดยพิจารณาเศษส่วนของตัวตั้งและตัวลบ ถ้าเศษส่วนของตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนของตัวลบ ให้กระจายจำนวนนับของตัวตั้งมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง ให้อยู่ในรูปเศษเกิน แล้วจึงหาผลลบ โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วน	ขั้นตอน 2. ครูใช้การถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำในการหาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ ดังนี้ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6} = \left(3 + \frac{2}{9}\right) - \left(1 + \frac{5}{6}\right)$ เนื่องจาก $\frac{2}{9} = \frac{4}{18}$ และ $\frac{5}{6} = \frac{15}{18}$ ซึ่ง $\frac{2}{9} < \frac{5}{6}$ ต้องกระจาย 3 มา 1 แล้วหาผลลบ ดังนี้ $= \left(2 + 1 + \frac{2}{9}\right) - \left(1 + \frac{5}{6}\right)$ $= \left(2 + \frac{2}{9} + \frac{2}{9}\right) - \left(1 + \frac{5}{6}\right)$ $= \left(2 + \frac{4}{9}\right) - \left(1 + \frac{5}{6}\right)$ $= (2 - 1) + \left(\frac{4}{9} - \frac{5}{6}\right)$ $= 1 + \left(\frac{8}{18} - \frac{15}{18}\right)$ $= 1 + \left(\frac{11 \times 2}{9 \times 2} - \frac{5 \times 3}{6 \times 3}\right)$ $= 1 + \left(\frac{22}{18} - \frac{15}{18}\right)$ $= 1 + \frac{7}{18}$ นักเรียนคิดว่าวิธีอื่นอีกไหมที่จะหาผลลบของ $3\frac{2}{9} - 1\frac{5}{6}$ (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินแล้วหาผลลบ) ครูยกตัวอย่างโจทย์ข้อ 1 และ 2 บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีหาคำตอบ ดังนี้	3.เกณฑ์ 3.1 ผลงานมีความถูกต้องดีเยี่ยม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3.2 นักเรียนได้คะแนนรวมที่ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. ใ้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

1) หาผลลบ $4\frac{7}{8} - 2\frac{5}{12}$

- จะหาผลลบของ $4\frac{7}{8} - 2\frac{5}{12}$ โดยการนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ได้ เพราะเศษส่วนที่เป็นตัวตั้งมากกว่าเศษส่วนที่เป็นตัวลบ)

- เขียนแสดงวิธีหาผลลบได้อย่างไร

$$\begin{aligned} 4\frac{7}{8} - 2\frac{5}{12} &= (4 + \frac{7}{8}) - (2 + \frac{5}{12}) \\ &= (4 - 2) + (\frac{7}{8} - \frac{5}{12}) \\ &= 2 + (\frac{7 \times 3}{8 \times 3} - \frac{5 \times 2}{12 \times 2}) \\ &= 2 + (\frac{21}{24} - \frac{10}{24}) \\ &= 2 + \frac{11}{24} \\ &= 2\frac{11}{24} \end{aligned}$$

2) หาผลลบ $5\frac{3}{10} - 3\frac{8}{15}$

- จะหาผลลบของ $5\frac{3}{10} - 3\frac{8}{15}$ โดยการนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ไม่ได้ เพราะเศษส่วนที่เป็นตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนที่เป็นตัวลบ)

- หาผลลบเศษส่วนได้อย่างไร (ต้องกระจายจำนวนนับของตัวตั้งมา 1 แล้วมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้งให้อยู่ในรูปเศษเกิน แล้วจึงหาผลลบ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- เขียนแสดงวิธีหาผลลบได้อย่างไร

$$\begin{aligned}
 5\frac{3}{10} - 3\frac{8}{15} &= \left(5 + \frac{3}{10}\right) - \left(3 + \frac{8}{15}\right) \\
 &= \left(4 + 1 + \frac{3}{10}\right) - \left(3 + \frac{8}{15}\right) \\
 &= \left(4 + \frac{10}{10} + \frac{3}{10}\right) - \left(3 + \frac{8}{15}\right) \\
 &= \left(4 + \frac{13}{10}\right) - \left(3 + \frac{8}{15}\right) \\
 &= (4 - 3) + \left(\frac{13}{10} - \frac{8}{15}\right) \\
 &= 1 + \left(\frac{13 \times 3}{10 \times 3} - \frac{8 \times 2}{15 \times 2}\right) \\
 &= 1 + \left(\frac{39}{30} - \frac{16}{30}\right) \\
 &= 1 + \frac{23}{30} \\
 &= 1\frac{23}{30}
 \end{aligned}$$

เนื่องจาก $\frac{3}{10} < \frac{8}{15}$

$1 = \frac{10}{10}$

3. ครูยกตัวอย่างหาผลบวกของ $5\frac{7}{9} + 3\frac{11}{12}$ บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบประกอบอธิบายแนะนำ ดังนี้

- จะหาผลบวกของ $5\frac{7}{9} + 3\frac{11}{12}$ ได้อย่างไร (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน แล้วหาผลบวก หรือเขียนจำนวนคละในรูปจำนวนนับกับเศษส่วน แล้วหาผลบวกระหว่างจำนวนนับกับจำนวนนับ และผลบวกระหว่างเศษส่วนกับเศษส่วน)
- นักเรียนคิดว่าวิธีใดจะสะดวกและคำนวณได้ง่ายกว่า (เขียนจำนวนคละในรูปจำนวนนับกับเศษส่วน แล้วหาผลบวกระหว่างจำนวนนับกับจำนวนนับ และผลบวกระหว่างเศษส่วนกับเศษส่วน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- จะแสดงวิธีหาผลบวกของ $5\frac{7}{9} + 3\frac{11}{12}$ ได้อย่างไร

$$\begin{aligned} 5\frac{7}{9} + 3\frac{11}{12} &= \left(5 + \frac{7}{9}\right) + \left(3 + \frac{11}{12}\right) \\ &= (5 + 3) + \left(\frac{7}{9} + \frac{11}{12}\right) \\ &= 8 + \left(\frac{7 \times 4}{9 \times 4} + \frac{11 \times 3}{12 \times 3}\right) \\ &= 8 + \left(\frac{28}{36} + \frac{33}{36}\right) \\ &= 8 + \frac{61}{36} \\ &= 8 + 1\frac{25}{36} \\ &= 8 + 1 + \frac{25}{36} \\ &= 9\frac{25}{36} \end{aligned}$$

เนื่องจาก $\frac{61}{36}$ เป็นเศษเกินต้องเขียน
ในรูปจำนวนคละ จะได้ $1\frac{25}{36}$

จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตการหาผลบวกและผลลบของจำนวนคละ แล้วใช้การถามตอบเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า

- การบวกหรือการลบจำนวนคละ อาจเขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ
- การบวกจำนวนคละอาจทำได้โดยนำจำนวนนับบวกกับจำนวนนับ และเศษส่วนบวกกับเศษส่วน ซึ่งถ้าผลบวกของเศษส่วนอยู่ในรูปเศษเกินให้ทำเป็นจำนวนคละ แล้วนำจำนวนนับของจำนวนคละไปบวกกับผลบวกของจำนวนนับ
- การลบจำนวนคละอาจทำได้ โดยพิจารณาเศษส่วนของตัวตั้งและตัวลบ ถ้าเศษส่วนของตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนของตัวลบ ให้กระจ่ายจำนวนนับของตัวตั้งมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง ให้อยู่ในรูปเศษเกิน แล้วจึงหาผลลบ โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและ เศษส่วนลบกับเศษส่วน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

4. ครูเขียนโจทย์ข้อ 1 และ 2 บนกระดาน แล้วให้แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปแบบจำนวนและ

(1) $8\frac{4}{15} - 5\frac{11}{12}$

(2) $7\frac{8}{9} + 3\frac{5}{7}$

จากนั้นครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน และแจกกระดาษโปสเตอร์ให้นักเรียน กลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงวิธีหาคำตอบ ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติด บนกระดาน กลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อเฉลยความถูกต้อง ดังนี้

(1) $8\frac{4}{15} - 5\frac{11}{12}$

วิธีทำ $8\frac{4}{15} - 5\frac{11}{12} = (8 + \frac{4}{15}) - (5 + \frac{11}{12})$
 $= (7 + 1 + \frac{4}{15}) - (5 + \frac{11}{12})$
 $= (7 + \frac{15+4}{15}) - (5 + \frac{11}{12})$
 $= (7 + \frac{19}{15}) - (5 + \frac{11}{12})$
 $= (7 - 5) + (\frac{19}{15} - \frac{11}{12})$
 $= 2 + (\frac{19 \times 4 - 11 \times 5}{15 \times 4 - 12 \times 5})$
 $= 2 + (\frac{76 - 55}{60 - 60})$
 $= 2 + \frac{21}{60}$
 $= 2 + \frac{7}{20}$
 $= 2\frac{7}{20}$

ตอบ $2\frac{7}{20}$

หรือ วิธีทำ $8\frac{4}{15} - 5\frac{11}{12} = \frac{124}{15} - \frac{71}{12}$
 $= \frac{124 \times 4}{15 \times 4} - \frac{71 \times 5}{12 \times 5}$
 $= \frac{496}{60} - \frac{355}{60}$
 $= \frac{141}{60}$
 $= \frac{47}{20}$
 $= 2\frac{7}{20}$

ตอบ $2\frac{7}{20}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

2) $7\frac{8}{9} + 3\frac{5}{7}$

วิธีทำ $7\frac{8}{9} + 3\frac{5}{7} = (7 + \frac{8}{9}) + (3 + \frac{5}{7})$ หรือ วิธีทำ $7\frac{8}{9} + 3\frac{5}{7} =$
 $= (7+3) + (\frac{8}{9} + \frac{5}{7})$
 $= 10 + (\frac{8 \times 7}{9 \times 7} + \frac{5 \times 9}{7 \times 9})$
 $= 10 + (\frac{56}{63} + \frac{45}{63})$
 $= 10 + \frac{101}{63}$
 $= 10 + 1\frac{38}{63}$
 $= 10 + 1 + \frac{38}{63}$
 $= 11 + \frac{38}{63}$
 $= 11\frac{38}{63}$

ตอบ $11\frac{38}{63}$

$\frac{71}{9} + \frac{26}{7} =$
 $= \frac{71 \times 7}{9 \times 7} + \frac{26 \times 9}{7 \times 9}$
 $= \frac{497}{63} + \frac{234}{63}$
 $= \frac{731}{63}$
 $= 11\frac{38}{63}$

ตอบ $11\frac{38}{63}$

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.8 ข้อ 1 – 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ขั้นสรุป

6. ครูถามนักเรียนว่าการบวก การลบจำนวนคนที่ได้อย่างไร

- การบวกหรือการลบจำนวนคนละจำนวนคนละในรูปเศษเกินก่อน แล้วจึงหาผลบวกหรือผลลบ
- การบวกจำนวนคนละจำนวนคนละทำได้โดยนำจำนวนนับและเศษส่วนบวกกับเศษส่วนซึ่งถ้าผลบวกของเศษส่วนอยู่ในรูปเศษเกินให้ทำเป็นจำนวนคนละแล้วนำจำนวนนับของจำนวนคนละไปบวกกับผลบวกของจำนวนนับ
- การลบจำนวนคนละจำนวนคนละทำได้โดยพิจารณาเศษส่วนของตัวตั้งและตัวลบ ถ้าเศษส่วนของตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนของตัวลบ ให้กระจายจำนวนนับของตัวตั้งมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง ให้อยู่ในรูปเศษเกิน แล้วจึงหาผลลบ โดยนำจำนวนนับลบกับจำนวนนับและเศษส่วนลบกับเศษส่วน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของจำนวนนับบนกระดาน
ขั้นสอน	การบวก ลบ คูณ หารระคนเศษส่วน ทำแบบฝึกหัด 2.9
ขั้นสรุป	ใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ ดังนี้ - นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร - ขั้นที่ 1 จำนวนในวงเล็บ - ขั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา - ขั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา - นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร - ขั้นที่ 1 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา - ขั้นที่ 2 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
 ชั้น ป. ๖
 เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การบวก ลบ คูณ หาร ระคนเศษส่วน สาระสำคัญ ข้อตกลงเกี่ยวกับลำดับชั้น การคำนวณที่มากกว่า 1 ชั้นตอน ชั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ ชั้นที่ 2 คูณหรือหารโดย คำนวณจากซ้ายไป ขวา ชั้นที่ 3 บวกหรือลบโดย คำนวณจากซ้ายไป ขวา	กิจกรรมการเรียนรู้ ชำนาญ 1. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของจำนวนนับจากตัวอย่างบน กระดาน 1) หาผลลัพธ์ของ $24 + 12 \div 3 \times 2$ - จากโจทย์มีเครื่องหมายดำเนินการที่เครื่องหมายอะไรบ้าง (3 เครื่องหมาย ได้แก่ เครื่องหมายบวก เครื่องหมายหาร และเครื่องหมายคูณ) - จากโจทย์ข้อนี้จะต้องดำเนินการที่ขั้นตอนไหนจึงจะได้คำตอบ (3 ขั้นตอน) - ขั้นแรกต้องดำเนินการหาผลลัพธ์ใดก่อนเพราะเหตุใด (หา $12 \div 3$ ก่อน เพราะลำดับของการดำเนินการให้หาผลลัพธ์ของการคูณหรือการหารก่อน โดยดำเนินการจากซ้ายไปขวา) - ชั้นที่ 2 ดำเนินการหาผลลัพธ์อย่างไร (นำผลหารที่ได้คูณด้วย 2) - ชั้นที่ 3 ดำเนินการหาผลลัพธ์อย่างไร (นำผลคูณที่ได้ไปบวกกับ 24) - จากข้อคำถามสามารถสรุปลำดับขั้นตอนของการคำนวณได้ดังนี้ $24 + 12 \div 3 \times 2$ 2) หาผลลัพธ์ของ $(24 + 12) \div 3 \times 2$ - จากโจทย์มีเครื่องหมายดำเนินการที่เครื่องหมายอะไรบ้าง (3 เครื่องหมาย ได้แก่ เครื่องหมายบวก เครื่องหมายหาร และเครื่องหมายคูณ)	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แบบฝึกหัด 2.9 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 1.2 ตรวจสอบผลงานจาก แบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.9 2.2 แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทาง คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถหาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนเศษส่วนได้ ด้านทักษะและกระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถ 1. ใ้เหตุผล 2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์	- จากโจทย์ข้อนี้จะต้องดำเนินการที่ขั้นตอนไหนจะได้คำตอบ (3 ขั้นตอน) - ขั้นแรกต้องหาผลลัพธ์ได้ก่อน เพราะเหตุใด (หาผลบวกในวงเล็บก่อน เพราะลำดับของการดำเนินการให้หาผลลัพธ์ในวงเล็บก่อน แล้วจึงหาผลลัพธ์ของการดำเนินการตามเครื่องหมาย) - ขั้นที่ 2 หาผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลบวกที่ได้หารด้วย 3) - ขั้นที่ 3 หาผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลหารที่ได้คูณด้วย 2) - จากข้อคำถามสามารถสรุปลำดับขั้นของการคำนวณได้ดังนี้ $\left[\begin{array}{c} \textcircled{1} \\ (24 + 12) \div 3 \times 2 \\ \textcircled{2} \\ \textcircled{3} \end{array} \right]$ ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ขั้นสอน 2. ครูนำสนทนากาหาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนใช้หลักการเดียวกันกับการหาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนของจำนวนนับ จากนั้นครูยกตัวอย่างที่ 1 และ 2 บนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และเขียนแสดงวิธีหาผลลัพธ์ดังนี้ ตัวอย่างที่ 1 หาผลลัพธ์ $\frac{14}{45} \div \left(\frac{4}{15} + \frac{1}{12} \right) \times \frac{8}{15}$ - เขียนลำดับขั้นของการคำนวณได้อย่างไร	3.เกณฑ์ 3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3.2 นักเรียนได้คะแนนรวมที่ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

$$\left[\frac{14}{45} \div \left(\frac{4}{15} + \frac{1}{12} \right) \times \frac{8}{15} \right]$$

- หาผลลัพธ์ของโจทย์ข้อนี้ขึ้นแรกต้องหาค่าผลลัพธ์ใดก่อน (หาผลบวกในวงเล็บ)
- ชั้นที่สองหาค่าผลลัพธ์ได้อย่างไร (หาผลหารของ $\frac{14}{45}$ หารด้วยผลบวกที่ได้ในขั้นแรก)
- ชั้นที่สามหาค่าผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลหารที่ได้ในขั้นที่สองคูณกับ $\frac{8}{15}$)
- แสดงวิธีหาค่าผลลัพธ์ได้อย่างไรและได้ผลลัพธ์เท่าใด

$$\left[\begin{aligned} \frac{14}{45} \div \left(\frac{4}{15} + \frac{1}{12} \right) \times \frac{8}{15} &= \frac{14}{45} \div \left(\frac{4 \times 4}{15 \times 4} + \frac{1 \times 5}{12 \times 5} \right) \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{14}{45} \div \left(\frac{16}{60} + \frac{5}{60} \right) \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{14}{45} \div \frac{21}{60} \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{14}{45} \times \frac{60}{21} \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{14 \times 60}{45 \times 21} \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{8}{9} \times \frac{8}{15} \\ &= \frac{8 \times 8}{9 \times 15} \\ &= \frac{64}{135} \end{aligned} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2 หาค่าผลลัพธ์ของ $\frac{14}{45} \div \frac{4}{15} + \frac{1}{12} \times \frac{8}{15}$
ครูใช้คำถามตอบในการดำเนินการหาค่าผลลัพธ์ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- หาผลลัพธ์ของโจทย์ข้อนี้ซึ่งแรกต้องหาผลลัพธ์ได้ก่อน (หาผลหารของ $\frac{14}{45} \div \frac{4}{15}$)

และหาผลคูณ $\frac{1}{12} \times \frac{8}{15}$)

- ชั้นที่สองหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (หาผลบวกของผลหารกับผลคูณ)

- เขียนลำดับขั้นของการคำนวณได้อย่างไร

$$\frac{14}{45} \div \frac{4}{15} + \frac{1}{12} \times \frac{8}{15}$$

- แสดงวิธีหาผลลัพธ์ได้อย่างไรและได้ผลลัพธ์เท่าใด

$$\left[\begin{aligned} \frac{14}{45} \div \frac{4}{15} + \frac{1}{12} \times \frac{8}{15} &= \frac{14}{45} \times \frac{15}{4} + \frac{1 \times 8}{12 \times 15} \\ &= \frac{14 \times 15}{45 \times 4} + \frac{2}{45} \\ &= \frac{7}{6} + \frac{2}{45} \\ &= \frac{7 \times 15}{6 \times 15} + \frac{2 \times 2}{45 \times 2} \\ &= \frac{105}{90} + \frac{4}{90} \\ &= \frac{109}{90} \\ &= 1 \frac{19}{90} \end{aligned} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง และให้นักเรียนสังเกตการหาผลลัพธ์จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ข้อตกลงเกี่ยวกับลำดับชั้นการคำนวณที่มากกว่า 1 ขั้นตอน

- ขั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ
- ขั้นที่ 2 คูณหรือหาร โดยคำนวณจากซ้ายไปขวา
- ขั้นที่ 3 บวกหรือลบ โดยคำนวณจากซ้ายไปขวา

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น และสุ่มหยิบโจทย์กลุ่มละ 1 ข้อ จากโจทย์ 3 ข้อ ดังนี้

- 1) $\frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$
- 2) $\left(\frac{9}{8} + \frac{3}{10}\right) \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$
- 3) $\frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \left(\frac{25}{3} \div \frac{4}{3}\right)$

แสดงวิธีหาผลลัพธ์และตอบในรูปอย่างง่าย

กลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์มาติดบนกระดาน จากนั้นครูใช้คำถามตอบเพื่อให้ นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ดังนี้

$$\begin{aligned}
 1) \quad \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3} &= \frac{9}{8} + \frac{3 \times 25}{10 \times 3} \div \frac{4}{3} \\
 &= \frac{9}{8} + \frac{5}{2} \div \frac{4}{3} \\
 &= \frac{9}{8} + \frac{5}{2} \times \frac{3}{4} \\
 &= \frac{9}{8} + \frac{5 \times 3}{2 \times 4} \\
 &= \frac{9}{8} + \frac{15}{8}
 \end{aligned}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$= \frac{24}{8}$$

$$= 3$$

ตอบ 3

$$2) \left(\frac{9}{8} + \frac{3}{10} \right) \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$$

$$\text{วิธีทำ } \left(\frac{9}{8} + \frac{3}{10} \right) \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$$

$$= \left(\frac{9 \times 5}{8 \times 5} + \frac{3 \times 4}{10 \times 4} \right) \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$$

$$= \left(\frac{45}{40} + \frac{12}{40} \right) \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$$

$$= \frac{57}{40} \times \frac{25}{3} \div \frac{4}{3}$$

$$= \frac{57 \times 25}{40 \times 3} \div \frac{4}{3}$$

$$= \frac{95}{8} \div \frac{4}{3}$$

$$= \frac{95}{8} \times \frac{3}{4}$$

$$= \frac{95 \times 3}{8 \times 4}$$

$$= \frac{285}{32}$$

$$= 8 \frac{29}{32}$$

ตอบ $8 \frac{29}{32}$

$$3) \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \left(\frac{25}{3} \div \frac{4}{3} \right)$$

$$\text{วิธีทำ } \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \left(\frac{25}{3} \div \frac{4}{3} \right)$$

$$= \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \left(\frac{25}{3} \times \frac{3}{4} \right)$$

$$= \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \left(\frac{25 \times 3}{3 \times 4} \right)$$

$$= \frac{9}{8} + \frac{3}{10} \times \frac{25}{4}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

	ตอบ 3 จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตขั้นตอนการหาผลลัพท์ของแต่ละข้อ และผลลัพท์ที่ได้แต่ละข้อแล้ว ใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ - เศษส่วนและเครื่องหมายการดำเนินการในข้อ (1), (2) และ (3) เหมือนกันหรือแตกต่างกัน (เหมือนกัน) - ขั้นตอนการหาผลลัพท์ในแต่ละข้อเหมือนกันหรือไม่ และผลลัพท์ที่ได้ในแต่ละข้อเท่ากันหรือไม่ เพราะเหตุใด (ขั้นตอนการหาผลลัพท์ในแต่ละข้อแตกต่างกัน และผลลัพท์ที่ได้ในข้อ (1) เท่ากับผลลัพท์ที่ได้ในข้อ (3) และแตกต่างกับผลลัพท์ที่ได้ในข้อ (2) เพราะลำดับขั้นตอนการคำนวณแตกต่างกัน) ครูใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายตามข้อสงสัยสังเกตได้ว่า ข้อตกลงเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการคำนวณที่มากกว่า 1 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ ขั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา ขั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.9 ข้อ 1 - 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

5. ครูใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ ดังนี้

- นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร

ชั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ

ชั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

ชั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

- นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่ไม่มีวงเล็บ ได้อย่างไร

ชั้นที่ 1 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

ชั้นที่ 2 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการคูณและการหารจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน
ขั้นสอน	การบวก ลบ คูณ หารระคนเศษส่วนและจำนวนคละ ทำแบบฝึกหัด 2.10
ขั้นสรุป	ใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ ดังนี้ - นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร - ขั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ - ขั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยค่านิยมจากซ้ายไปขวา - ขั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยค่านิยมจากซ้ายไปขวา - นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่ไม่มีการวงเล็บ ได้อย่างไร - ขั้นที่ 1 คูณหรือหารโดยค่านิยมจากซ้ายไปขวา - ขั้นที่ 2 บวกหรือลบโดยค่านิยมจากซ้ายไปขวา
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา การบวก ลบ คูณ หาร ระคนเศษส่วนและ จำนวนคละ สาระสำคัญ ข้อตกลงเกี่ยวกับลำดับชั้น การคำนวณที่มากกว่า 1 ชั้นตอน ขั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ ขั้นที่ 2 คูณหรือหารโดย ค่านอกจากซ้ายไปขวา ขั้นที่ 3 บวกหรือลบโดย ค่านอกจากซ้ายไปขวา	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ - ครูใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการคูณและการหารจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน ดังนี้ - หาผลคูณของ $3\frac{1}{5} \times 3\frac{3}{4}$ - ขั้นแรกในการหาผลคูณ นักเรียนควรดำเนินการสิ่งใดก่อน (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน) - เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร (นำจำนวนนับคูณกับตัวส่วนแล้วจึงนำไปบวกกับตัวเศษโดยตัวส่วนคงเดิม) - ขั้นที่สอง นักเรียนจะหาผลคูณอย่างไร (นำตัวเศษคูณกับตัวเศษ และตัวส่วนคูณกับตัวส่วน จากนั้นนำตัวประกอบร่วมไปหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน จนได้เศษส่วนอย่างต่ำ) - หาผลหารของ $2\frac{1}{3} \div 4\frac{1}{2}$ ได้อย่างไร - ขั้นแรกในการหาผลหาร นักเรียนควรดำเนินการสิ่งใดก่อน (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน) - เขียนผลหารของจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร ($2\frac{1}{3} \div 4\frac{1}{2} = \frac{7}{3} \div \frac{9}{2}$) - หาผลหารของ $\frac{7}{3} \div \frac{9}{2}$ ได้อย่างไร (ตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร) - ตัวตั้งคือจำนวนใด ($\frac{7}{3}$) ตัวหารคือจำนวนใด ($\frac{9}{2}$) - เขียนแสดงการหาผลหารของ $\frac{7}{3} \div \frac{9}{2}$ ได้อย่างไร ($\frac{7}{3} \div \frac{9}{2} = \frac{7}{3} \times \frac{2}{9}$) ขั้นสอน - ครูยกตัวอย่าง 1 และ 2 บนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและเขียนแสดงวิธีหาผลลัพธ์ ดังนี้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - แบบฝึกหัด 2.10 การประเมิน - วิธีการ - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด - เครื่องมือ - แบบฝึกหัด 2.10 - แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ด้านความรู้**
เพื่อให้นักเรียนสามารถหาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนเศษส่วนและจำนวนคละ
- ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์**
เพื่อให้นักเรียนสามารถ
1. ให้เหตุผล
2. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

ตัวอย่างที่ 1 หาผลลัพธ์ของ $3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div 24$

- ก่อนหาผลลัพธ์ นักเรียนควรดำเนินการสิ่งใดก่อน (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน)
- เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินจะได้ $3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div 24 = \frac{24}{7} - \frac{8}{3} \times \frac{6}{5} \div 24$)
- หาผลลัพธ์ของใจที่ยังข้อนี้ขั้นแรกต้องหาผลลัพธ์ใดก่อน (หาผลคูณของ $\frac{8}{3} \times \frac{6}{5}$ ก่อน)
- ขั้นที่สองหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลคูณที่ได้ในขั้นแรกหารด้วย 24)
- ขั้นที่สามหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลหารที่ได้ในขั้นที่สองไปลบออกจาก $\frac{24}{7}$)
- เขียนลำดับของการคำนวณได้อย่างไร

$$\left[3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div 24 = \frac{24}{7} - \frac{8}{3} \times \frac{6}{5} \div 24 \right]$$

- แสดงวิธีหาผลลัพธ์ได้อย่างไรและได้ผลลัพธ์เท่าใด

$$\left[3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div 24 = \frac{24}{7} - \frac{8}{3} \times \frac{6}{5} \div 24 \right]$$

$$= \frac{24}{7} - \frac{8 \times 6}{3 \times 5} \div 24$$

$$= \frac{24}{7} - \frac{16}{5} \div 24$$

$$= \frac{24}{7} - \frac{16}{5} \times \frac{1}{24}$$

$$= \frac{24}{7} - \frac{16 \times 1}{5 \times 24}$$

$$= \frac{24}{7} - \frac{2}{15}$$

$$= \frac{24 \times 15}{7 \times 15} - \frac{2 \times 7}{15 \times 7}$$

3.เกณฑ์

- 3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 3.2 นักเรียนได้คะแนนรวมทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$\left[\begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right]$$

$$= \frac{360}{105} - \frac{14}{105}$$

$$= \frac{346}{105}$$

$$= 3\frac{31}{105}$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 2 หาผลลัพธ์ของ $(3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3}) \times (1\frac{1}{5} \div 24)$

- ก่อนหาผลลัพธ์ นักเรียนควรดำเนินการสิ่งใดก่อน (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน)

- เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร

$$\left((3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3}) \times (1\frac{1}{5} \div 24) \right) = \left(\frac{24}{7} - \frac{8}{3} \right) \times \left(\frac{6}{5} \div 24 \right)$$

- หาผลลัพธ์โดยเขียนขึ้นแรกต้องหาผลลัพธ์ใดก่อน

$$\left(\frac{24}{7} - \frac{8}{3} \text{ และ } \frac{6}{5} \div 24 \right)$$

- ขั้นตอนที่สองหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (หาผลคูณของผลลบกับผลหาร)

- เขียนลำดับของการคำนวณได้อย่างไร

$$\left((3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3}) \times (1\frac{1}{5} \div 24) \right) = \left(\frac{24}{7} - \frac{8}{3} \right) \times \left(\frac{6}{5} \div 24 \right)$$

- แสดงวิธีหาผลลัพธ์ในขั้นที่ 2 ได้อย่างไรและได้ผลลัพธ์เท่าใด

$$\left((3\frac{3}{7} - 2\frac{2}{3}) \times (1\frac{1}{5} \div 24) \right) = \left(\frac{24}{7} - \frac{8}{3} \right) \times \left(\frac{6}{5} \div 24 \right)$$

$$= \left(\left(\frac{24 \times 3}{7 \times 3} \right) - \left(\frac{8 \times 7}{3 \times 7} \right) \right) \times \left(\frac{6}{5} \times \frac{1}{24} \right)$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

$$\left[\begin{aligned} &= \left(\frac{72 - 56}{21 - 21} \right) \times \left(\frac{6 \times 1}{5 \times 24} \right) \\ &= \frac{16 \times 1}{21 \times 20} \\ &= \frac{16 \times 1}{21 \times 20} \\ &= \frac{4}{105} \end{aligned} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง และให้นักเรียนสังเกตการหาผลลัพธ์จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 แล้วใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่า

- ข้อตกลงเกี่ยวกับลำดับชั้นการคำนวณที่มากกว่า 1 ขั้นตอน
- ชั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ
- ชั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยคำนวณจากซ้ายไปขวา
- ชั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยคำนวณจากซ้ายไปขวา

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่ม 3 - 4 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น ให้แต่ละกลุ่มสุ่มหยิบกลุ่มละ 1 ข้อ เพื่อเขียนแสดงวิธีหาผลลัพธ์จากโจทย์ 3 ข้อ ดังนี้

- 1) $(5 + 1\frac{2}{3}) \div (\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$
- 2) $5 + 1\frac{2}{3} \div (\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$
- 3) $5 + 1\frac{2}{3} \div 1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10}$

แสดงวิธีหาผลลัพธ์และตอบในรูปแบบอย่างง่าย
กลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์มาติดบนกระดาน จากนั้นครูใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$1) (5 + 1\frac{2}{3}) \div (1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$$

วิธีทำ $(5 + 1\frac{2}{3}) \div (1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$

$$= (5 + 1\frac{2}{3}) \div (\frac{7}{4} - \frac{13}{10})$$

$$= 6\frac{2}{3} \div (\frac{7 \times 5 - 13 \times 2}{4 \times 5 - 10 \times 2})$$

$$= \frac{20}{3} \div (\frac{35 - 26}{20 - 20})$$

$$= \frac{20}{3} \div \frac{9}{20}$$

$$= \frac{20}{20} \times \frac{20}{3} \times \frac{20}{9}$$

$$= \frac{20 \times 20}{3 \times 9}$$

$$= \frac{400}{27}$$

$$= 14\frac{22}{27}$$

ตอบ $14\frac{22}{27}$

$$2) 5 + 1\frac{2}{3} \div (1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$$

วิธีทำ $5 + 1\frac{2}{3} \div (1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10})$

$$= 5 + \frac{5}{3} \div (\frac{7}{4} - \frac{13}{10})$$

$$= 5 + \frac{5}{3} \div (\frac{7 \times 5 - 13 \times 2}{4 \times 5 - 10 \times 2})$$

$$= 5 + \frac{5}{3} \div (\frac{35 - 26}{20 - 20})$$

$$= 5 + \frac{5}{3} \div \frac{9}{20}$$

$$= 5 + \frac{5}{3} \times \frac{20}{9}$$

$$= 5 + \frac{5 \times 20}{3 \times 9}$$

$$= 5 + \frac{100}{27}$$

$$= 5 + 3\frac{19}{27}$$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน
 ชั้น ป. ๖
 เวลา ๑ ชั่วโมง

ตอบ $8\frac{19}{27}$

3) $5 + 1\frac{2}{3} \div 1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10}$

วิธีทำ $5 + 1\frac{2}{3} \div 1\frac{3}{4} - 1\frac{3}{10}$

$$= 5 + \frac{5}{3} \div \frac{4}{7} - \frac{13}{10}$$

$$= 5 + \frac{5}{3} \times \frac{4}{7} - \frac{13}{10}$$

$$= 5 + \frac{5 \times 4}{3 \times 7} - \frac{13}{10}$$

$$= 5 + \frac{20}{21} - \frac{13}{10}$$

$$= 5 + \frac{20}{21} - \left(1 + \frac{3}{10}\right)$$

$$= (5 - 1) + \left(\frac{20}{21} - \frac{3}{10}\right)$$

$$= 4 + \left(\frac{20 \times 10}{21 \times 10} - \frac{3 \times 21}{10 \times 21}\right)$$

$$= 4 + \left(\frac{200}{210} - \frac{63}{210}\right)$$

$$= 4 + \frac{137}{210}$$

$$= 4\frac{137}{210}$$

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.10 ข้อ 1 - 4 และร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขั้นสรุป

5. ครูใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ ดังนี้

- นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร

- ขั้นที่ 1 คำนวณในวงเล็บ
- ขั้นที่ 2 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา
- ขั้นที่ 3 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

- นักเรียนจะหาผลลัพธ์ของโจทย์การบวก ลบ คูณ หารระคนที่มีวงเล็บ ได้อย่างไร

- ขั้นที่ 1 คูณหรือหารโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา
- ขั้นที่ 2 บวกหรือลบโดยค่านวนจากซ้ายไปขวา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการบวกและการลบเศษส่วนจากตัวอย่างบนกระดาน
ขั้นสอน	การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การบวก และการลบเศษส่วนและจำนวนคนและ ทำแบบฝึกหัด 2.11
ขั้นสรุป	ใช้คำถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา ด้านการให้เหตุผล และการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา วิเคราะห์โจทย์ปัญหา การบวก การลบเศษส่วน และจำนวนคละ สาระสำคัญ การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจ ปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การบวก การลบเศษส่วน และจำนวนคละ และหาคำตอบ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการบวก และการลบเศษส่วน จากตัวอย่างบนกระดาน ดังนี้ (1) $3\frac{7}{8} + 1\frac{11}{12}$ - จะหาผลบวกของ $3\frac{7}{8} + 1\frac{11}{12}$ ได้อย่างไร (เขียน $3\frac{7}{8}$ เป็น $3 + \frac{7}{8}$ แล้วนำ $3 + \frac{7}{8} + 1\frac{11}{12}$ โดยหาผลบวกของ $\frac{7}{8} + \frac{11}{12}$) - จะหาผลบวกของ $\frac{7}{8} + \frac{11}{12}$ ได้อย่างไร (ทำ $\frac{7}{8}$ และ $\frac{11}{12}$ ให้ตัวส่วนเท่ากัน โดยเท่ากับ ค.ร.น ของ 8 และ 12) - เมื่อได้ผลบวกของ $\frac{7}{8} + \frac{11}{12}$ แล้วทำอย่างไรต่อไป (นำผลบวกที่ได้ไปบวกกับ 3) (2) $2\frac{1}{9} - 1\frac{1}{6}$ - จะหาผลลบของ $2\frac{1}{9} - 1\frac{1}{6}$ ได้อย่างไร (พิจารณาเศษส่วนของจำนวนทั้งสอง ถ้าเศษส่วนที่เป็นตัวตั้งน้อยกว่าเศษส่วนที่เป็นตัวลบ ต้องกระจายจำนวนนั้นของตัวตั้งมารวมกับเศษส่วนของตัวตั้ง แล้วเขียนให้อยู่ในรูปเศษเกิน จากนั้นจึงหาผลลบของเศษส่วน) - เขียนแสดงการหาผลลบของ $2\frac{1}{9} - 1\frac{1}{6}$ ได้อย่างไร $\left[\begin{array}{l} 2\frac{1}{9} - 1\frac{1}{6} \\ = \\ = \\ = \\ = \end{array} \right. = \left[\begin{array}{l} (2 + \frac{1}{9}) - (1 + \frac{1}{6}) \\ = (1 + 1 + \frac{1}{9}) - (1 + \frac{1}{6}) \\ = (1 + \frac{9}{9} + \frac{1}{9}) - (1 + \frac{1}{6}) \\ = (1 + \frac{10}{9}) - (1 + \frac{1}{6}) \end{array} \right]$	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แถบข้อความ 2. แบบฝึกหัด 2.11 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.11 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถ - แก้ปัญหา - ให้เหตุผล - สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์	$\left[\begin{array}{l} = (1 - 1) + \left(\frac{10}{9} - \frac{1}{6} \right) \end{array} \right]$ - จะหาผลลบของ $\frac{10}{9} - \frac{1}{6}$ ได้อย่างไร (ทำ $\frac{10}{9}$ และ $\frac{1}{6}$ ให้ตัวส่วนเท่ากัน โดยเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 6) ขั้นตอน 2. ครูใช้คำถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำ กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการอ่านทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จากนั้นครูตีแผ่แบบโจทย์ปัญหามนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและหาคำตอบดังนี้	3. เกณฑ์ 3.1 ผลงานมีความถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3.2 คะแนนรวมด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
	แม่ซื้อปลากะพง 2 ตัว ตัวแรกหนัก $1\frac{1}{4}$ กิโลกรัม ซึ่งหนักน้อยกว่าตัวที่สอง $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม ปลากะพงตัวที่สองหนักเท่าใด - ครูให้นักเรียนอ่านโจทย์พร้อมกัน - โจทย์ถามอะไร (นำหนักปลากะพงตัวที่สองหนักเท่าใด)	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (แม่ซื้อปลากะพง 2 ตัว ตัวแรกหนัก $1\frac{1}{4}$ กิโลกรัม ปลากะพง

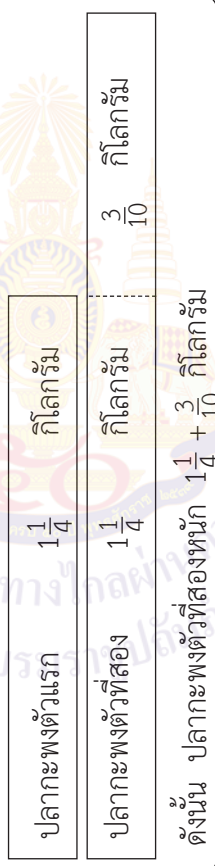
ตัวแรกหนักน้อยกว่าปลากะพงตัวที่สอง $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม)

- ปลากะพง 2 ตัวนี้ ตัวไหนหนักกว่ากัน (ปลากะพงตัวที่สอง)

- ปลากะพงตัวที่สองหนักกว่าตัวแรกเท่าใด ($\frac{3}{10}$ กิโลกรัม)

- ดังนั้น หาน้ำหนักปลากะพงตัวที่สองได้อย่างไร

(นำน้ำหนักส่วนที่เท่ากันรวมกับน้ำหนักส่วนที่มากกว่า

- ได้คำตอบเท่าใด ($1\frac{11}{20}$ กิโลกรัม)

- สรุปคำตอบได้อย่างไร (ปลากะพงตัวที่สองหนัก $1\frac{11}{20}$ กิโลกรัม)

- มีวิธีคิดอื่นอีกไหม

ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อนำไปสู่การเขียนประโยคสัญลักษณ์ ดังนี้

ให้ปลากะพงตัวที่สองหนัก $\square$ กิโลกรัม

เนื่องจาก ปลากะพงตัวแรกหนักน้อยกว่าปลากะพงตัวที่สอง $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ดังนี้ $\square - 1\frac{1}{4} = \frac{3}{10}$

โดยความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ จะได้ $\square = 1\frac{1}{4} + \frac{3}{10}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้คือ $1\frac{1}{4} + \frac{3}{10}$ กิโลกรัม

- ได้คำตอบเท่าใด ($1\frac{11}{20}$ กิโลกรัม)
- สรุปคำตอบได้อย่างไร (ผลลัพธ์ที่ได้คือ $1\frac{11}{20}$ กิโลกรัม)
- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

(เนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้คือ $1\frac{11}{20}$ กิโลกรัม และผลลัพธ์แรกหนัก $1\frac{1}{4}$ กิโลกรัม

จะได้ผลลัพธ์ที่หนักกว่าผลลัพธ์แรก

$$1\frac{11}{20} - 1\frac{1}{4}$$

$$= (1-1) + \left(\frac{11}{20} - \frac{1}{4}\right) \text{ กิโลกรัม}$$

$$= 0 + \left(\frac{11}{20} - \frac{5}{20}\right) \text{ กิโลกรัม}$$

$$= \frac{6}{20} \text{ กิโลกรัม}$$

$$= \frac{3}{10} \text{ กิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์}$$

ดังนั้น $1\frac{11}{20}$ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

- ครูติดตามข้อความบนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายพิจารณาข้อความดังนี้

วันแรกพรุ่งใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง วันที่สองพรุ่งใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{5}{6}$ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

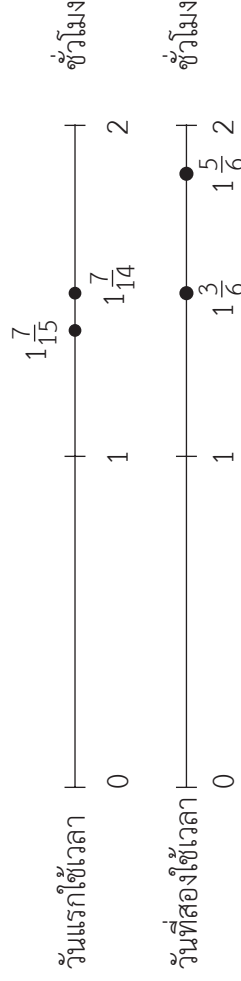
ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- ครูให้นักเรียนอ่านข้อความพร้อมกัน
  - วันแรกแพร์ใช้เวลาออกกำลังกายที่ชั่วโมง ($1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง)
  - วันที่สองแพร์ใช้เวลาออกกำลังกายที่ชั่วโมง ($1\frac{5}{6}$ ชั่วโมง)
  - แพร์ใช้เวลาออกกำลังกายวันไหนมากกว่ากัน เพราะเหตุใด (แพร์ใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรก เพราะใช้ $\frac{1}{2}$ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ซึ่ง $\frac{7}{15} < \frac{1}{2}$ และ $\frac{1}{2} < \frac{5}{6}$)
- จากนั้นครูเขียนคำถามต่อจากแถบโจทย์ปัญหา ดังนี้

วันแรกแพร์ใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง วันที่สองแพร์ใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{5}{6}$ ชั่วโมง แพร์ใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรกกี่ชั่วโมง

- โจทย์ถามอะไร (แพร์ใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรกกี่ชั่วโมง)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (วันแรกแพร์ใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง วันที่สองแพร์ใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{5}{6}$ ชั่วโมง)
- จะหาว่าแพร์ใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรกกี่ชั่วโมงได้อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- ตั้งนั้น แพรใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรก $1\frac{5}{6} - 1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง
- ได้คำตอบเท่าใด ($\frac{11}{30}$ ชั่วโมง)
- สรุปคำตอบได้อย่างไร (แพรใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรก $\frac{11}{30}$ ชั่วโมง)
- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

อาจใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบเศษส่วน ดังนี้

เนื่องจาก แพรใช้เวลาออกกำลังกายวันที่สองมากกว่าวันแรก $\frac{11}{30}$ ชั่วโมง

และ วันแรกแพรใช้เวลาออกกำลังกาย $1\frac{7}{15}$ ชั่วโมง

แสดงว่า วันที่สองแพรใช้เวลาออกกำลังกาย

$$1\frac{7}{15} + \frac{11}{30} = 1 + \frac{7}{15} + \frac{11}{30} \text{ ชั่วโมง}$$

$$= 1 + \frac{25}{30} \text{ ชั่วโมง}$$

$$= 1 + \frac{5}{6} \text{ ชั่วโมง}$$

$$= 1\frac{5}{6} \text{ ชั่วโมง} \text{ ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์}$$

ตั้งนั้น $\frac{11}{30}$ ชั่วโมง เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น ให้แต่ละกลุ่มสุ่มหยิบโจทย์กลุ่มละ 1 ข้อ ซึ่งมีเจตคติดังนี้
  - 1) แม้อื้อฝามา $3\frac{1}{10}$ เมตร ตัดสี่เหลี่ยมคนโนโตไป $1\frac{3}{4}$ เมตร ที่เหลือตัดสี่เหลี่ยมคนเล็ก แม่ใช้ผ้าตัดสี่เหลี่ยมคนเล็กกี่เมตร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

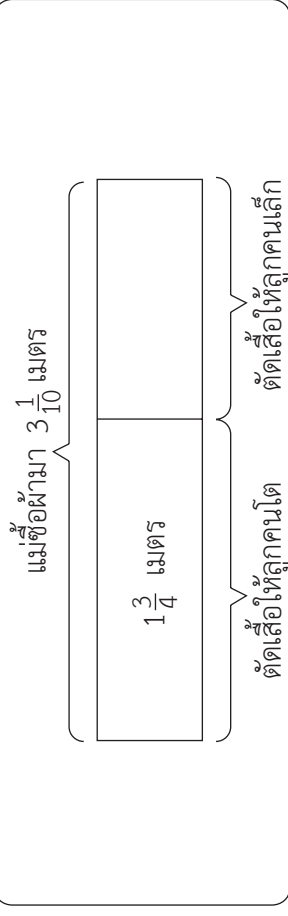
เวลา ๑ ชั่วโมง

2) ป้าใช้น้ำมันทอดปลา $\frac{11}{20}$ ขวด เหลือน้ำมันพืช $\frac{3}{8}$ ขวด เดิมป้ามีน้ำมันเท่าใด
ให้เขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาที่สมเหตุสมผล ถ้ากลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์
ที่เขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจ
ใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาบน
กระดานข้อ 1 และ 2 ดังนี้

1) แม่ซื้อผ้ามา $3\frac{1}{10}$ เมตร ตัดเสื้อให้ลูกคนโตไป $1\frac{3}{4}$ เมตร ที่เหลือตัดเสื้อให้ลูกคนเล็ก
แม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็กกี่เมตร

จากโจทย์ข้อ 1

- โจทย์ถามอะไร (แม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็กกี่เมตร)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (แม่ซื้อผ้ามา $3\frac{1}{10}$ เมตร ตัดเสื้อให้ลูกคนโตไป $1\frac{3}{4}$ เมตร)
- จะหาว่าแม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็กได้อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$\left(\text{แม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็ก } 3\frac{1}{10} - 1\frac{3}{4} \text{ เมตร} \right)$$

- เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร $(3\frac{1}{10} - 1\frac{3}{4} = \square)$
- ได้คำตอบเท่าใด $(1\frac{7}{20} \text{ เมตร})$
- สรุปคำตอบได้อย่างไร (แม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็ก $1\frac{7}{20}$ เมตร)
- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

$$\left(\begin{array}{l} \text{เนื่องจากแม่ใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนเล็ก } 1\frac{7}{20} \text{ เมตร และใช้ผ้าตัดเสื้อให้ลูกคนโต } 1\frac{3}{4} \text{ เมตร} \\ \text{จะได้ แม่ซื้อผ้ามา } 1\frac{7}{20} + 1\frac{3}{4} \\ = 1 + \frac{7}{20} + 1 + \frac{3}{4} \text{ เมตร} \\ = (1+1) + \left(\frac{7}{20} + \frac{3}{4}\right) \text{ เมตร} \\ = 2 + \left(\frac{7}{20} + \frac{3 \times 5}{4 \times 5}\right) \text{ เมตร} \\ = 2 + \left(\frac{7}{20} + \frac{15}{20}\right) \text{ เมตร} \\ = 2 + \frac{22}{20} \text{ เมตร} \\ = 2 + \frac{11}{10} \text{ เมตร} \\ = 2 + 1\frac{1}{10} \text{ เมตร} \\ = 3\frac{1}{10} \text{ เมตร} \end{array} \right)$$

ดังนั้น $1\frac{7}{20}$ เมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

เมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

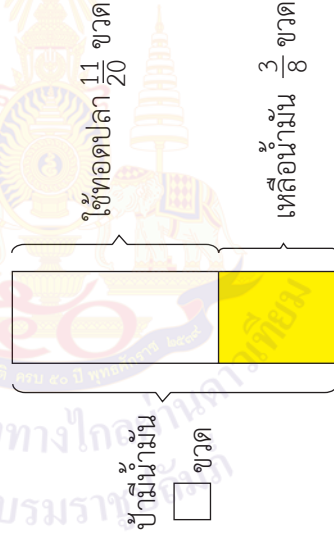
ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

2) ป้าใช้น้ำมันทอดปลา $\frac{11}{20}$ ขวด เหลือน้ำมัน $\frac{3}{8}$ ขวด เดิมป้ามีน้ำมันเท่าใด

จากโจทย์ข้อ 2

- โจทย์ถามอะไร (เดิมน้ำมันเท่าใด)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (ป้าใช้น้ำมันทอดปลา $\frac{11}{20}$ ขวด เหลือน้ำมัน $\frac{3}{8}$ ขวด)
- จะหาเดิมน้ำมันได้อย่างไร

เขียนประโยคสัญลักษณ์ตั้งนี้ $\square - \frac{11}{20} = \frac{3}{8}$

โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ

จะได้ $\square = \frac{11}{20} + \frac{3}{8}$

ดังนั้น ป้ามีน้ำมัน $\frac{11}{20} + \frac{3}{8}$ ขวด

- ได้คำตอบเท่าใด ($\frac{37}{40}$ ขวด)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- สรุปคำตอบได้อย่างไร (เติมเข้ามีนามัน $\frac{37}{40}$ ขวด)

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

$$\begin{aligned}
 & \left[\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก ป้ามีน้ำมัน } \frac{37}{40} \text{ ขวด ใช้ทอดปลา } \frac{11}{20} \text{ ขวด} \\ \text{จะได้ เหลือน้ำมัน } \frac{37}{40} - \frac{11}{20} = \frac{37}{40} - \frac{11 \times 2}{20 \times 2} \text{ ขวด} \\ = \frac{37}{40} - \frac{22}{40} \text{ ขวด} \\ = \frac{15}{40} \text{ ขวด} \\ = \frac{3}{8} \text{ ขวด ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์} \end{array} \right.
 \end{aligned}$$

ดังนั้น $\frac{37}{40}$ ขวด เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.11 ข้อ 1 – 2 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูใช้การถามตอบ การแก้โจทย์ปัญหา นักเรียนมีวิธีการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างไร (การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้การถามตอบเพื่อทบทวน การคูณและการหารเศษส่วนและจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน
ขั้นสอน	การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การคูณ การหารเศษส่วนและจำนวนคละ ทำแบบฝึกหัด 2.12
ขั้นสรุป	ใช้การถามตอบ จนนักเรียนร่วมกันสรุปได้ว่า - การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และ ตรวจสอบ
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผลและการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา วิเคราะห์โจทย์ปัญหา การคูณ การหารเศษส่วน และจำนวนคละ สาระสำคัญ การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหา การคูณ การหารเศษส่วน และจำนวนคละ และหาคำตอบ	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการคูณ การหารเศษส่วนและจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน ดังนี้ 1) $2\frac{11}{22} \times 1\frac{13}{20}$ - จะหาผลคูณของ $2\frac{11}{22} \times 1\frac{13}{20}$ ได้อย่างไร (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน) - เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร (นำจำนวนนับคูณกับตัวส่วน แล้วไปบวกกับตัวเศษ โดยตัวส่วนคงเดิม) - จะหาผลคูณของเศษส่วนกับเศษส่วนได้อย่างไร (นำตัวเศษคูณกับตัวเศษและตัวส่วนคูณกับตัวส่วน จากนั้นนำตัวประกอบร่วมที่มากกว่า 1 ไปหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน จนได้เศษส่วนอย่างต่ำ) 2) $3\frac{3}{8} \div 8\frac{1}{10}$ - จะหาผลหารของ $3\frac{3}{8} \div 8\frac{1}{10}$ ได้อย่างไร (เขียนจำนวนคละในรูปเศษเกิน) - เขียนการหารผลหารของจำนวนคละในรูปเศษเกินได้อย่างไร $(3\frac{3}{8} \div 8\frac{1}{10} = \frac{27}{8} \div \frac{81}{10})$ - จะหาผลหารของเศษส่วนกับเศษส่วนได้อย่างไร (นำเศษส่วนที่เป็นตัวตั้งคูณกับส่วนกลับของตัวหาร) $(\frac{27}{8} \div \frac{81}{10} = \frac{27}{8} \times \frac{10}{81})$ - ตัวตั้งคือจำนวนใด ($\frac{27}{8}$) ตัวหารคือจำนวนใด ($\frac{81}{10}$) - เขียนแสดงการหารผลหารของ $\frac{27}{8} \div \frac{81}{10}$ ได้อย่างไร ($\frac{27}{8} \div \frac{81}{10} = \frac{27}{8} \times \frac{10}{81}$)	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. แฉบบ์โจทย์ปัญหา 2. แบบฝึกหัด 2.12 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.12 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถ 1. แก้ปัญหา 2. ใต้เหตุผล 3. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์	ขั้นตอน 2. ครูใช้การถามตอบประกอบอธิบายแนะนำ จากนั้นเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผนและตรวจสอบ จากนั้นครูติดตามโจทย์ปัญหาข้อที่ 1 บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา และหาคำตอบดังนี้	3. เกณฑ์ 3.1 ผลงานมีความถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3.2 คะแนนรวมด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
	1) วิมลมี่ที่ติดอยู่จำนวนหนึ่ง แบ่งที่ดินแปลงละ $\frac{1}{4}$ ไร่ ได้ 62 แปลง วิมลมี่ที่ดินกี่ไร่ - โจทย์ถามอะไร (วิมลมี่ที่ดินกี่ไร่) - โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (วิมลมี่ที่ดินอยู่จำนวนหนึ่ง แบ่งที่ดินแปลงละ $\frac{1}{4}$ ไร่ ได้ 62 แปลง) - หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด $\square$ ไร่ (ให้วิมลมี่ที่ดิน $\square$ ไร่ เนื่องจากวิมลมี่แปลงที่ดินแปลงละ $\frac{1}{4}$ ไร่ ได้ 62 แปลง เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้ดังนี้ $\square \div \frac{1}{4} = 62$ โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร จะได้ $\square = 62 \times \frac{1}{4}$ ดังนั้น วิมลมี่ที่ดิน $62 \times \frac{1}{4}$ ไร่	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- ได้คำตอบเท่าใด ($15\frac{1}{2}$ ไร่)
- สรุปคำตอบได้อย่างไร (วัฒนิตดิน $15\frac{1}{2}$ ไร่)
- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

$$\begin{aligned}
 & \left[\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก วัฒนิตดิน } 15\frac{1}{2} \text{ ไร่ แบ่งที่ดินแปลงละ } \frac{1}{4} \text{ ไร่ ได้ } 62 \text{ แปลง} \\ \text{จะได้ } 15\frac{1}{2} \div \frac{1}{4} = \frac{31}{2} \div \frac{1}{4} \quad \text{แปลง} \\ = \frac{31}{2} \times \frac{4}{1} \quad \text{แปลง} \\ = \frac{31 \times 4}{2} \quad \text{แปลง} \\ = 62 \quad \text{แปลง} \end{array} \right] \text{ ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์} \\
 & \left[\text{ดังนั้น } 15\frac{1}{2} \text{ ไร่ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง} \right]
 \end{aligned}$$

3. ครูติดแถบโจทย์ปัญหาข้อที่ 2 บนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและหาคำตอบดังนี้

2) นุชทำขนมชนิดหนึ่งใช้แบ่งไปจำนวนหนึ่ง ใช้น้ำตาล $\frac{1}{5}$ ของจำนวนแป้งที่ใช้ และนุชใช้น้ำตาลทำขนม $\frac{3}{4}$ ถ้วย นุชใช้แป้งทำขนมกี่ถ้วย

- โจทย์ถามอะไร (นุชใช้แป้งทำขนมกี่ถ้วย)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (นุชใช้น้ำตาล $\frac{1}{5}$ ของจำนวนแป้งที่ใช้ และใช้น้ำตาล $\frac{3}{4}$ ถ้วย)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- หากคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

(ให้นักู้ใช้แบ่งทำขนม $\square$ ถ้วย เนื่องจากนุ้ใช้น้ำตาล $\frac{1}{5}$ ของจำนวนแบ่งที่ใช้

และนุ้ใช้น้ำตาลทำขนม $\frac{3}{4}$ ถ้วย

เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ดังนี้ $\frac{1}{5} \times \square = \frac{3}{4}$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณกับการหาร

จะได้ $\square = \frac{3}{4} \div \frac{1}{5}$

ดังนั้น นุ้ใช้แบ่งทำขนม $\frac{3}{4} \div \frac{1}{5}$ ถ้วย

- ได้คำตอบเท่าใด ($3\frac{3}{4}$ ถ้วย)

- สรุปคำตอบได้อย่างไร (นุ้ใช้แบ่งทำขนม $3\frac{3}{4}$ ถ้วย)

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

(เนื่องจาก นุ้ใช้แบ่งทำขนม $3\frac{3}{4}$ ถ้วย และน้ำตาล $\frac{1}{5}$ ของจำนวนแบ่งที่ใช้

จะได้ นุ้ใช้น้ำตาล $\frac{1}{5} \times 3\frac{3}{4} =$

$$= \frac{1 \times 15}{5 \times 4}$$

$$= \frac{15}{20}$$

$$= \frac{3}{4}$$

ถ้วย

ถ้วย

ถ้วย

ถ้วย ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น $3\frac{3}{4}$ ถ้วย เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่นและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสุ่มหยิบโจทย์ปัญหากลุ่มละ 1 ข้อ จากโจทย์ปัญหาดังนี้

- 1) ป้าแดงมีข้าวเหนียวขาย 13 วัน โดยแต่ละวันใช้ข้าวเหนียวนำหน้าเท่าเดิมทุกวัน ป้าแดงใช้ข้าวเหนียวไป $46\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ป้าแดงจะนำข้าวเหนียววันละกี่กิโลกรัม
- 2) วันแรกนิรวิงออกกำลังได้ $5\frac{2}{5}$ กิโลเมตร วันที่สองวิ่งได้ $1\frac{1}{5}$ ของระยะทางที่วิ่งได้ในวันแรก วันที่สองวิ่งได้ระยะทางกี่กิโลเมตร

ให้แต่ละกลุ่มเขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาจากโจทย์ที่สุ่มหยิบได้ ถ้ากลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำกระดาษโปสเตอร์ที่เขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และเขียนแสดงวิเคราะห์โจทย์ปัญหาบนกระดาน ดังนี้

1) ป้าแดงมีข้าวเหนียวขาย 13 วัน โดยแต่ละวันใช้ข้าวเหนียวนำหน้าเท่าเดิมทุกวัน ป้าแดงใช้ข้าวเหนียวไป $46\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ป้าแดงจะนำข้าวเหนียววันละกี่กิโลกรัม

จากโจทย์ข้อ 1

- โจทย์ถามอะไร (ป้าแดงจะนำข้าวเหนียววันละกี่กิโลกรัม)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (ป้าแดงมีข้าวเหนียวขาย 13 วัน โดยแต่ละวันใช้ข้าวเหนียวนำหน้าเท่าเดิมทุกวัน ป้าแดงใช้ข้าวเหนียวไป $46\frac{4}{5}$ กิโลกรัม)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- หากตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

(ให้ป่าแดงหนึ่งข้างหนึ่งวันและ $\square$ กิโลกรัม เนื่องจากป่าแดงหนึ่งข้างหนึ่งวันขาย 13 วัน โดยแต่ละวันใช้ข้าวเหนียวน้ำหนักเท่าเดิมทุกวัน ป่าแดงใช้ข้าวเหนียวไป $46\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ $13 \times \square = 46\frac{4}{5}$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร

จะได้ $\square = 46\frac{4}{5} \div 13$

ดังนั้น ป่าแดงจะหนึ่งข้างหนึ่งวันและ $46\frac{4}{5} \div 13$ กิโลกรัม

- ได้คำตอบเท่าใด ($3\frac{3}{5}$ กิโลกรัม)

- สรุปคำตอบได้อย่างไร (ป่าแดงจะหนึ่งข้างหนึ่งวันและ $3\frac{3}{5}$ กิโลกรัม)

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

(เนื่องจาก ป่าแดงจะหนึ่งข้างหนึ่งวันและ $3\frac{3}{5}$ กิโลกรัม และป่าแดงหนึ่งข้างหนึ่งวันขาย 13 วัน

จะได้ ป่าแดงมีข้าวเหนียว $13 \times 3\frac{3}{5} = 13 \times \frac{18}{5}$ กิโลกรัม

$$= \frac{13 \times 18}{5}$$

$$= \frac{234}{5}$$

$$= 46\frac{4}{5}$$

ดังนั้น $3\frac{3}{5}$ กิโลกรัม เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

2) วันแรกนิ่วริงออกกำลังกายได้ $5\frac{2}{5}$ กิโลเมตร วันที่สองวิ่งได้ $1\frac{1}{5}$ ของระยะทางที่วิ่งได้ใน

วันแรก วันที่สองนิ่วริงได้ระยะทางกี่กิโลเมตร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

	จากโจทย์ข้อ 2 - โจทย์ถามอะไร (วันที่สองนิ่วังได้ระยะทางกี่กิโลเมตร) - โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (วันที่สองนิ่วังออกกำลังกายได้ $5\frac{2}{5}$ กิโลเมตร วันที่สองวิ่งได้ $1\frac{1}{5}$ ของระยะทางที่วิ่งได้ในวันแรก) หาว่าวันที่สองวิ่งได้ระยะทางกี่กิโลเมตรได้อย่างไร เพราะเหตุใด หาได้จากที่โจทย์บอกวันที่สองวิ่งได้ $1\frac{1}{5}$ ของระยะทางที่วิ่งได้ในวันแรก เนื่องจาก วันแรกวิ่งออกกำลังกายได้ $5\frac{2}{5}$ กิโลเมตร ดังนั้น วันที่สองวิ่งออกกำลังกายได้ $1\frac{1}{5} \times 5\frac{2}{5}$ กิโลเมตร - ได้คำตอบเท่าใด ($6\frac{12}{25}$ กิโลเมตร) - สรุปคำตอบได้อย่างไร (วันที่สองนิ่วังได้ระยะทาง $6\frac{12}{25}$ กิโลเมตร) - ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร ตรวจสอบคำตอบได้หรือไม่ เนื่องจากทำได้ว่า $6\frac{12}{25} = 1\frac{1}{5} \times 5\frac{2}{5}$ เราใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร ตรวจสอบโดยทำ $6\frac{12}{25} \div 1\frac{1}{5}$ ดังนี้ $6\frac{12}{25} \div 1\frac{1}{5} = \frac{162}{25} \div \frac{6}{5}$ $= \frac{162 \times 5}{25 \times 6}$ $= \frac{162 \times 5}{25 \times 6}$

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

$$\left[\begin{aligned} &= \frac{27}{5} \\ &= 5\frac{2}{5} \text{ กิโลเมตร สอดคล้องกับโจทย์} \\ &\text{ดังนั้น } 6\frac{12}{25} \text{ กิโลเมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง} \end{aligned} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.12 ข้อ 1 - 2 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูใช้คำถามตอบ การแก้โจทย์ปัญหา นักเรียนมีวิธีการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างไร (การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ	ใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคน จากตัวอย่างบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายขั้นตอนของการหาผลลัพธ์ โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
ขั้นสอน	การวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและจำนวนคนละไม่เกิน 2 ขั้นตอน ทำแบบฝึกหัด 2.13
ขั้นสรุป	ใช้คำถามตอบ การแก้โจทย์ปัญหา 2 ขั้นตอน นักเรียนมีวิธีการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างไร - การแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบความถูกต้องให้มีความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหา
การวัดและประเมินผล	- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด - ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร และสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

วิเคราะห์โจทย์ปัญหา
เศษส่วนและจำนวนคละ
ไม่เกิน 2 ชั้นตอน

สาระสำคัญ

การแก้โจทย์ปัญหา เริ่ม
จากการทำความเข้าใจ
ปัญหา วางแผนแก้ปัญหา
ดำเนินการตามแผน และ
ตรวจสอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถ
วิเคราะห์โจทย์ปัญหา
เศษส่วนและจำนวนคละ
ไม่เกิน 2 ชั้นตอน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการแก้โจทย์ปัญหาของคนจำนวนนับ จากตัวอย่างบน
กระดาน ดังนี้

1) แม่ให้เงินใบั้ว 13 บาท พ่อให้เงินใบั้วอีก 15 บาท ใบั้วนำเงินที่แม่และพ่อให้ไปซื้อ
ปากกาค้ามละ 14 บาท ใบั้วซื้อปากกาได้กี่ค้าม

- โจทย์ถามอะไร (ใบั้วซื้อปากกาได้กี่ค้าม)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (แม่ให้เงินใบั้ว 13 บาท พ่อให้เงินใบั้วอีก 15 บาท ใบั้วนำ
เงินที่แม่และพ่อให้ไปซื้อปากกาค้ามละ 14 บาท)
- จะหาว่าใบั้วซื้อปากกาได้กี่ค้าม ต้องทำอะไรก่อน (ต้องหาว่าแม่และพ่อให้เงินใบั้วรวมกี่บาท)
- จะหาว่าแม่และพ่อให้เงินใบั้วรวมกี่บาทได้อย่างไร (นำเงินที่แม่ให้ 13 บาทรวมกับเงินที่
พ่อให้อีก 15 บาท ซึ่งจะได้ใบั้วมีเงิน 13 + 15 บาท)
- ใบั้วนำเงินที่แม่และพ่อให้ไปซื้อปากกาค้ามละกี่บาท (14 บาท)
- จะหาว่าใบั้วซื้อปากกาได้กี่ค้ามได้อย่างไร $(13 + 15) \div 14 = \square$)
- เขียนลำดับขั้นของการหาผลลัพธ์ของ $(13 + 15) \div 14$ ได้อย่างไร

$$\left[\begin{array}{c} (13 + 15) \div 14 \\ \text{①} \quad \text{②} \end{array} \right]$$

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แอปพลิเคชันปัญหา
2. แบบฝึกหัด 2.13

การประเมิน

1. วิธีการ

- 1.1 สังเกตพฤติกรรมการ
การเรียนรู้
- 1.2 ตรวจผลงานจาก
แบบฝึกหัด

2. เครื่องมือ

- 2.1 แบบฝึกหัด 2.13
- 2.2 แบบประเมิน
ทักษะและกระบวนการ
ทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์
เพื่อให้นักเรียนสามารถ
1. แก้ปัญหา
2. ให้เหตุผล
3. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

2) ใบบุญมีเงิน 50 บาท ต้องการซื้อสมุดเล่มละ 6 บาท จำนวน 10 เล่ม ใบบุญต้องหาเงินมาเพิ่มอีกกี่บาท

- โจทย์ถามอะไร (ใบบุญต้องหาเงินมาเพิ่มอีกกี่บาท)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (ใบบุญมีเงิน 50 บาท ต้องการซื้อสมุดเล่มละ 6 บาท จำนวน 10 เล่ม)
- จะหาว่าใบบุญต้องหาเงินเพิ่มอีกกี่บาท ต้องหาอะไรก่อน (ต้องหาว่าใบบุญซื้อสมุดเล่มละ 6 บาท จำนวน 10 เล่ม เป็นเงินกี่บาท)
- จะหาว่าใบบุญซื้อสมุดเป็นเงินเท่าไร ได้อย่างไร (นำ 10 คูณกับ 6 แสดงว่าใบบุญซื้อสมุดเป็นเงิน 10×6 บาท)
- แต่ใบบุญมีเงินก็บาท (50 บาท) มีเงินพอที่จะซื้อสมุดได้หรือไม่ (ไม่พอ)
- จะหาว่าใบบุญต้องหาเงินอีกกี่บาทได้อย่างไร (นำ 10×6 ลบด้วย 50)
- เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร $((10 \times 6) - 50 = \square)$
- เขียนลำดับขั้นตอนการหาผลลัพธ์ของ $(10 \times 6) - 50$ ได้อย่างไร

$$\left[\begin{array}{c} (10 \times 6) - 50 \\ \text{L} \oplus \text{R} \end{array} \right]$$

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.เกณฑ์
3.1 ผลงานมีความถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.2 นักเรียนได้คะแนนรวมทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขั้นสอน

ครูนำเสนอว่า การแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคนละไม่เกิน 2 ขั้นตอน ใช้หลักการเดียวกันกับการแก้โจทย์ปัญหาจำนวนนับไม่เกิน 2 ขั้นตอน จากนั้นครูใช้การถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายได้ว่าการแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการอ่านทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจคำตอบ จากนั้นครูยกตัวอย่างที่ 1 โดยติดแถบโจทย์ปัญหาบนกระดาน แล้วใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาและหาคำตอบ ดังนี้

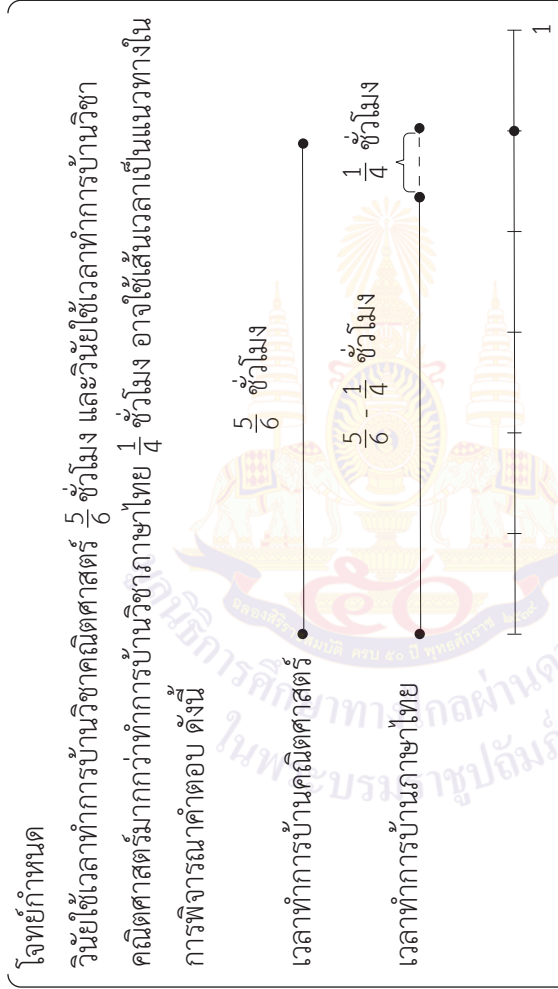
ตัวอย่างที่ 1 วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{5}{6}$ ชั่วโมง ซึ่งมากกว่าทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{1}{4}$ ชั่วโมง วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง

- โจทย์ถามอะไร (วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยกี่ชั่วโมง)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{5}{6}$ ชั่วโมง ซึ่งมากกว่าทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{1}{4}$ ชั่วโมง)
- ทหาว่าวินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง ได้อย่างไร (นำเวลาที่ทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ รวมกับเวลาที่ทำการบ้านวิชาภาษาไทย)
- วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์กี่ชั่วโมง และใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง (โจทย์กำหนด วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{5}{6}$ ชั่วโมง แต่ยังไม่รู้ว่าใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง)
- จะหาว่าวินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง ได้อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ดังนั้น วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{5}{6} - \frac{1}{4}$ ชั่วโมง

- นอกจากใช้เส้นเวลาเป็นแนวทางในการหาเวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทยยังมีวิธีอื่นอีกใหม่

ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ครูใช้การถามตอบประกอบอธิบายแนะนำ ดังนี้

ให้วินัยใช้เวลาทำการบ้านภาษาไทย ชั่วโมง

เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ดังนี้ $\frac{5}{6} - \text{□} = \frac{1}{4}$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบและหารเศษส่วน

จะได้ $\text{□} = \frac{5}{6} - \frac{1}{4}$

ดังนั้น วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{5}{6} - \frac{1}{4}$ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- จะหาว่าวินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทยกี่ชั่วโมง ได้อย่างไร (นำเวลาที่ทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ รวมกับเวลาที่ทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{5}{6} - \frac{1}{4}$ ชั่วโมง จะได้ $\frac{5}{6} + (\frac{5}{6} - \frac{1}{4})$ ชั่วโมง)
- ได้คำตอบเท่าใด ($1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง)
- สรุปได้คำตอบอย่างไร (วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย $1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง)
- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก วินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย $1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง หรือ $\frac{17}{12}$ ชั่วโมง และวินัยใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{5}{6}$ ชั่วโมง ดังนั้น วินัยใช้เวลาทำการบ้านภาษาไทย $\frac{17}{12} - \frac{5}{6} = \frac{17}{12} - \frac{10}{12} = \frac{7}{12}$ ชั่วโมง

จะได้ว่าวินัยใช้เวลาทำการบ้านคณิตศาสตร์มากกว่าวิชาภาษาไทย

$$\begin{aligned} \frac{5}{6} - \frac{1}{4} &= \frac{10}{12} - \frac{3}{12} \\ &= \frac{7}{12} \end{aligned}$$

ดังนั้น $1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

- $1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง คิดเป็นเวลากี่ชั่วโมงกี่นาที หาได้อย่างไร (1 ชั่วโมง 25 นาที คิดได้จาก 1 ชั่วโมง เท่ากับ 60 นาที ดังนั้น $1\frac{5}{12}$ ชั่วโมง = 1 ชั่วโมง $\frac{5}{12} \times 60$ นาที = 1 ชั่วโมง 25 นาที)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

3. ครูยกตัวอย่างที่ 2 โดยติดแถบโจทย์ปัญหาบนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายการวิเคราะห์โจทย์ และหาคำตอบ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 นักเรียนชมรมรักสิ่งแวดล้อมทำน้ำหมักชีวภาพได้ $12\frac{3}{5}$ ลิตร ต้องการแบ่งใส่ขวด 10 ขวด ขวดละ $1\frac{1}{4}$ ลิตร มีน้ำหมักชีวภาพเพียงพอสำหรับบรรจุ 10 ขวด หรือไม่ ถ้าเพียงพอจะเหลือน้ำหมักชีวภาพเท่าไร ถ้าไม่เพียงพอจะต้องทำน้ำหมักเพิ่มอีกเท่าไร

- โจทย์ถามอะไร (น้ำหมักชีวภาพเพียงพอสำหรับบรรจุ 10 ขวด หรือไม่ ถ้าเพียงพอจะเหลือน้ำหมักชีวภาพเท่าไร ถ้าไม่เพียงพอจะต้องทำน้ำหมักเพิ่มอีกเท่าไร)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (นักเรียนชมรมรักสิ่งแวดล้อมทำน้ำหมักชีวภาพได้ $12\frac{3}{5}$ ลิตร นำมาแบ่งใส่ขวด 10 ขวด ขวดละ $1\frac{1}{4}$ ลิตร)
- หาคำตอบได้อย่างไร (ต้องหว่านบรรจุน้ำหมักชีวภาพ 10 ขวด ขวดละ $1\frac{1}{4}$ ลิตร ใช้เบเกิลิตรโดยนำ $10 \times 1\frac{1}{4}$ ลิตร แล้วนำผลคูณที่ได้ไปเปรียบเทียบกับน้ำหมักชีวภาพที่มีอยู่ คือ $12\frac{3}{5}$ ลิตร)
- จะสรุปผลการเปรียบเทียบน้ำหมักชีวภาพที่มีอยู่กับน้ำหมักชีวภาพที่ต้องใช้บรรจุขวด
- ถ้าน้ำหมักชีวภาพที่มีอยู่มากกว่าน้ำหมักชีวภาพที่ต้องใช้บรรจุขวดแสดงว่า มีน้ำหมักชีวภาพเพียงพอสำหรับบรรจุ 10 ขวด และหาว่าเหลือน้ำหมักชีวภาพเท่าไร
- ถ้าน้ำหมักชีวภาพที่มีอยู่น้อยกว่าน้ำหมักชีวภาพที่ต้องใช้บรรจุขวด แสดงว่า มีน้ำหมักชีวภาพไม่เพียงพอสำหรับบรรจุ 10 ขวด และหาว่าต้องทำน้ำหมักชีวภาพเพิ่มอีกเท่าไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- จะหาว่าใช้น้ำหมักชีวภาพบรรจุ 10 ขวด ขวดละ $1\frac{1}{4}$ ลิตร ได้อย่างไร (นำ $10 \times 1\frac{1}{4}$ ลิตร)
- ได้คำตอบของการใช้น้ำหมักชีวภาพเป็นเท่าใด และสรุปคำตอบได้อย่างไร ($12\frac{1}{2}$ ลิตร แสดงว่า ใช้น้ำหมักชีวภาพไป $12\frac{1}{2}$ ลิตร)

- จะมีน้ำหมักชีวภาพเพียงพอที่จะบรรจุ 10 ขวด หรือไม่ เพราะเหตุใด

(เพียงพอ เพราะ มีน้ำหมักชีวภาพ $12\frac{3}{5}$ ลิตร ต้องใช้บรรจุขวด $12\frac{1}{2}$ ลิตร

ซึ่ง $12\frac{3}{5} > 12\frac{1}{2}$ เพราะ $12 = 12$ และ $\frac{3}{5} > \frac{1}{2}$)

- จะหาว่าเหลือน้ำหมักชีวภาพเท่าไร ได้อย่างไร (นำ $12\frac{3}{5} - 12\frac{1}{2}$ ลิตร)

- ได้คำตอบของน้ำหมักชีวภาพที่เหลือจากการแบ่งใส่ขวด 10 ขวด เป็นเท่าใด ($\frac{1}{10}$ ลิตร)

- สรุปคำตอบได้อย่างไร

(มีน้ำหมักชีวภาพเพียงพอสำหรับบรรจุ 10 ขวด และเหลือน้ำหมักชีวภาพ $\frac{1}{10}$ ลิตร)

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

(เหลือน้ำหมักชีวภาพ $\frac{1}{10}$ ลิตร และใช้น้ำหมักชีวภาพไป $12\frac{1}{2}$ หรือ $25\frac{2}{2}$ ลิตร

แสดงว่า มีน้ำหมักชีวภาพ $\frac{25}{2} + \frac{1}{10} = \frac{125}{10} + \frac{1}{10}$ ลิตร

$= \frac{126}{10}$ ลิตร

$= \frac{63}{5}$ ลิตร

$= 12\frac{3}{5}$ ลิตร

ดังนั้น $\frac{1}{10}$ ลิตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.13 ข้อ 1 – 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

5. ครูใช้การถามตอบ การแก้โจทย์ปัญหา 2 ขั้นตอน นักเรียนมีวิธีการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างไร
(การแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบความถูกต้องใหม่ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหา)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน จากนั้นนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีการหาผลลัพธ์ โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละไม่เกิน 2 ขั้นตอน
ทำแบบฝึกหัด 2.14

ใช้การถามตอบ นักเรียนมีวิธีการแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหาอย่างไร
การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ

- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด
- ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร และสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

การวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา แสดงวิธีหาคำตอบของ โจทย์ปัญหาเศษส่วนและ จำนวนคละไม่เกิน 2 ชั้นตอน สาระสำคัญ การแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละ ไม่เกิน 2 ชั้นตอน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ 1. ครูใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคละ จาก ตัวอย่างบนกระดาน เช่น $(3\frac{1}{2} - 1\frac{2}{16}) \div \frac{5}{8}$ แล้วใช้การถามตอบให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงวิธีหาผลลัพธ์ ดังนี้ - จะหาผลลัพธ์ของ $(3\frac{1}{2} - 1\frac{2}{16}) \div \frac{5}{8}$ ชั้นตอนแรกจะหาผลลัพธ์อย่างไร (หาผลลัพธ์ในวงเล็บก่อน) - จะหาผลลัพธ์ในวงเล็บได้อย่างไร (นำจำนวนนับลบกับจำนวนนับ และเศษส่วนลบกับเศษส่วน แต่เศษส่วนที่เป็นตัวตั้งน้อยกว่า เศษส่วนที่เป็นตัวลบ จึงต้องกระจายจำนวนนับตัวตั้งมากกว่า ชั้นที่ 2 จะหาผลลัพธ์อย่างไร (นำผลลบที่ได้ในชั้นที่ 1 มาหารด้วย $\frac{5}{8}$) จะหาผลหารได้อย่างไร (นำตัวตั้งคูณกับส่วนกลับของตัวหาร) ขั้นสอน 2. ครูใช้การถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำ กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา โดยนักเรียนร่วมกัน อภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จากนั้นครูเขียนโจทย์ข้อ 1 บนกระดานแล้วใช้การถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในการเขียนแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละ ไม่เกิน 2 ชั้นตอน ดังนี้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. โจทย์ปัญหาเศษส่วนและ จำนวนคละไม่เกิน 2 ชั้นตอน 2. แบบฝึกหัด 2.14 การประเมิน 1. วิธีการ 1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 1.2 ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด 2. เครื่องมือ 2.1 แบบฝึกหัด 2.14 2.2 แบบประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

1. แก้ปัญหา
2. ให้เหตุผล
3. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

1. แม่ซื้อปลาตาเดียว 2 ตัว หนัก $\frac{8}{5}$ กิโลกรัม และ $\frac{5}{8}$ กิโลกรัม ถ้าปลาตาเดียว

ราคากิโลกรัมละ 120 บาท แม่ต้องจ่ายเงินทั้งหมดเท่าไร

- โจทย์ถามอะไร (แม่ต้องจ่ายเงินทั้งหมดเท่าไร)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (แม่ซื้อปลาตาเดียว 2 ตัว หนัก $\frac{8}{5}$ กิโลกรัม และ $\frac{5}{8}$ กิโลกรัม ถ้าปลาตาเดียวราคากิโลกรัมละ 120 บาท)
- หาคำตอบได้อย่างไร

(หน้าหนักปลา 2 ตัวก่อน แล้วจึงไปคูณกับราคาที่ซื้อมา

อาจเขียนแผนภาพเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ดังนี้

ปลาตาเดียวหนัก $\frac{8}{5}$ กก.

ปลาตาเดียวหนัก $\frac{5}{8}$ กก.

น้ำหนักปลาตาเดียว 2 ตัว และแม่ซื้อ กิโลกรัมละ 120 บาท
ดังนั้น แม่ต้องจ่ายเงินทั้งหมด $(\frac{8}{5} + \frac{5}{8}) \times 120$ บาท

- เขียนแสดงวิธีหาคำตอบได้อย่างไร

วิธีทำ แม่ซื้อปลาตาเดียวหนัก

และปลาตาเดียวอีกตัวหนัก

$$\text{จะได้ ปลาตาเดียว 2 ตัว หนัก } \frac{8}{5} + \frac{5}{8}$$

$$= \frac{64}{40} + \frac{25}{40}$$

$$= \frac{89}{40}$$

$\frac{8}{5}$

$\frac{5}{8}$

กิโลกรัม

กิโลกรัม

3.เกณฑ์

3.1 ผลงานมีความถูกต้อง

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.2 นักเรียนได้คะแนนรวม

ทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์ไม่น้อย

กว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

เนื่องจาก ปลาตาเดียวกิโกรัมและ 120 บาท
 ดังนั้น แม่ต้องจ่ายเงินทั้งหมด $\frac{89}{40} \times 120 = \frac{89 \times 120}{40}$ บาท
 $= 267$ บาท

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก แม่ซื้อปลาตาเดียว 2 ตัว หนัก $\frac{8}{5}$ กิโลกรัม และ $\frac{5}{8}$ กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 120 บาท
 แสดงว่า แม่ต้องจ่ายเงิน $(\frac{8}{5} \times 120) + (\frac{5}{8} \times 120) = (\frac{8 \times 120}{5} + \frac{5 \times 120}{8})$ บาท
 $= 192 + 75$ บาท
 $= 267$ บาท

ดังนั้น 267 บาท เป็นคำตอบที่ถูกต้อง
 ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3. ครูเขียนโจทย์ข้อ 2 บนกระดานใช้การถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในการเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ ดังนี้

2. ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมดที่เหลือเป็นผู้หญิง 30 คน
 ชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมดกี่คน

- โจทย์ถามอะไร (ชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมดกี่คน)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมดที่เหลือเป็นผู้หญิง 30 คน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

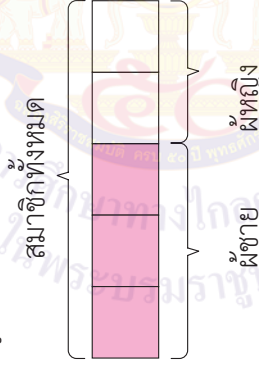
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด มีความหมายอย่างไร และจะหาสมาชิกของชมรมกีฬาที่เป็นผู้หญิงได้อย่างไร

ชมรมกีฬามีสมาชิกทั้งหมด 5 ส่วน แต่ละส่วนเท่า ๆ กัน เป็นผู้ชาย 3 ส่วน ดังนั้น เป็นผู้หญิง $5 - 3 = 2$ ส่วน อาจเขียนแสดงแผนภาพ ดังนี้

แสดงว่า ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
จะได้ ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้หญิง $\frac{2}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด

- หาคำตอบได้อย่างไร

- ขั้นที่ 1 ทว่ามีสมาชิกผู้หญิงคิดเป็นเศษส่วนเท่าไรของสมาชิกทั้งหมด
- ขั้นที่ 2 หาจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยมีสมาชิกที่เป็นผู้หญิงในรูปเศษส่วนไปเทียบกับ 30 คน

- เขียนแสดงวิธีหาคำตอบได้อย่างไร

วิธีทำ เนื่องจากชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
จะได้ ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้หญิง $\frac{5}{5} - \frac{3}{5} = \frac{2}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
สมาชิกผู้หญิงเท่ากับ 30 คน
แสดงว่า สมาชิก 2 ส่วน คิดเป็น 30 คน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

ชั้น ป. ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

สมาชิก 1 ส่วน คิดเป็น $\frac{30}{2}$ คน

สมาชิก 5 ส่วน คิดเป็น $5 \times \frac{30}{2} = 75$ คน

ดังนั้น ชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมด 75 คน

ครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

[ชมรมมีสมาชิกทั้งหมด 75 คน เป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
แสดงว่า เป็นผู้ชาย $\frac{3}{5} \times 75 = 45$ คน
จะได้ เป็นผู้หญิง $75 - 45 = 30$ คน ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์
ดังนั้น 75 คน เป็นคำตอบที่ถูกต้อง]

- นอกจากวิธีนี้วิธีอื่นอีกใหม่ในการหาคำตอบ

[ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ครูใช้การถามประเภทอธิบายแนะนำและเขียนแสดงวิธีหาคำตอบได้ดังนี้]

วิธีทำ เนื่องจากชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้ชาย $\frac{3}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
จะได้ ชมรมกีฬามีสมาชิกเป็นผู้หญิง $\frac{5}{5} - \frac{3}{5} = \frac{2}{5}$ ของสมาชิกทั้งหมด
ถ้าชมรมมีสมาชิกทั้งหมด $\square$ คน เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ $\frac{2}{5} \times \square = 30$
ดังนั้น ชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมด $\frac{2}{5} \times \square = 30$
 $\square = 30 \div \frac{2}{5}$
 $30 \div \frac{2}{5} = 30 \times \frac{5}{2}$
 $= \frac{30 \times 5}{2}$
 $= 75$ คน
คน
คน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจากชมรมนี้มีสมาชิกทั้งหมด 75 คน และมีสมาชิกเป็นผู้ชาย ของสมาชิกทั้งหมด

$$\left[\begin{array}{l} \text{ดังนั้น มีสมาชิกเป็นผู้ชาย} \\ \frac{3}{5} \times 75 = \frac{3 \times 75}{5} \\ = 45 \end{array} \right. \begin{array}{l} \text{คน} \\ \text{คน} \end{array}$$

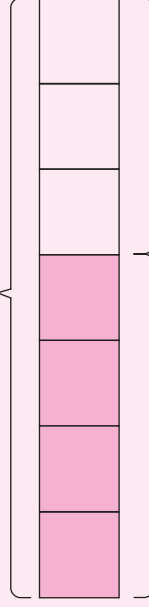
$$\left[\begin{array}{l} \text{แสดงว่า มีสมาชิกเป็นผู้หญิง} \\ \text{ดังนั้น} \end{array} \right. \begin{array}{l} 75 - 45 = 30 \\ \text{คน} \end{array} \left. \begin{array}{l} \text{ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์} \\ \text{ที่โจทย์กำหนด} \end{array} \right.$$

4. ครูเขียนโจทย์ข้อ 3 บนกระดาน และแบ่งนักเรียน กลุ่มละ 2 -3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีคิดและวิธีหาคำตอบจากตัวอย่างบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูอาจใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีคิดและวิธีหาคำตอบ ดังนี้

3. ใบบุญออมเงิน 28,000 บาท ซึ่งคิดเป็น $\frac{4}{7}$ ของเงินโบนัสที่ได้รับและนำส่วนที่เหลือไปให้คุณพ่อและคุณแม่ทั้งหมดคิดเป็นเงินกี่บาท

วิธีคิด

เงินโบนัสทั้งหมด

ออมเงิน 28,000 บาท

ให้คุณพ่อและคุณแม่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

วิธีทำ	เนื่องจากใบบุญยอมเงิน $\frac{4}{7}$ ของเงินโบนัสที่ได้รับ คิดเป็น 28,000 บาท
	แสดงว่า เงิน 4 ส่วน คิดเป็น 28,000 บาท
	เงิน 1 ส่วน คิดเป็น $\frac{28000}{4}$ บาท
	เงิน 7 ส่วน คิดเป็น $7 \times \frac{28000}{4} = 49,000$ บาท
ดังนั้น	ใบบุญได้รับเงินโบนัสทั้งหมด 49,000 บาท
ตอบ	ใบบุญให้เงินคุณพ่อและคุณแม่ 49,000 - 28,000 = 21,000 บาท
	๒๑,๐๐๐ บาท

5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.14 ข้อ 1 - 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

6. ครูใช้การถามตอบ นักเรียนมีวิธีการแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหาได้อย่างไร

[การแก้โจทย์ปัญหา เริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ]

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

แนวการจัดการจัดการเรียนรูู้

ใช้การถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคละ จากตัวอย่างบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงวิธีหาผลลัพธ์ โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละไม่เกิน 3 ขั้นตอน
ทำแบบฝึกหัด 2.15

ใช้การถามตอบ นักเรียนมีวิธีการแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหาอย่างไร
การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ

- ประเมินจากการตอบคำถาม การปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด
- ประเมินทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร และสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

การวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

แสดงวิธีหาคำตอบของ โจทย์ปัญหาเศษส่วน และ จำนวนคนละไม่เกิน 3 ขั้นตอน

สาระสำคัญ

การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ ปัญหาเศษส่วน และจำนวน คนละไม่เกิน 3 ขั้นตอน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูใช้คำถามตอบเพื่อทบทวนการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคนละ จาก ตัวอย่างบนกระดาน เช่น

$$\text{หาผลลัพธ์ของ } 2\frac{2}{9} - \frac{5}{6} + \frac{27}{35} \div 1\frac{32}{49}$$

- จะหาผลลัพธ์ของ $2\frac{2}{9} - \frac{5}{6} + \frac{27}{35} \div 1\frac{32}{49}$ ขั้นตอนแรกจะหาผลลัพธ์อย่างไร

(หาผลหารของ $\frac{27}{35} \div 1\frac{32}{49}$)

- หาผลหารของ $\frac{27}{35} \div 1\frac{32}{49}$ ได้อย่างไร (เขียนตัวหารที่เป็นจำนวนคนละในรูปเศษเกิน แล้ว

นำ $\frac{27}{35}$ คูณกับส่วนกลับของตัวหาร)

- ขั้นตอนงหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (หาผลลบของ $2\frac{2}{9} - \frac{5}{6}$)

- จะหาผลลบของ $2\frac{2}{9} - \frac{5}{6}$ ได้อย่างไร (อาจเขียนจำนวนคนละในรูปเศษเกิน แล้วหาผลลบ

โดยทำเศษส่วนทั้งสองให้ตัวส่วนเท่ากัน จากการศึกษา ค.ร.น. ของ 9 และ 6)

- ขั้นที่สามหาผลลัพธ์ได้อย่างไร (นำผลลัพธ์ที่ได้ในขั้นแรกและขั้นที่สอง มาบวกกัน)

ขั้นสอน

2. ครูใช้คำถามตอบจนนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การแก้โจทย์ปัญหาเริ่ม จากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ จากนั้นครูเขียนโจทย์ข้อ 1) บนกระดาน แล้วใช้คำถามตอบประกอบการอธิบายแนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในการเขียนแผนแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วน และ จำนวนคนละไม่เกิน 3 ขั้นตอน ดังนี้

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. โจทย์ปัญหาเศษส่วนและ จำนวนคนละไม่เกิน 3 ขั้นตอน
2. แบบฝึกหัด 2.15

การประเมิน

1. วิธีการ

- 1.1 สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้
- 1.2 ตรวจผลงานจาก แบบฝึกหัด

2. เครื่องมือ

- 2.1 แบบฝึกหัด 2.15
- 2.2 แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทาง คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

ด้านทักษะและกระบวนการ

ทางคณิตศาสตร์

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

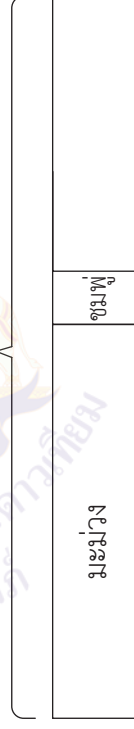
1. แก้ปัญหา
2. ใต้เหตุผล
3. สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

1) เกษตรกรมีที่ดินผืนหนึ่ง พื้นที่ $20\frac{1}{4}$ ไร่ ปลูกมะม่วง $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด ปลูกขมพู $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วง เกษตรกรปลูกขมพูกี่ไร่

- โจทย์ถามอะไร (เกษตรกรปลูกขมพูกี่ไร่)
- โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง (เกษตรกรมีที่ดินผืนหนึ่ง พื้นที่ $20\frac{1}{4}$ ไร่ ปลูกมะม่วง $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด ปลูกขมพู $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วง)
- ทาคำตอบได้อย่างไร

อาจเขียนแผนภาพเป็นแนวทางการหาคำตอบ ดังนี้

พื้นที่ $20\frac{1}{4}$ ไร่

- $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วง
- ดังนั้น เกษตรกรปลูกขมพู $\frac{1}{6} \times (20\frac{1}{4} - (\frac{5}{9} \times 20\frac{1}{4}))$ ไร่
- จากภาพจะหาพื้นที่ที่ปลูกขมพูได้อย่างไร (นำ $\frac{1}{6}$ คูณกับพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วง)
- จะหาพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วงได้อย่างไร (นำพื้นที่ทั้งหมด คือ $20\frac{1}{4}$ ไร่ ลบด้วยพื้นที่ที่ปลูกมะม่วง)

3.เกณฑ์

- 3.1 ผลงานมีความถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 3.2 นักเรียนได้คะแนนรวมทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

- จะหาพื้นที่ที่ปลูกรมะม่วงได้อย่างไร (โจทย์กำหนด ปลูกรมะม่วง $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด ดังนั้น หาพื้นที่ที่ปลูกรมะม่วง $\frac{5}{9} \times 20\frac{1}{4}$ ไร่)
- เขียนแสดงวิธีหาคำตอบได้อย่างไร

วิธีทำ

เกษตรกรมีพื้นที่ทั้งหมด $20\frac{1}{4} = \frac{81}{4}$ ไร่

พื้นที่ปลูกรมะม่วง $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด ไร่

พื้นที่ปลูกรมะม่วง $\frac{5}{9} \times \frac{81}{4} = \frac{5 \times 81}{9 \times 4} = \frac{45}{4}$ ไร่

จะได้ เกษตรกรเหลือพื้นที่จากการปลูกรมะม่วง $\frac{81}{4} - \frac{45}{4} = \frac{36}{4} = 9$ ไร่

เกษตรกรปลูกชมพู $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกรมะม่วง ไร่

เกษตรกรปลูกชมพู $\frac{1}{6} \times 9 = \frac{1 \times 9}{6} = \frac{3}{2} = 1\frac{1}{2}$ ไร่

- นอกจากวิธีนี้ยังมีวิธีอื่นอีกไหมในการหาคำตอบ ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ครูใช้การถาม ประกอบการอธิบายแนะนำดังนี้
- เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกรมะม่วงเท่าใด ($\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด)
- จะหาเกษตรกรเหลือพื้นที่จากการปลูกรมะม่วงคิดเป็นเศษส่วนเท่าใดได้อย่างไร (เกษตรกรเหลือพื้นที่จากการปลูกรมะม่วง $\frac{9}{9} - \frac{5}{9} = \frac{4}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด)
- เกษตรกรปลูกชมพูเท่าใด ($\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลูกรมะม่วง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

- จะหาเศษตรกรใช้พื้นที่ปลุกชมพูคิดเป็นเศษส่วนเท่าใดของพื้นที่ทั้งหมดได้อย่างไร

(เศษตรกรใช้พื้นที่ปลุกชมพู $\frac{1}{6} \times \frac{4}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด)

เศษตรกรมีพื้นที่ทั้งหมดกี่ไร่ ($20 \frac{1}{4}$ หรือ $81 \frac{1}{4}$ ไร่)

- จะหาเศษตรกรใช้พื้นที่ปลุกชมพูได้อย่างไร ($\frac{1}{6} \times \frac{4}{9} \times 81 \frac{1}{4}$ ไร่)

- เขียนแสดงวิธีทำได้อย่างไร

อาจเขียนแสดงวิธีทำตอบได้ดังนี้

วิธีทำ เศษตรกรมีพื้นที่ $20 \frac{1}{4} = \frac{81}{4}$ ไร่

พื้นที่ปลุกชมพู $\frac{5}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด

จะได้ เศษตรกรเหลือพื้นที่จากการปลุกชมพู $\frac{9}{9} - \frac{5}{9} = \frac{4}{9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด

เนื่องจากเศษตรกรปลุกชมพู $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลุกชมพู

จะได้ เศษตรกรปลุกชมพู $\frac{1}{6} \times \frac{4}{9} = \frac{1 \times 4}{6 \times 9}$ ของพื้นที่ทั้งหมด

ดังนั้น เศษตรกรปลุกชมพู $\frac{2}{27} \times 81 \frac{1}{4} = \frac{2 \times 81}{27 \times 4}$ ไร่

จะได้ $\frac{3}{2}$ ไร่

จะได้ $1 \frac{1}{2}$ ไร่

- ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก เศษตรกรปลุกชมพู $\frac{1}{6}$ ของพื้นที่ที่เหลือจากการปลุกชมพู ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ $1 \frac{1}{2}$ ไร่

ถ้าให้ $\square$ แทน พื้นที่ที่เหลือจากการปลุกชมพู

จะได้ $\frac{1}{6} \times \square = 1 \frac{1}{2}$ หรือ $\frac{1}{6} \times \square = \frac{3}{2}$ ไร่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน
 ชั้น ป. ๖
 เวลา ๑ ชั่วโมง

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร จะได้

$$\square = \frac{3}{2} \div \frac{1}{6} \text{ ไร่}$$

$$= \frac{3}{2} \times \frac{6}{1} \text{ ไร่}$$

$$= \frac{3 \times 6}{2 \times 1} \text{ ไร่}$$

$$= 9 \text{ ไร่}$$

แสดงว่า พื้นที่ที่เหลือจากการปลูกมะม่วง 9 ไร่

ดังนั้น พื้นที่ที่ปลูกมะม่วง $20\frac{1}{4} - 9 = 11\frac{1}{4}$ ไร่ ของพื้นที่ทั้งหมด

ซึ่งเกษตรกรปลูกมะม่วง $\frac{5}{9}$

ดังนั้น เกษตรกรปลูกมะม่วง $\frac{5}{9} \times 20\frac{1}{4} = \frac{5}{9} \times \frac{81}{4}$ ไร่

$$= \frac{5 \times 81}{9 \times 4} \text{ ไร่}$$

$$= \frac{45}{4} \text{ ไร่}$$

$$= 11\frac{1}{4} \text{ ไร่}$$

แสดงว่า $1\frac{1}{2}$ ไร่ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

3. ครูเขียนโจทย์ข้อ 2) บนกระดาน แบ่งนักเรียน กลุ่มละ 2 - 3 คน แจกกระดาษโปสเตอร์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีทำจากโจทย์ข้อ 2) ถ้ากลุ่มใดทำเสร็จก่อนให้นำมาติดบนกระดาน ถ้ากลุ่มใดทำไม่ได้หรือทำไม่ถูกต้อง ครูใช้การถามตอบเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีคิดและวิธีหาคำตอบ ดังนี้

- 2) ในแต่ละเดือน วิมลให้เงินแม่ $\frac{1}{6}$ ของเงินเดือน ผาจนาคาร์ $\frac{3}{10}$ ของเงินเดือน ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว 11,200 บาท วิมลได้รับเงินเดือน เดือนละเท่าใด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

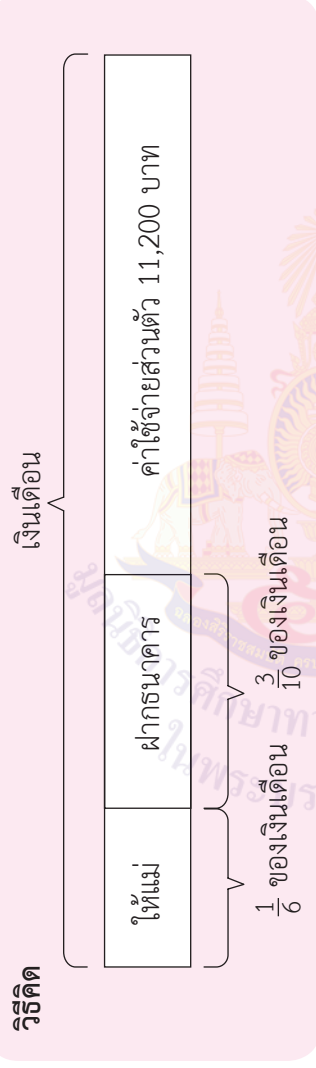
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหาร เศษส่วน

ชั้น ป. ๖

เวลา ๑ ชั่วโมง

วิธีคิด

วิธีทำ

วิมลให้เงินแม่ $\frac{1}{6}$
 ฝากธนาคาร $\frac{3}{10}$

ของเงินเดือน
 ของเงินเดือน

ดังนั้น เงินที่ให้แม่กับฝากธนาคารคิดเป็น $\frac{1}{6} + \frac{3}{10} = \frac{5}{30} + \frac{9}{30}$
 = $\frac{14}{30}$
 แสดงว่า เหลือเงินเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว $\frac{30}{30} - \frac{14}{30} = \frac{16}{30}$
 ซึ่งเท่ากับ 11,200 บาท

แสดงว่า เงิน 16 ส่วน คิดเป็น 11,200 บาท
 เงิน 1 ส่วน คิดเป็น $\frac{11200}{16}$
 เงิน 30 ส่วน คิดเป็น $30 \times \frac{11200}{16} = 21,000$ บาท

ดังนั้น วิมลได้รับเงินเดือน เดือนละ 21,000 บาท

ตอบ ๒๑,๐๐๐ บาท

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน

ชั้น ป. ๖
เวลา ๑ ชั่วโมง

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 2.15 ข้อ 1 – 4 แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

5. ครูใช้คำถามตอบ นักเรียนมีวิธีการแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหาอย่างไร
[การแก้โจทย์ปัญหาเริ่มจากการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน และตรวจสอบ]

ภาคผนวก ก

เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยใบกิจกรรม

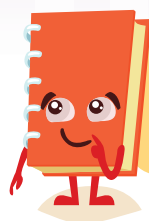
พระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่ ๒

เฉลย

เศษส่วนและ
การบวก การลบ
การคูณ การหาร
เศษส่วน

เฉลย แบบฝึกหัด 2.1

1. เติมตัวเลขแสดงจำนวนใน $\square$

$$1) \quad \frac{3}{8} = \frac{3 \times \boxed{4}}{8 \times \boxed{4}} = \frac{12}{\boxed{32}}$$

$$5) \quad \frac{7}{9} = \frac{7 \times \boxed{5}}{9 \times \boxed{5}} = \frac{\boxed{35}}{45}$$

$$2) \quad \frac{60}{120} = \frac{60 \times \boxed{5}}{120 \times \boxed{5}} = \frac{\boxed{300}}{600}$$

$$6) \quad \frac{60}{120} = \frac{60 \div \boxed{5}}{120 \div \boxed{5}} = \frac{12}{\boxed{24}}$$

$$3) \quad \frac{36}{42} = \frac{36 \div \boxed{6}}{42 \div \boxed{6}} = \frac{\boxed{6}}{\boxed{7}}$$

$$7) \quad \frac{36}{42} = \frac{36 \times \boxed{6}}{42 \times \boxed{6}} = \frac{\boxed{216}}{\boxed{252}}$$

$$4) \quad \frac{8}{15} = \frac{8 \times \boxed{2}}{15 \times \boxed{2}} = \frac{\boxed{16}}{\boxed{30}}$$

$$8) \quad \frac{48}{84} = \frac{48 \div \boxed{4}}{84 \div \boxed{4}} = \frac{\boxed{12}}{\boxed{21}}$$

2. เขียนเศษส่วนที่เท่ากับเศษส่วนที่กำหนดให้อีก 3 จำนวน

$$1) \quad \frac{5}{9} = \frac{\boxed{10}}{\boxed{18}} = \frac{\boxed{15}}{\boxed{27}} = \frac{\boxed{20}}{\boxed{36}}$$

$$2) \quad \frac{13}{10} = \frac{\boxed{26}}{\boxed{20}} = \frac{\boxed{39}}{\boxed{30}} = \frac{\boxed{52}}{\boxed{40}}$$

$$3) \quad \frac{30}{90} = \frac{\boxed{3}}{\boxed{9}} = \frac{\boxed{6}}{\boxed{18}} = \frac{\boxed{10}}{\boxed{30}}$$

$$4) \quad \frac{44}{88} = \frac{\boxed{1}}{\boxed{2}} = \frac{\boxed{22}}{\boxed{44}} = \frac{\boxed{4}}{\boxed{8}}$$

3. เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{2}{3}$

เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{21}{30}$

เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{18}{24}$

$\frac{14}{21}$

$\frac{9}{12}$

$\frac{7}{10}$

$\frac{21}{28}$

$\frac{6}{9}$

$\frac{28}{40}$

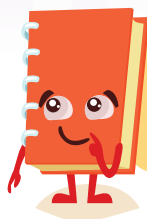
$\frac{16}{24}$

$\frac{24}{32}$

$\frac{14}{20}$

$\frac{15}{20}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.2

1. แสดงวิธีเปรียบเทียบเศษส่วนโดยใช้ ค.ร.น.

1) $\frac{5}{8}$ กับ $\frac{7}{12}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 8 และ 12 คือ 24

$$\frac{5}{8} = \frac{5 \times 3}{8 \times 3} = \frac{15}{24}$$

$$\frac{7}{12} = \frac{7 \times 2}{12 \times 2} = \frac{14}{24}$$

เนื่องจาก $\frac{15}{24} > \frac{14}{24}$ ดังนั้น $\frac{5}{8} > \frac{7}{12}$

ตอบ $\frac{5}{8} > \frac{7}{12}$

2) $\frac{7}{9}$ กับ $\frac{5}{6}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 9 และ 6 คือ 18

$$\frac{7}{9} = \frac{7 \times 2}{9 \times 2} = \frac{14}{18}$$

$$\frac{5}{6} = \frac{5 \times 3}{6 \times 3} = \frac{15}{18}$$

เนื่องจาก $\frac{14}{18} < \frac{15}{18}$ ดังนั้น $\frac{7}{9} < \frac{5}{6}$

ตอบ $\frac{7}{9} < \frac{5}{6}$

3) $\frac{8}{10}$ กับ $\frac{20}{25}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 10 และ 25 คือ 50

$$\frac{8}{10} = \frac{8 \times 5}{10 \times 5} = \frac{40}{50}$$

$$\frac{20}{25} = \frac{20 \times 2}{25 \times 2} = \frac{40}{50}$$

เนื่องจาก $\frac{40}{50} = \frac{40}{50}$ ดังนั้น $\frac{8}{10} = \frac{20}{25}$

ตอบ $\frac{8}{10} = \frac{20}{25}$

4) $\frac{13}{12}$ กับ $\frac{17}{15}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 12 และ 15 คือ 60

$$\frac{13}{12} = \frac{13 \times 5}{12 \times 5} = \frac{65}{60}$$

$$\frac{17}{15} = \frac{17 \times 4}{15 \times 4} = \frac{68}{60}$$

เนื่องจาก $\frac{65}{60} < \frac{68}{60}$ ดังนั้น $\frac{13}{12} < \frac{17}{15}$

ตอบ $\frac{13}{12} < \frac{17}{15}$

5) $\frac{19}{24}$ กับ $\frac{12}{16}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 24 และ 16 คือ 48

$$\frac{19}{24} = \frac{19 \times 2}{24 \times 2} = \frac{38}{48}$$

$$\frac{12}{16} = \frac{12 \times 3}{16 \times 3} = \frac{36}{48}$$

เนื่องจาก $\frac{38}{48} > \frac{36}{48}$ ดังนั้น $\frac{19}{24} > \frac{12}{16}$

ตอบ $\frac{19}{24} > \frac{12}{16}$

6) $\frac{24}{18}$ กับ $\frac{20}{15}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 18 และ 15 คือ 90

$$\frac{24}{18} = \frac{24 \times 5}{18 \times 5} = \frac{120}{90}$$

$$\frac{20}{15} = \frac{20 \times 6}{15 \times 6} = \frac{120}{90}$$

เนื่องจาก $\frac{120}{90} = \frac{120}{90}$ ดังนั้น $\frac{24}{18} = \frac{20}{15}$

ตอบ $\frac{24}{18} = \frac{20}{15}$

2. ในการซ้อมวิ่ง 200 เมตร ไบบุญใช้เวลา $\frac{17}{20}$ วินาที แก้วใช้เวลา $\frac{23}{30}$ วินาที ใครวิ่งเร็วกว่ากัน เพราะเหตุใด

วิธีทำ ในการซ้อมวิ่ง 200 เมตร ไบบุญใช้เวลา $\frac{17}{20}$ วินาที และแก้วใช้เวลา $\frac{23}{30}$ วินาที

เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 20 และ 30 คือ 60

$$\text{จะได้ } \frac{17}{20} = \frac{17 \times 3}{20 \times 3} = \frac{51}{60} \quad \text{และ} \quad \frac{23}{30} = \frac{23 \times 2}{30 \times 2} = \frac{46}{60}$$

$$\text{ซึ่ง } \frac{51}{60} > \frac{46}{60} \quad \text{แสดงว่า } \frac{17}{20} > \frac{23}{30}$$

ดังนั้น แก้ววิ่งเร็วกว่าไบบุญ เพราะใช้เวลาวิ่งน้อยกว่า

ตอบ แก้ววิ่งเร็วกว่าไบบุญ เพราะใช้เวลาวิ่งน้อยกว่า

3. ในการสร้างถนนแห่งหนึ่ง วันแรกผู้รับเหมาส่งถนนได้ $\frac{27}{40}$ กิโลเมตร วันที่สองสร้าง

ต่อได้อีก $\frac{13}{16}$ กิโลเมตร วันใดที่ผู้รับเหมาส่งถนนได้มากกว่า

วิธีทำ วันแรกผู้รับเหมาส่งถนนได้ $\frac{27}{40}$ กิโลเมตร

วันที่สองสร้างถนนได้อีก $\frac{13}{16}$ กิโลเมตร

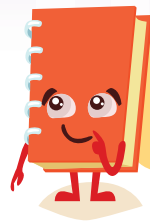
เนื่องจาก ค.ร.น. ของ 40 และ 16 คือ 80

$$\text{จะได้ } \frac{27}{40} = \frac{27 \times 2}{40 \times 2} = \frac{54}{80} \quad \text{และ} \quad \frac{13}{16} = \frac{13 \times 5}{16 \times 5} = \frac{65}{80}$$

$$\text{ซึ่ง } \frac{54}{80} < \frac{65}{80} \quad \text{แสดงว่า } \frac{27}{40} < \frac{13}{16}$$

ดังนั้น วันที่สองผู้รับเหมาส่งถนนได้มากกว่า

ตอบ วันที่สองผู้รับเหมาส่งถนนได้มากกว่า

เฉลย แบบฝึกหัด 2.3

แสดงวิธีเปรียบเทียบจำนวนคละ

1. $2\frac{6}{12}$ กับ $2\frac{4}{8}$

วิธีทำ เปรียบเทียบ $2\frac{6}{12}$ กับ $2\frac{4}{8}$ พบว่า $2 = 2$ จึงเปรียบเทียบ $\frac{6}{12}$ กับ $\frac{4}{8}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 12 และ 8 คือ 24

$$\frac{6}{12} = \frac{6 \times 2}{12 \times 2} = \frac{12}{24}$$

$$\frac{4}{8} = \frac{4 \times 3}{8 \times 3} = \frac{12}{24}$$

เนื่องจาก $\frac{12}{24} = \frac{12}{24}$ แสดงว่า $\frac{6}{12} = \frac{4}{8}$ ดังนั้น $2\frac{6}{12} = 2\frac{4}{8}$

ตอบ $2\frac{6}{12} = 2\frac{4}{8}$

2. $3\frac{5}{9}$ กับ $3\frac{1}{6}$

วิธีทำ เปรียบเทียบ $3\frac{5}{9}$ กับ $3\frac{1}{6}$ พบว่า $3 = 3$ จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{9}$ กับ $\frac{1}{6}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 9 และ 6 คือ 18

$$\frac{5}{9} = \frac{5 \times 2}{9 \times 2} = \frac{10}{18}$$

$$\frac{1}{6} = \frac{1 \times 3}{6 \times 3} = \frac{3}{18}$$

เนื่องจาก $\frac{10}{18} > \frac{3}{18}$ แสดงว่า $\frac{5}{9} > \frac{1}{6}$ ดังนั้น $3\frac{5}{9} > 3\frac{1}{6}$

ตอบ $3\frac{5}{9} > 3\frac{1}{6}$

3. $\frac{40}{9}$ กับ $4\frac{3}{10}$

วิธีทำ เขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ จะได้ $\frac{40}{9} = 4\frac{4}{9}$

จึงเปรียบเทียบ $4\frac{4}{9}$ กับ $4\frac{3}{10}$ พบว่า $4 = 4$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{4}{9}$ กับ $\frac{3}{10}$ ค.ร.น. ของ 9 และ 10 คือ 90

$$\frac{4}{9} = \frac{4 \times 10}{9 \times 10} = \frac{40}{90}$$

$$\frac{3}{10} = \frac{3 \times 9}{10 \times 9} = \frac{27}{90}$$

เนื่องจาก $\frac{40}{90} > \frac{27}{90}$ แสดงว่า $\frac{4}{9} > \frac{3}{10}$ จะได้ $4\frac{4}{9} > 4\frac{3}{10}$ ดังนั้น $\frac{40}{9} > 4\frac{3}{10}$

ตอบ $\frac{40}{9} > 4\frac{3}{10}$

4. $6\frac{11}{21}$ กับ $\frac{98}{15}$

วิธีทำ เขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ จะได้ $\frac{98}{15} = 6\frac{8}{15}$

จึงเปรียบเทียบ $6\frac{11}{21}$ กับ $6\frac{8}{15}$ พบว่า $6 = 6$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{11}{21}$ กับ $\frac{8}{15}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 21 และ 15 คือ 105

$$\frac{11}{21} = \frac{11 \times 5}{21 \times 5} = \frac{55}{105}$$

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 7}{15 \times 7} = \frac{56}{105}$$

เนื่องจาก $\frac{55}{105} < \frac{56}{105}$ แสดงว่า $\frac{11}{21} < \frac{8}{15}$ จะได้ $6\frac{11}{21} < 6\frac{8}{15}$ ดังนั้น $6\frac{11}{21} < \frac{98}{15}$

ตอบ $6\frac{11}{21} < \frac{98}{15}$

5. $\frac{342}{40}$ กับ $8\frac{33}{60}$

วิธีทำ เขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ จะได้ $\frac{342}{40} = 8\frac{22}{40}$

จึงเปรียบเทียบ $8\frac{22}{40}$ กับ $8\frac{33}{60}$ พบว่า $8 = 8$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{22}{40}$ กับ $\frac{33}{60}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 40 และ 60 คือ 120

$$\frac{22}{40} = \frac{22 \times 3}{40 \times 3} = \frac{66}{120}$$

$$\frac{33}{60} = \frac{33 \times 2}{60 \times 2} = \frac{66}{120}$$

เนื่องจาก $\frac{66}{120} = \frac{66}{120}$ แสดงว่า $\frac{22}{40} = \frac{33}{60}$ จะได้ $8\frac{22}{40} = 8\frac{33}{60}$ ดังนั้น $\frac{342}{40} = 8\frac{33}{60}$

ตอบ $\frac{342}{40} = 8\frac{33}{60}$

6. $10\frac{5}{12}$ กับ $\frac{187}{18}$

วิธีทำ เขียนเศษเกินในรูปจำนวนคละ จะได้ $\frac{187}{18} = 10\frac{7}{18}$

จึงเปรียบเทียบ $10\frac{5}{12}$ กับ $10\frac{7}{18}$ พบว่า $10 = 10$

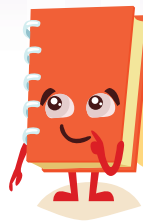
จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{12}$ กับ $\frac{7}{18}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 12 และ 18 คือ 36

$$\frac{5}{12} = \frac{5 \times 3}{12 \times 3} = \frac{15}{36}$$

$$\frac{7}{18} = \frac{7 \times 2}{18 \times 2} = \frac{14}{36}$$

เนื่องจาก $\frac{15}{36} > \frac{14}{36}$ แสดงว่า $\frac{5}{12} > \frac{7}{18}$ จะได้ $10\frac{5}{12} > 10\frac{7}{18}$ ดังนั้น $10\frac{5}{12} > \frac{187}{18}$

ตอบ $10\frac{5}{12} > \frac{187}{18}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.4

1. แสดงวิธีเรียงลำดับเศษส่วน และจำนวนคละ จากน้อยไปมาก

1) $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$ และ $\frac{5}{6}$

วิธีทำ เปรียบเทียบ $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$ และ $\frac{5}{6}$ เนื่องจาก $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$ และ $\frac{5}{6}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$ ดังนั้น อาจทำ $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$ และ $\frac{5}{6}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 4, 12, 18 และ 6

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 4, 12, 18 และ 6 คือ 36

เนื่องจาก $\frac{3}{4} = \frac{3 \times 9}{4 \times 9} = \frac{27}{36}$

$\frac{7}{12} = \frac{7 \times 3}{12 \times 3} = \frac{21}{36}$

$\frac{11}{18} = \frac{11 \times 2}{18 \times 2} = \frac{22}{36}$

$\frac{5}{6} = \frac{5 \times 6}{6 \times 6} = \frac{30}{36}$

ซึ่ง $\frac{21}{36} < \frac{22}{36}$, $\frac{22}{36} < \frac{27}{36}$ และ $\frac{27}{36} < \frac{30}{36}$ เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $\frac{21}{36}$, $\frac{22}{36}$, $\frac{27}{36}$, $\frac{30}{36}$ หรือ $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{6}$ ดังนั้น เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ ดังนี้ $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$, $\frac{3}{4}$ และ $\frac{5}{6}$ ตอบ $\frac{7}{12}$, $\frac{11}{18}$, $\frac{3}{4}$ และ $\frac{5}{6}$

$$2) \quad \frac{7}{2}, 4\frac{7}{8}, \frac{19}{5}, \frac{20}{20} \quad \text{และ} \quad \frac{43}{10}$$

วิธีทำ เขียน $\frac{7}{2}, \frac{19}{5}, \frac{43}{10}$ ให้เป็นจำนวนคละ

$$\text{จะได้} \quad \frac{7}{2} = 3\frac{1}{2}, \frac{19}{5} = 3\frac{4}{5}, \frac{43}{10} = 4\frac{3}{10} \quad \text{และ} \quad \frac{20}{20} = 1$$

เปรียบเทียบ $3\frac{1}{2}, 4\frac{7}{8}, 3\frac{4}{5}, 1$ และ $4\frac{3}{10}$ พบว่า 1 น้อยที่สุด

จึงเปรียบเทียบ $3\frac{1}{2}$ และ $3\frac{4}{5}$ พบว่า $3 = 3$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{1}{2}$ และ $\frac{4}{5}$ เนื่องจาก $\frac{4}{5} > \frac{1}{2}$ ดังนั้น $\frac{1}{2} < \frac{4}{5}$

แสดงว่า $3\frac{1}{2} < 3\frac{4}{5}$

เปรียบเทียบ $4\frac{7}{8}$ และ $4\frac{3}{10}$ พบว่า $4 = 4$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{7}{8}$ และ $\frac{3}{10}$

เนื่องจาก $\frac{3}{10}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{7}{8}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$

แสดงว่า $4\frac{3}{10} < 4\frac{7}{8}$

เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ $1, 3\frac{1}{2}, 3\frac{4}{5}, 4\frac{3}{10}, 4\frac{7}{8}$ หรือ $\frac{20}{20}, \frac{7}{2}, \frac{19}{5}, \frac{43}{10}, 4\frac{7}{8}$

ดังนั้น เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ ดังนี้ $\frac{20}{20}, \frac{7}{2}, \frac{19}{5}, \frac{43}{10}$ และ $4\frac{7}{8}$

$$\text{ตอบ} \quad \frac{20}{20}, \frac{7}{2}, \frac{19}{5}, \frac{43}{10} \quad \text{และ} \quad 4\frac{7}{8}$$

2. แสดงวิธีเรียงลำดับ $\frac{10}{9}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{17}{15}$ และ $\frac{7}{10}$ จากมากไปน้อย

วิธีทำ เขียน $\frac{10}{9}$, $\frac{17}{15}$ ให้เป็นจำนวนคละ

$$\text{จะได้ } \frac{10}{9} = 1\frac{1}{9} \text{ และ } \frac{17}{15} = 1\frac{2}{15}$$

เปรียบเทียบ $1\frac{1}{9}$, $\frac{5}{8}$, $1\frac{2}{15}$ และ $\frac{7}{10}$ พบว่า $1\frac{1}{9}$ และ $1\frac{2}{15}$ มากกว่า $\frac{5}{8}$ และ $\frac{7}{10}$

จึงเปรียบเทียบ $1\frac{1}{9}$ และ $1\frac{2}{15}$ พบว่า $1 = 1$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{1}{9}$ และ $\frac{2}{15}$

อาจทำ $\frac{1}{9}$ และ $\frac{2}{15}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 9 และ 15 นั่นคือ 45

$$\text{เนื่องจาก } \frac{1}{9} = \frac{1 \times 5}{9 \times 5} = \frac{5}{45}$$

$$\frac{2}{15} = \frac{2 \times 3}{15 \times 3} = \frac{6}{45}$$

จะได้ $\frac{6}{45} > \frac{5}{45}$ หรือ $\frac{2}{15} > \frac{1}{9}$ หรือ $1\frac{2}{15} > 1\frac{1}{9}$ แสดงว่า $\frac{17}{15} > \frac{10}{9}$

และเปรียบเทียบ $\frac{5}{8}$ และ $\frac{7}{10}$

อาจทำ $\frac{5}{8}$ และ $\frac{7}{10}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 8 และ 10 คือ 40

$$\text{เนื่องจาก } \frac{5}{8} = \frac{5 \times 5}{8 \times 5} = \frac{25}{40}$$

$$\frac{7}{10} = \frac{7 \times 4}{10 \times 4} = \frac{28}{40}$$

จะได้ $\frac{28}{40} > \frac{25}{40}$ หรือ $\frac{7}{10} > \frac{5}{8}$

ดังนั้น เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ $\frac{17}{15}$, $\frac{10}{9}$, $\frac{7}{10}$ และ $\frac{5}{8}$

ตอบ $\frac{17}{15}$, $\frac{10}{9}$, $\frac{7}{10}$ และ $\frac{5}{8}$

3. แสดงวิธีเรียงลำดับ $3\frac{5}{12}$, $\frac{23}{4}$, $\frac{19}{6}$, $3\frac{1}{3}$ และ $\frac{29}{5}$ จากน้อยไปมาก

วิธีทำ เขียน $\frac{23}{4}$, $\frac{19}{6}$, $\frac{29}{5}$ ให้เป็นจำนวนคละ

$$\text{จะได้ } \frac{23}{4} = 5\frac{3}{4}, \quad \frac{19}{6} = 3\frac{1}{6} \quad \text{และ} \quad \frac{29}{5} = 5\frac{4}{5}$$

เปรียบเทียบ $3\frac{5}{12}$, $5\frac{3}{4}$, $3\frac{1}{6}$, $3\frac{1}{3}$ และ $5\frac{4}{5}$ พบว่า $5 > 3$

จึงเปรียบเทียบ $5\frac{3}{4}$ และ $5\frac{4}{5}$ พบว่า $5 = 5$ จึงเปรียบเทียบ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{5}$

อาจทำ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{5}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 4 และ 5 คือ 20

$$\text{เนื่องจาก } \frac{3}{4} = \frac{3 \times 5}{4 \times 5} = \frac{15}{20}$$

$$\frac{4}{5} = \frac{4 \times 4}{5 \times 4} = \frac{16}{20}$$

จะได้ $\frac{15}{20} < \frac{16}{20}$ หรือ $\frac{3}{4} < \frac{4}{5}$ หรือ $5\frac{3}{4} < 5\frac{4}{5}$

เปรียบเทียบ $3\frac{5}{12}$, $3\frac{1}{6}$ และ $3\frac{1}{3}$ พบว่า $3 = 3$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{12}$, $\frac{1}{6}$ และ $\frac{1}{3}$

อาจทำ $\frac{5}{12}$, $\frac{1}{6}$ และ $\frac{1}{3}$ ให้มีตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ของ 12, 6 และ 3 คือ 12

$$\text{เนื่องจาก } \frac{1}{6} = \frac{1 \times 2}{6 \times 2} = \frac{2}{12}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{1 \times 4}{3 \times 4} = \frac{4}{12}$$

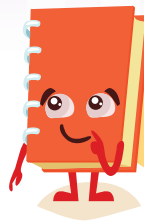
และ $\frac{5}{12}$

จะได้ $\frac{2}{12} < \frac{4}{12} < \frac{5}{12}$ หรือ $\frac{1}{6} < \frac{1}{3} < \frac{5}{12}$ แสดงว่า $3\frac{1}{6} < 3\frac{1}{3} < 3\frac{5}{12}$

เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้ $3\frac{1}{6}$, $3\frac{1}{3}$, $3\frac{5}{12}$, $5\frac{3}{4}$ และ $5\frac{4}{5}$

หรือ $\frac{19}{6}$, $3\frac{1}{3}$, $3\frac{5}{12}$, $\frac{23}{4}$ และ $\frac{29}{5}$

ตอบ $\frac{19}{6}$, $3\frac{1}{3}$, $3\frac{5}{12}$, $\frac{23}{4}$ และ $\frac{29}{5}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.5

1. แม่ซื้อสับปะรด 4 ลูก แต่ละลูกมีน้ำหนักดังนี้ $\frac{5}{12}$ กิโลกรัม, $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม, $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม และ $\frac{1}{2}$ กิโลกรัม แสดงวิธีเรียงลำดับน้ำหนักสับปะรดที่แม่ซื้อจากน้อยไปมาก

วิธีทำ สับปะรดลูกที่หนึ่งหนัก $\frac{5}{12}$ กิโลกรัม

สับปะรดลูกที่สองหนัก $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

สับปะรดลูกที่สามหนัก $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

สับปะรดลูกที่สี่หนัก $\frac{1}{2}$ กิโลกรัม

เนื่องจาก $\frac{5}{12}$ และ $\frac{3}{10}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{4}{5}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$

แสดงว่า $\frac{4}{5}$ มากที่สุด จึงเปรียบเทียบ $\frac{5}{12}$ และ $\frac{3}{10}$

ซึ่ง ค.ร.น. ของ 12 และ 10 คือ 60

$$\frac{5}{12} = \frac{5 \times 5}{12 \times 5} = \frac{25}{60}$$

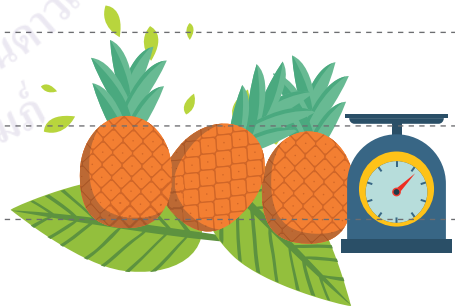
$$\frac{3}{10} = \frac{3 \times 6}{10 \times 6} = \frac{18}{60}$$

เนื่องจาก $\frac{18}{60} < \frac{25}{60}$ ดังนั้น $\frac{3}{10} < \frac{5}{12}$

ดังนั้น เรียงลำดับน้ำหนักสับปะรดที่แม่ซื้อจากน้อยไปมาก ได้ดังนี้

$\frac{3}{10}$ กิโลกรัม, $\frac{5}{12}$ กิโลกรัม, $\frac{1}{2}$ กิโลกรัม และ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

ตอบ $\frac{3}{10}$ กิโลกรัม, $\frac{5}{12}$ กิโลกรัม, $\frac{1}{2}$ กิโลกรัม และ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

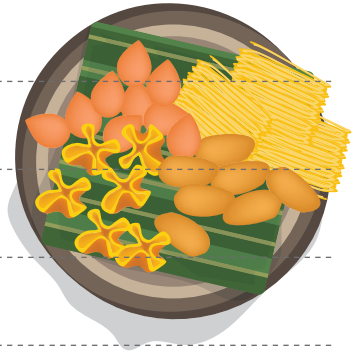
2. แม่ค้าทำขนมทองหยอดใช้น้ำตาลทราย $\frac{27}{10}$ กิโลกรัม ทำขนมทองหยิบใช้น้ำตาลทราย $\frac{17}{6}$ กิโลกรัม ทำขนมฝอยทองใช้น้ำตาลทราย $\frac{19}{5}$ กิโลกรัม และทำขนมเม็ดขนุนใช้น้ำตาลทราย $\frac{52}{15}$ กิโลกรัม แสดงวิธีเรียงลำดับปริมาณน้ำตาลทรายที่แม่ค้าใช้ทำขนมจากมากไปน้อย

วิธีทำ แม่ค้าทำขนมทองหยอดใช้น้ำตาลทราย $\frac{27}{10}$ กิโลกรัม

แม่ค้าทำขนมทองหยิบใช้น้ำตาลทราย $\frac{17}{6}$ กิโลกรัม

แม่ค้าทำขนมฝอยทองใช้น้ำตาลทราย $\frac{19}{5}$ กิโลกรัม

แม่ค้าทำขนมเม็ดขนุนใช้น้ำตาลทราย $\frac{52}{15}$ กิโลกรัม

เนื่องจาก $\frac{27}{10} = 2\frac{7}{10}$, $\frac{17}{6} = 2\frac{5}{6}$, $\frac{19}{5} = 3\frac{4}{5}$ และ $\frac{52}{15} = 3\frac{7}{15}$

เปรียบเทียบ $3\frac{4}{5}$ และ $3\frac{7}{15}$ พบว่า $3 = 3$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{4}{5}$ และ $\frac{7}{15}$

เนื่องจาก $\frac{4}{5}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{7}{15}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ แสดงว่า $\frac{4}{5}$ มากที่สุด

จะได้ $\frac{7}{15} < \frac{4}{5}$ แสดงว่า $3\frac{7}{15} < 3\frac{4}{5}$ ดังนั้น $\frac{52}{15} < \frac{19}{5}$

และเปรียบเทียบ $2\frac{7}{10}$ และ $2\frac{5}{6}$ พบว่า $2 = 2$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{7}{10}$ และ $\frac{5}{6}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 10 และ 6 คือ 30

$$\frac{7}{10} = \frac{7 \times 3}{10 \times 3} = \frac{21}{30}$$

$$\frac{5}{6} = \frac{5 \times 5}{6 \times 5} = \frac{25}{30}$$

เนื่องจาก $\frac{21}{30} < \frac{25}{30}$ จะได้ $\frac{7}{10} < \frac{5}{6}$ แสดงว่า $2\frac{7}{10} < 2\frac{5}{6}$ ดังนั้น $\frac{27}{10} < \frac{17}{6}$

แสดงว่า เรียงลำดับจากมากไปน้อยจะได้ $\frac{19}{5}$, $\frac{52}{15}$, $\frac{17}{6}$, $\frac{27}{10}$

ดังนั้น เรียงลำดับปริมาณน้ำตาลทรายที่แม่ค้าใช้ทำขนมจากมากไปน้อยได้ดังนี้

$\frac{19}{5}$ กิโลกรัม, $\frac{52}{15}$ กิโลกรัม, $\frac{17}{6}$ กิโลกรัม และ $\frac{27}{10}$ กิโลกรัม

ตอบ $\frac{19}{5}$ กิโลกรัม, $\frac{52}{15}$ กิโลกรัม, $\frac{17}{6}$ กิโลกรัม และ $\frac{27}{10}$ กิโลกรัม

3. ในวันเสาร์ไบบัวใช้เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{8}{15}$ ชั่วโมง ภาษาไทย $\frac{5}{12}$ ชั่วโมง

ภาษาอังกฤษ $\frac{1}{4}$ ชั่วโมง ศิลปศึกษา $\frac{7}{10}$ ชั่วโมง และวิทยาศาสตร์ $\frac{2}{5}$ ชั่วโมง

แสดงวิธีเรียงลำดับวิชาที่ใช้เวลาในการทำการบ้านทั้ง 5 วิชาของไบบัวจากน้อยไปมาก

วิธีทำ เวลาทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ $\frac{8}{15}$ ชั่วโมง

เวลาทำการบ้านวิชาภาษาไทย $\frac{5}{12}$ ชั่วโมง

เวลาทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษ $\frac{1}{4}$ ชั่วโมง

เวลาทำการบ้านวิชาศิลปศึกษา $\frac{7}{10}$ ชั่วโมง

เวลาทำการบ้านวิชาวิทยาศาสตร์ $\frac{2}{5}$ ชั่วโมง

เนื่องจาก $\frac{5}{12}$, $\frac{1}{4}$ และ $\frac{2}{5}$ น้อยกว่า $\frac{1}{2}$ ในขณะที่ $\frac{8}{15}$ และ $\frac{7}{10}$ มากกว่า $\frac{1}{2}$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{8}{15}$ และ $\frac{7}{10}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 15 และ 10 คือ 30

$$\frac{8}{15} = \frac{8 \times 2}{15 \times 2} = \frac{16}{30}$$

$$\frac{7}{10} = \frac{7 \times 3}{10 \times 3} = \frac{21}{30}$$

เนื่องจาก $\frac{16}{30} < \frac{21}{30}$ ดังนั้น $\frac{8}{15} < \frac{7}{10}$

และเปรียบเทียบ $\frac{5}{12}$, $\frac{1}{4}$ และ $\frac{2}{5}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 12, 4 และ 5 คือ 60

$$\frac{5}{12} = \frac{5 \times 5}{12 \times 5} = \frac{25}{60}$$

$$\frac{1}{4} = \frac{1 \times 15}{4 \times 15} = \frac{15}{60}$$

$$\frac{2}{5} = \frac{2 \times 12}{5 \times 12} = \frac{24}{60}$$

เนื่องจาก $\frac{15}{60} < \frac{24}{60}$ และ $\frac{24}{60} < \frac{25}{60}$ จะได้ $\frac{15}{60} < \frac{24}{60} < \frac{25}{60}$ แสดงว่า $\frac{1}{4} < \frac{2}{5} < \frac{5}{12}$

เรียงลำดับเวลาในการทำการบ้านทั้ง 5 วิชาของไบบัวจากน้อยไปมากได้ดังนี้

$\frac{1}{4}$ ชั่วโมง, $\frac{2}{5}$ ชั่วโมง, $\frac{5}{12}$ ชั่วโมง, $\frac{8}{15}$ ชั่วโมง, $\frac{7}{10}$ ชั่วโมง,

ตอบ เรียงลำดับวิชาที่ใช้เวลาในการทำการบ้านทั้ง 5 วิชา จากน้อยไปมาก คือ

ภาษาอังกฤษ, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทย, คณิตศาสตร์ และศิลปศึกษา

4. ถ้าเดินออกกำลังกายในช่วงเย็นตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ได้ระยะทางดังนี้ วันจันทร์เดินออกกำลังกายได้ $\frac{22}{5}$ กิโลเมตร, วันอังคารเดินออกกำลังกายได้ $\frac{37}{8}$ กิโลเมตร, วันพุธเดินออกกำลังกายได้ $4\frac{3}{4}$ กิโลเมตร, วันพฤหัสบดีเดินออกกำลังกายได้ $3\frac{11}{20}$ กิโลเมตร และวันศุกร์เดินออกกำลังกายได้ $\frac{88}{25}$ กิโลเมตร แสดงวิธีเรียงลำดับระยะทางที่ถ้าเดินออกกำลังกายจากมากไปน้อย และเรียงลำดับชื่อวันที่ได้ระยะทางในการเดินออกกำลังกายจากมากไปน้อย

วิธีทำ วันจันทร์ถ้าเดินออกกำลังกายได้ระยะทาง $\frac{22}{5}$ กิโลเมตร

วันอังคารถ้าเดินออกกำลังกายได้ระยะทาง $\frac{37}{8}$ กิโลเมตร

วันพุธถ้าเดินออกกำลังกายได้ระยะทาง $4\frac{3}{4}$ กิโลเมตร

วันพฤหัสบดีถ้าเดินออกกำลังกายได้ระยะทาง $3\frac{11}{20}$ กิโลเมตร

วันศุกร์ถ้าเดินออกกำลังกายได้ระยะทาง $\frac{88}{25}$ กิโลเมตร

เนื่องจาก $\frac{22}{5} = 4\frac{2}{5}$, $\frac{37}{8} = 4\frac{5}{8}$ และ $\frac{88}{25} = 3\frac{13}{25}$

จึงเปรียบเทียบ $4\frac{2}{5}$, $4\frac{5}{8}$, $4\frac{3}{4}$, $3\frac{11}{20}$ และ $3\frac{13}{25}$ พบว่า $4 > 3$

จึงเปรียบเทียบ $4\frac{2}{5}$, $4\frac{5}{8}$ และ $4\frac{3}{4}$ พบว่า $4 = 4$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{2}{5}$, $\frac{5}{8}$ และ $\frac{3}{4}$ ซึ่ง คร.น. ของ 5, 8 และ 4 คือ 40

$$\frac{2}{5} = \frac{2 \times 8}{5 \times 8} = \frac{16}{40}$$

$$\frac{5}{8} = \frac{5 \times 5}{8 \times 5} = \frac{25}{40}$$

$$\frac{3}{4} = \frac{3 \times 10}{4 \times 10} = \frac{30}{40}$$

เนื่องจาก $\frac{16}{40} < \frac{25}{40} < \frac{30}{40}$ จะได้ $\frac{2}{5} < \frac{5}{8} < \frac{3}{4}$

แสดงว่า $4\frac{2}{5} < 4\frac{5}{8} < 4\frac{3}{4}$ ดังนั้น $\frac{22}{5} < \frac{37}{8} < 4\frac{3}{4}$

และเปรียบเทียบ $3\frac{11}{20}$ และ $3\frac{13}{25}$ พบว่า $3 = 3$

จึงเปรียบเทียบ $\frac{11}{20}$ และ $\frac{13}{25}$ ซึ่ง ค.ร.น. ของ 20 และ 25 คือ 100

$$\frac{11}{20} = \frac{11 \times 5}{20 \times 5} = \frac{55}{100}$$

$$\frac{13}{25} = \frac{13 \times 4}{25 \times 4} = \frac{52}{100}$$

เนื่องจาก $\frac{52}{100} < \frac{55}{100}$ จะได้ $\frac{13}{25} < \frac{11}{20}$ แสดงว่า $3\frac{13}{25} < 3\frac{11}{20}$ ดังนั้น $\frac{88}{25} < 3\frac{11}{20}$

แสดงว่า เรียงลำดับจากมากไปน้อยจะได้ $4\frac{3}{4}$, $\frac{37}{8}$, $\frac{22}{5}$, $3\frac{11}{20}$, $\frac{88}{25}$

จะได้ เรียงลำดับระยะทางที่กล้าเดินออกกำลังกายจากมากไปน้อยได้ดังนี้

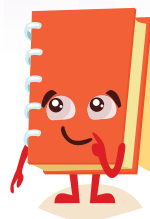
$4\frac{3}{4}$ กิโลเมตร, $\frac{37}{8}$ กิโลเมตร, $\frac{22}{5}$ กิโลเมตร, $3\frac{11}{20}$ กิโลเมตร และ $\frac{88}{25}$ กิโลเมตร

ดังนั้น เรียงลำดับชื่อวันที่ได้ระยะทางในการเดินออกกำลังกายจากมากไปน้อย คือ

วันพุธ, วันอังคาร, วันจันทร์, วันพฤหัสบดี และวันศุกร์

ตอบ วันพุธ, วันอังคาร, วันจันทร์, วันพฤหัสบดี และวันศุกร์

เฉลย แบบฝึกหัด 2.6

แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปอย่างง่าย

1. $\frac{9}{8} + \frac{5}{12}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 8 และ 12 คือ 24

$$\begin{aligned} \frac{9}{8} + \frac{5}{12} &= \frac{9 \times 3}{8 \times 3} + \frac{5 \times 2}{12 \times 2} \\ &= \frac{27}{24} + \frac{10}{24} \\ &= \frac{27 + 10}{24} \\ &= \frac{37}{24} \\ &= 1 \frac{13}{24} \end{aligned}$$

ตอบ $1 \frac{13}{24}$

2. $\frac{8}{9} - \frac{2}{15}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 9 และ 15 คือ 45

$$\begin{aligned} \frac{8}{9} - \frac{2}{15} &= \frac{8 \times 5}{9 \times 5} - \frac{2 \times 3}{15 \times 3} \\ &= \frac{40}{45} - \frac{6}{45} \\ &= \frac{40 - 6}{45} \\ &= \frac{34}{45} \end{aligned}$$

ตอบ $\frac{34}{45}$

3. $\frac{13}{12} - \frac{5}{7}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 12 และ 7 คือ 84

$$\begin{aligned} \frac{13}{12} - \frac{5}{7} &= \frac{13 \times 7}{12 \times 7} - \frac{5 \times 12}{7 \times 12} \\ &= \frac{91}{84} - \frac{60}{84} \\ &= \frac{91 - 60}{84} \\ &= \frac{31}{84} \end{aligned}$$

ตอบ $\frac{31}{84}$

4. $\frac{11}{10} + \frac{10}{9}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 10 และ 9 คือ 90

$$\begin{aligned} \frac{11}{10} + \frac{10}{9} &= \frac{11 \times 9}{10 \times 9} + \frac{10 \times 10}{9 \times 10} \\ &= \frac{99}{90} + \frac{100}{90} \\ &= \frac{99 + 100}{90} \\ &= \frac{199}{90} \\ &= 2 \frac{19}{90} \end{aligned}$$

ตอบ $2 \frac{19}{90}$

5. $\frac{12}{13} + \frac{4}{5}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 13 และ 5 คือ 65

$$\frac{12}{13} + \frac{4}{5} = \frac{12 \times 5}{13 \times 5} + \frac{4 \times 13}{5 \times 13}$$

$$= \frac{60}{65} + \frac{52}{65}$$

$$= \frac{60 + 52}{65}$$

$$= \frac{112}{65}$$

$$= 1 \frac{47}{65}$$

ตอบ $1 \frac{47}{65}$

6. $\frac{11}{8} + \frac{7}{6}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 8 และ 6 คือ 24

$$\frac{11}{8} + \frac{7}{6} = \frac{11 \times 3}{8 \times 3} + \frac{7 \times 4}{6 \times 4}$$

$$= \frac{33}{24} + \frac{28}{24}$$

$$= \frac{33 + 28}{24}$$

$$= \frac{61}{24}$$

$$= 2 \frac{13}{24}$$

ตอบ $2 \frac{13}{24}$

7. $\frac{17}{18} - \frac{19}{24}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 18 และ 24 คือ 72

$$\frac{17}{18} - \frac{19}{24} = \frac{17 \times 4}{18 \times 4} - \frac{19 \times 3}{24 \times 3}$$

$$= \frac{68}{72} - \frac{57}{72}$$

$$= \frac{68 - 57}{72}$$

$$= \frac{11}{72}$$

ตอบ $\frac{11}{72}$

8. $\frac{19}{21} + \frac{3}{14}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 21 และ 14 คือ 42

$$\frac{19}{21} + \frac{3}{14} = \frac{19 \times 2}{21 \times 2} + \frac{3 \times 3}{14 \times 3}$$

$$= \frac{38}{42} + \frac{9}{42}$$

$$= \frac{38 + 9}{42}$$

$$= \frac{47}{42}$$

$$= 1 \frac{5}{42}$$

ตอบ $1 \frac{5}{42}$

9. $5 - \frac{9}{11}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 1 และ 11 คือ 11

$$\begin{aligned} 5 - \frac{9}{11} &= \frac{5 \times 11}{1 \times 11} - \frac{9}{11} \\ &= \frac{55}{11} - \frac{9}{11} \\ &= \frac{55 - 9}{11} \\ &= \frac{46}{11} \\ &= 4 \frac{2}{11} \end{aligned}$$

ตอบ $4 \frac{2}{11}$

10. $\frac{12}{15} + \frac{9}{25}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 15 และ 25 คือ 75

$$\begin{aligned} \frac{12}{15} + \frac{9}{25} &= \frac{12 \times 5}{15 \times 5} + \frac{9 \times 3}{25 \times 3} \\ &= \frac{60}{75} + \frac{27}{75} \\ &= \frac{60 + 27}{75} \\ &= \frac{87}{75} \\ &= 1 \frac{12}{75} \\ &= 1 \frac{4}{25} \end{aligned}$$

ตอบ $1 \frac{4}{25}$

11. $\frac{7}{18} + \frac{4}{15}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 18 และ 15 คือ 90

$$\begin{aligned} \frac{7}{18} + \frac{4}{15} &= \frac{7 \times 5}{18 \times 5} + \frac{4 \times 6}{15 \times 6} \\ &= \frac{35}{90} + \frac{24}{90} \\ &= \frac{35 + 24}{90} \\ &= \frac{59}{90} \end{aligned}$$

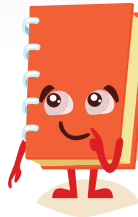
ตอบ $\frac{59}{90}$

12. $\frac{15}{16} - \frac{4}{7}$

วิธีทำ ค.ร.น. ของ 16 และ 7 คือ 112

$$\begin{aligned} \frac{15}{16} - \frac{4}{7} &= \frac{15 \times 7}{16 \times 7} - \frac{4 \times 16}{7 \times 16} \\ &= \frac{105}{112} - \frac{64}{112} \\ &= \frac{105 - 64}{112} \\ &= \frac{41}{112} \end{aligned}$$

ตอบ $\frac{41}{112}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.7

แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปอย่างง่าย

1. $2\frac{1}{4} + 3\frac{2}{3}$

วิธีทำ $2\frac{1}{4} + 3\frac{2}{3} = (2 + \frac{1}{4}) + (3 + \frac{2}{3})$

$$= (2 + 3) + (\frac{1}{4} + \frac{2}{3})$$

$$= 5 + (\frac{1}{4} + \frac{2}{3})$$

$$= 5 + (\frac{1 \times 3}{4 \times 3} + \frac{2 \times 4}{3 \times 4})$$

$$= 5 + (\frac{3}{12} + \frac{8}{12})$$

$$= 5 + \frac{3+8}{12}$$

$$= 5 + \frac{11}{12}$$

$$= 5\frac{11}{12}$$

ตอบ $5\frac{11}{12}$

2. $3\frac{5}{6} - 1\frac{3}{8}$

วิธีทำ $3\frac{5}{6} - 1\frac{3}{8} = (3 + \frac{5}{6}) - (1 + \frac{3}{8})$

$$= (3 - 1) + (\frac{5}{6} - \frac{3}{8})$$

$$= 2 + (\frac{5 \times 4}{6 \times 4} - \frac{3 \times 3}{8 \times 3})$$

$$= 2 + (\frac{20}{24} - \frac{9}{24})$$

$$= 2 + \frac{20-9}{24}$$

$$= 2 + \frac{11}{24}$$

$$= 2\frac{11}{24}$$

ตอบ $2\frac{11}{24}$

3. $4\frac{1}{3} - 2\frac{1}{5}$

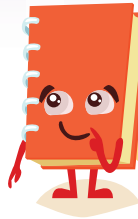
$$\begin{aligned}
 \text{วิธีทำ } 4\frac{1}{3} - 2\frac{1}{5} &= \left(4 + \frac{1}{3}\right) - \left(2 + \frac{1}{5}\right) \\
 &= (4 - 2) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{5}\right) \\
 &= 2 + \left(\frac{1 \times 5}{3 \times 5} - \frac{1 \times 3}{5 \times 3}\right) \\
 &= 2 + \left(\frac{5}{15} - \frac{3}{15}\right) \\
 &= 2 + \frac{5-3}{15} \\
 &= 2 + \frac{2}{15} \\
 &= 2\frac{2}{15}
 \end{aligned}$$

ตอบ $2\frac{2}{15}$

4. $4\frac{7}{12} + \frac{19}{18}$

$$\begin{aligned}
 \text{วิธีทำ } 4\frac{7}{12} + \frac{19}{18} &= \left(4 + \frac{7}{12}\right) + \frac{19}{18} \\
 &= 4 + \left(\frac{7 \times 3}{12 \times 3} + \frac{19 \times 2}{18 \times 2}\right) \\
 &= 4 + \left(\frac{21}{36} + \frac{38}{36}\right) \\
 &= 4 + \frac{21+38}{36} \\
 &= 4 + \frac{59}{36} \\
 &= 4 + 1\frac{23}{36} \\
 &= 4 + 1 + \frac{23}{36} \\
 &= 5 + \frac{23}{36} \\
 &= 5\frac{23}{36}
 \end{aligned}$$

ตอบ $5\frac{23}{36}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.8

แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปอย่างง่าย

1. $4\frac{5}{24} + 1\frac{15}{16}$

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ } 4\frac{5}{24} + 1\frac{15}{16} &= \left(4 + \frac{5}{24}\right) + \left(1 + \frac{15}{16}\right) \\ &= (4+1) + \left(\frac{5}{24} + \frac{15}{16}\right) \\ &= 5 + \left(\frac{5}{24} + \frac{15}{16}\right) \\ &= 5 + \left(\frac{5 \times 2}{24 \times 2} + \frac{15 \times 3}{16 \times 3}\right) \\ &= 5 + \left(\frac{10}{48} + \frac{45}{48}\right) \\ &= 5 + \left(\frac{10+45}{48}\right) \\ &= 5 + \frac{55}{48} \\ &= 5 + 1\frac{7}{48} \\ &= 5 + 1 + \frac{7}{48} \\ &= 6 + \frac{7}{48} \\ &= 6\frac{7}{48} \end{aligned}$$

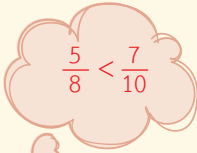
ตอบ $6\frac{7}{48}$

2. $4\frac{2}{15} - 2\frac{7}{9}$

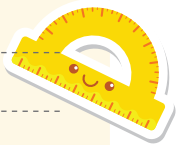
$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ } 4\frac{2}{15} - 2\frac{7}{9} &= \left(4 + \frac{2}{15}\right) - \left(2 + \frac{7}{9}\right) \\ &= \left(3 + 1 + \frac{2}{15}\right) - \left(2 + \frac{7}{9}\right) \\ &= \left(3 + \frac{15}{15} + \frac{2}{15}\right) - \left(2 + \frac{7}{9}\right) \\ &= \left(3 + \frac{17}{15}\right) - \left(2 + \frac{7}{9}\right) \\ &= (3 - 2) + \left(\frac{17}{15} - \frac{7}{9}\right) \\ &= 1 + \left(\frac{17 \times 3}{15 \times 3} - \frac{7 \times 5}{9 \times 5}\right) \\ &= 1 + \left(\frac{51}{45} - \frac{35}{45}\right) \\ &= 1 + \left(\frac{51-35}{45}\right) \\ &= 1 + \frac{16}{45} \\ &= 1\frac{16}{45} \end{aligned}$$

ตอบ $1\frac{16}{45}$

3. $5\frac{5}{8} - 2\frac{7}{10}$

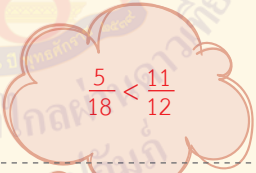

วิธีทำ $5\frac{5}{8} - 2\frac{7}{10} = (5 + \frac{5}{8}) - (2 + \frac{7}{10})$
 $= (4 + 1 + \frac{5}{8}) - (2 + \frac{7}{10})$
 $= (4 + \frac{8}{8} + \frac{5}{8}) - (2 + \frac{7}{10})$
 $= (4 + \frac{13}{8}) - (2 + \frac{7}{10})$
 $= (4 - 2) + (\frac{13}{8} - \frac{7}{10})$
 $= 2 + (\frac{13 \times 5}{8 \times 5} - \frac{7 \times 4}{10 \times 4})$
 $= 2 + (\frac{65}{40} - \frac{28}{40})$
 $= 2 + \frac{65 - 28}{40}$
 $= 2 + \frac{37}{40}$
 $= 2\frac{37}{40}$

ตอบ $2\frac{37}{40}$

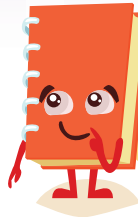
4. $6\frac{5}{18} - \frac{23}{12}$

วิธีทำ $6\frac{5}{18} - \frac{23}{12} = 6\frac{5}{18} - 1\frac{11}{12}$
 $= (6 + \frac{5}{18}) - (1 + \frac{11}{12})$
 $= (5 + 1 + \frac{5}{18}) - (1 + \frac{11}{12})$
 $= (5 + \frac{18}{18} + \frac{5}{18}) - (1 + \frac{11}{12})$
 $= (5 + \frac{23}{18}) - (1 + \frac{11}{12})$
 $= (5 - 1) + (\frac{23}{18} - \frac{11}{12})$
 $= 4 + (\frac{23 \times 2}{18 \times 2} - \frac{11 \times 3}{12 \times 3})$
 $= 4 + (\frac{46}{36} - \frac{33}{36})$
 $= 4 + \frac{46 - 33}{36}$
 $= 4 + \frac{13}{36}$
 $= 4\frac{13}{36}$

ตอบ $4\frac{13}{36}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.9

แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปอย่างง่าย

1. $\frac{13}{15} - \frac{3}{10} + \frac{11}{25} \div \frac{22}{35}$

วิธีทำ $\frac{13}{15} - \frac{3}{10} + \frac{11}{25} \div \frac{22}{35} = \frac{13}{15} - \frac{3}{10} + \frac{11}{25} \times \frac{35}{22}$
 $= \frac{13}{15} - \frac{3}{10} + \frac{7}{10}$
 $= \frac{13 \times 2}{15 \times 2} - \frac{3 \times 3}{10 \times 3} + \frac{7}{10}$
 $= \frac{26}{30} - \frac{9}{30} + \frac{7}{10}$
 $= \frac{26-9}{30} + \frac{7}{10}$
 $= \frac{17}{30} + \frac{7}{10}$
 $= \frac{17}{30} + \frac{7 \times 3}{10 \times 3}$
 $= \frac{17}{30} + \frac{21}{30}$
 $= \frac{17+21}{30}$
 $= \frac{38}{30}$
 $= \frac{19}{15}$
 $= 1\frac{4}{15}$

ตอบ $1\frac{4}{15}$

2. $\frac{29}{36} \div \left(\frac{4}{5} + \frac{11}{8}\right) \times \frac{27}{20}$

วิธีทำ $\frac{29}{36} \div \left(\frac{4}{5} + \frac{11}{8}\right) \times \frac{27}{20} = \frac{29}{36} \div \left(\frac{4 \times 8}{5 \times 8} + \frac{11 \times 5}{8 \times 5}\right) \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{29}{36} \div \left(\frac{32}{40} + \frac{55}{40}\right) \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{29}{36} \div \frac{32+55}{40} \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{29}{36} \div \frac{87}{40} \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{29}{36} \times \frac{40}{87} \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{29 \times 40}{36 \times 87} \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{10}{27} \times \frac{27}{20}$
 $= \frac{10 \times 27}{27 \times 20}$
 $= \frac{1}{2}$

ตอบ $\frac{1}{2}$

3. $\frac{23}{18} - \frac{5}{8} \times \frac{12}{25} + \frac{7}{9}$

วิธีทำ $\frac{23}{18} - \frac{5}{8} \times \frac{12}{25} + \frac{7}{9} = \frac{23}{18} - \frac{5 \times 12}{8 \times 25} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{23}{18} - \frac{3}{10} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{23 \times 5}{18 \times 5} - \frac{3 \times 9}{10 \times 9} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{115}{90} - \frac{27}{90} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{115 - 27}{90} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{88}{90} + \frac{7}{9}$
 $= \frac{88}{90} + \frac{7 \times 10}{9 \times 10}$
 $= \frac{88}{90} + \frac{70}{90}$
 $= \frac{88 + 70}{90}$
 $= \frac{158}{90}$
 $= \frac{79}{45}$
 $= 1 \frac{34}{45}$

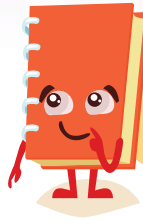
ตอบ $1 \frac{34}{45}$

4. $\frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \left(\frac{10}{3} - \frac{8}{7} \right)$

วิธีทำ $\frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \left(\frac{10}{3} - \frac{8}{7} \right) = \frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \left(\frac{10 \times 7}{3 \times 7} - \frac{8 \times 3}{7 \times 3} \right)$
 $= \frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \left(\frac{70}{21} - \frac{24}{21} \right)$
 $= \frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \left(\frac{70 - 24}{21} \right)$
 $= \frac{4}{5} + \frac{14}{23} \times \frac{46}{21}$
 $= \frac{4}{5} + \frac{14 \times 46}{23 \times 21}$
 $= \frac{4}{5} + \frac{4}{3}$
 $= \frac{4 \times 3}{5 \times 3} + \frac{4 \times 5}{3 \times 5}$
 $= \frac{12}{15} + \frac{20}{15}$
 $= \frac{12 + 20}{15}$
 $= \frac{32}{15}$
 $= 2 \frac{2}{15}$

ตอบ $2 \frac{2}{15}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.10

แสดงวิธีหาคำตอบและตอบในรูปอย่างง่าย

1. $4\frac{8}{9} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div \frac{18}{25}$

วิธีทำ $4\frac{8}{9} - 2\frac{2}{3} \times 1\frac{1}{5} \div \frac{18}{25} = \frac{44}{9} - \frac{8}{3} \times \frac{6}{5} \div \frac{18}{25}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{8 \times 6}{3 \times 5} \div \frac{18}{25}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{3 \times 5}{3 \times 5} \div \frac{18}{25}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{16}{5} \div \frac{18}{25}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{16}{5} \times \frac{25}{18}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{16 \times 25}{5 \times 18}$
 $= \frac{44}{9} - \frac{40}{9}$
 $= \frac{44 - 40}{9}$
 $= \frac{4}{9}$

ตอบ $\frac{4}{9}$

2. $3\frac{1}{9} \div 4 + 3\frac{3}{5} \div 1\frac{19}{35}$

วิธีทำ $3\frac{1}{9} \div 4 + 3\frac{3}{5} \div 1\frac{19}{35} = \frac{28}{9} \div 4 + \frac{18}{5} \div \frac{54}{35}$
 $= \frac{28}{9} \times \frac{1}{4} + \frac{18}{5} \times \frac{35}{54}$
 $= \frac{28 \times 1}{9 \times 4} + \frac{18 \times 35}{5 \times 54}$
 $= \frac{7}{9} + \frac{7}{3}$
 $= \frac{7}{9} + \frac{7 \times 3}{3 \times 3}$
 $= \frac{7}{9} + \frac{21}{9}$
 $= \frac{7+21}{9}$
 $= \frac{28}{9}$
 $= 3\frac{1}{9}$

ตอบ $3\frac{1}{9}$

3. $6\frac{1}{2} \div (8\frac{1}{5} + 1\frac{7}{8}) \times 1\frac{11}{20}$

วิธีทำ $6\frac{1}{2} \div (8\frac{1}{5} + 1\frac{7}{8}) \times 1\frac{11}{20} = \frac{13}{2} \div (\frac{41}{5} + \frac{15}{8}) \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13}{2} \div (\frac{41 \times 8}{5 \times 8} + \frac{15 \times 5}{8 \times 5}) \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13}{2} \div (\frac{328}{40} + \frac{75}{40}) \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13}{2} \div (\frac{328 + 75}{40}) \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13}{2} \div \frac{403}{40} \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13}{2} \times \frac{40}{403} \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{13 \times 40}{2 \times 403} \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{20}{31} \times \frac{31}{20}$
 $= \frac{20 \times 31}{31 \times 20}$
 $= 1$

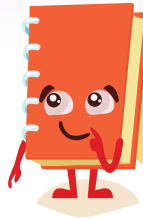
ตอบ 1

4. $(10\frac{2}{3} - 6\frac{1}{7}) \times \frac{14}{19} + 2\frac{4}{5}$

วิธีทำ $(10\frac{2}{3} - 6\frac{1}{7}) \times \frac{14}{19} + 2\frac{4}{5} = (\frac{32}{3} - \frac{43}{7}) \times \frac{14}{19} + \frac{14}{5}$
 $= (\frac{32 \times 7}{3 \times 7} - \frac{43 \times 3}{7 \times 3}) \times \frac{14}{19} + \frac{14}{5}$
 $= (\frac{224}{21} - \frac{129}{21}) \times \frac{14}{19} + \frac{14}{5}$
 $= (\frac{224 - 129}{21}) \times \frac{14}{19} + \frac{14}{5}$
 $= \frac{95}{21} \times \frac{14}{19} + \frac{14}{5}$
 $= \frac{95 \times 14}{21 \times 19} + \frac{14}{5}$
 $= \frac{10}{3} + \frac{14}{5}$
 $= \frac{10 \times 5}{3 \times 5} + \frac{14 \times 3}{5 \times 3}$
 $= \frac{50}{15} + \frac{42}{15}$
 $= \frac{50 + 42}{15}$
 $= \frac{92}{15}$
 $= 6\frac{2}{15}$

ตอบ $6\frac{2}{15}$

เฉลย แบบฝึกหัด 2.11

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

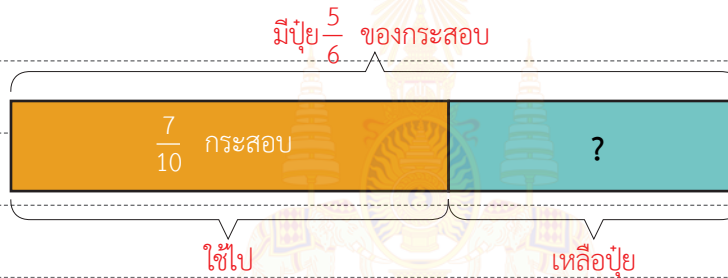
1. มีปุ๋ย $\frac{5}{6}$ ของกระสอบ ใช้ไปแล้ว $\frac{7}{10}$ ของกระสอบ จะเหลือปุ๋ยเป็นเศษส่วนเท่าใดของกระสอบ

1) โจทย์ถามอะไร เหลือปุ๋ยเป็นเศษส่วนเท่าใดของกระสอบ

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง มีปุ๋ย $\frac{5}{6}$ ของกระสอบ ใช้ไปแล้ว $\frac{7}{10}$ ของกระสอบ

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

อาจใช้การเขียนแผนภาพเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ดังนี้

ดังนั้น จะเหลือปุ๋ย $\frac{5}{6} - \frac{7}{10}$ ของกระสอบ

4) ได้คำตอบเท่าใด $\frac{4}{30}$ หรือ $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร จะเหลือปุ๋ยเป็น $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบเศษส่วน ดังนี้

จำนวนปุ๋ยที่เหลือเป็น $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ ซึ่งก่อนหน้านี้ใช้ไป $\frac{7}{10}$ ของกระสอบ

$$\text{แสดงว่า เดิมมีปุ๋ยอยู่ทั้งหมด } \frac{2}{15} + \frac{7}{10} = \frac{2 \times 2}{15 \times 2} + \frac{7 \times 3}{10 \times 3} \text{ ของกระสอบ}$$

$$= \frac{4}{30} + \frac{21}{30} \text{ ของกระสอบ}$$

$$= \frac{25}{30} \text{ ของกระสอบ}$$

$$= \frac{5}{6} \text{ ของกระสอบ}$$

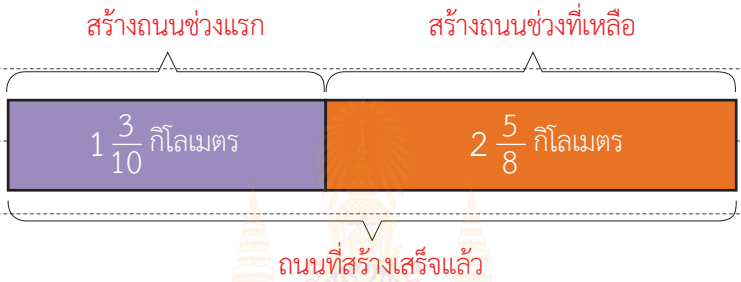
ดังนั้น $\frac{5}{6}$ ของกระสอบ ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

แสดงว่า $\frac{2}{15}$ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

2. ผู้รับเหมาร้างถนนช่วงแรกเสร็จเป็นระยะทาง $1\frac{3}{10}$ กิโลเมตร และร้างถนนช่วงที่เหลืออีก $2\frac{5}{8}$ กิโลเมตร ผู้รับเหมาร้างถนนเสร็จแล้วเป็นระยะทางเท่าใด

- 1) โจทย์ถามอะไร ผู้รับเหมาร้างถนนเสร็จแล้วเป็นระยะทางเท่าใด
- 2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง ร้างถนนช่วงแรกเสร็จเป็นระยะทาง $1\frac{3}{10}$ กิโลเมตร และช่วงที่เหลืออีก $2\frac{5}{8}$ กิโลเมตร
- 3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

อาจใช้การเขียนแผนภาพเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ดังนี้

ดังนั้น ผู้รับเหมาร้างถนนเสร็จแล้วเป็นระยะทาง $1\frac{3}{10} + 2\frac{5}{8}$ กิโลเมตร

- 4) ได้คำตอบเท่าใด $3\frac{37}{40}$ กิโลเมตร
- 5) สรุปคำตอบได้อย่างไร ผู้รับเหมาร้างถนนเสร็จแล้วเป็นระยะทาง $3\frac{37}{40}$ กิโลเมตร
- 6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบเศษส่วน ดังนี้

ผู้รับเหมาร้างถนนเสร็จเป็นระยะทาง $3\frac{37}{40}$ กิโลเมตร ซึ่งก่อนจะเสร็จร้างถนนช่วงที่เหลืออีก $2\frac{5}{8}$ กิโลเมตร แสดงว่า

$$\begin{aligned}
 \text{ผู้รับเหมาร้างถนนช่วงแรกเป็นระยะทาง } 3\frac{37}{40} - 2\frac{5}{8} &= \left(3 + \frac{37}{40}\right) - \left(2 + \frac{5}{8} \times \frac{5}{5}\right) \text{ กิโลเมตร} \\
 &= \left(3 + \frac{37}{40}\right) - \left(2 + \frac{25}{40}\right) \text{ กิโลเมตร} \\
 &= (3 - 2) + \left(\frac{37}{40} - \frac{25}{40}\right) \text{ กิโลเมตร} \\
 &= 1 + \frac{12}{40} \text{ กิโลเมตร} \\
 &= 1 + \frac{3}{10} \text{ กิโลเมตร} \\
 &= 1\frac{3}{10} \text{ กิโลเมตร}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น $1\frac{3}{10}$ กิโลเมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

แสดงว่า $3\frac{37}{40}$ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

3. ป้าซื้อเป็ดหนัก $2\frac{3}{8}$ กิโลกรัม ซึ่งหนักกว่าไก่ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ป้าซื้อไก่หนักกี่กิโลกรัม

1) โจทย์ถามอะไร ป้าซื้อไก่หนักกี่กิโลกรัม

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง ป้าซื้อเป็ดหนัก $2\frac{3}{8}$ กิโลกรัม ซึ่งหนักกว่าไก่ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

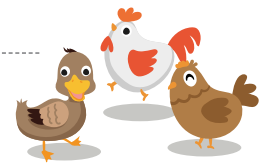
ถ้าป้าซื้อไก่ $\square$ กิโลกรัม และป้าซื้อเป็ดหนัก $2\frac{3}{8}$ กิโลกรัม ซึ่งหนักกว่าไก่ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

จะได้ $2\frac{3}{8} - \square = \frac{4}{5}$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบเศษส่วน

จะได้ $2\frac{3}{8} - \frac{4}{5} = \square$

ดังนั้น ป้าซื้อไก่หนัก $2\frac{3}{8} - \frac{4}{5}$ กิโลกรัม

4) ได้คำตอบเท่าใด $\frac{63}{40}$ หรือ $1\frac{23}{40}$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร ป้าซื้อไก่หนัก $1\frac{23}{40}$ กิโลกรัม

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจากป้าซื้อไก่หนัก $1\frac{23}{40}$ กิโลกรัม และซื้อเป็ดหนัก $2\frac{3}{8}$ กิโลกรัม

แสดงว่า ป้าซื้อเป็ดหนักมากกว่าไก่ $2\frac{3}{8} - 1\frac{23}{40} = (2 + \frac{3}{8}) - (1 + \frac{23}{40})$ กิโลกรัม

$= (1 + 1 + \frac{3}{8}) - (1 + \frac{23}{40})$ กิโลกรัม

$= (1 + \frac{8}{8} + \frac{3}{8}) - (1 + \frac{23}{40})$ กิโลกรัม

$= (1 + \frac{11}{8}) - (1 + \frac{23}{40})$ กิโลกรัม

$= (1 - 1) + (\frac{11}{8} - \frac{23}{40})$ กิโลกรัม

$= \frac{11 \times 5}{8 \times 5} - \frac{23}{40}$ กิโลกรัม

$= \frac{55}{40} - \frac{23}{40}$ กิโลกรัม

$= \frac{55 - 23}{40}$ กิโลกรัม

$= \frac{32}{40}$ กิโลกรัม

$= \frac{4}{5}$ กิโลกรัม

ดังนั้น $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

แสดงว่า $1\frac{23}{40}$ กิโลกรัม เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

4. ครูมีเชือกอยู่จำนวนหนึ่ง แบ่งให้นักเรียนทำกิจกรรมลูกเสือ $12\frac{7}{10}$ เมตร ทำให้ครูเหลือเชือกยาว $5\frac{3}{4}$ เมตร เดิมครูมีเชือกยาวกี่เมตร

1) โจทย์ถามอะไร เดิมครูมีเชือกยาวกี่เมตร

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง

ครูมีเชือกอยู่จำนวนหนึ่ง แบ่งให้นักเรียนทำกิจกรรมลูกเสือ $12\frac{7}{10}$ เมตร ทำให้ครูเหลือเชือกยาว $5\frac{3}{4}$ เมตร

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

ถ้าครูมีเชือก $\square$ เมตร แบ่งให้นักเรียนทำกิจกรรมลูกเสือ $12\frac{7}{10}$ เมตร ทำให้ครูเหลือเชือกยาว $5\frac{3}{4}$ เมตร

$$\text{จะได้ } \square - 12\frac{7}{10} = 5\frac{3}{4}$$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบเศษส่วน

$$\text{จะได้ } \square = 5\frac{3}{4} + 12\frac{7}{10}$$

ดังนั้น เดิมครูมีเชือกยาว $5\frac{3}{4} + 12\frac{7}{10}$ เมตร

4) ได้คำตอบเท่าใด $18\frac{9}{20}$ เมตร

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร เดิมครูมีเชือกยาว $18\frac{9}{20}$ เมตร

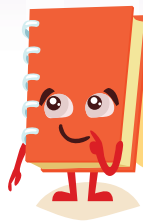
6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจากครูมีเชือกยาว $18\frac{9}{20}$ เมตร แบ่งให้นักเรียนทำกิจกรรมลูกเสือ $12\frac{7}{10}$ เมตร

$$\begin{aligned} \text{แสดงว่า ครูเหลือเชือก } 18\frac{9}{20} - 12\frac{7}{10} &= \left(18 + \frac{9}{20}\right) - \left(12 + \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= \left(17 + 1 + \frac{9}{20}\right) - \left(12 + \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= \left(17 + \frac{20}{20} + \frac{9}{20}\right) - \left(12 + \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= \left(17 + \frac{29}{20}\right) - \left(12 + \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= (17-12) + \left(\frac{29}{20} - \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \left(\frac{29}{20} - \frac{7}{10}\right) && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \left(\frac{29}{20} - \frac{7 \times 2}{10 \times 2}\right) && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \left(\frac{29}{20} - \frac{14}{20}\right) && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \frac{29-14}{20} && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \frac{15}{20} && \text{ เมตร} \\ &= 5 + \frac{3}{4} && \text{ เมตร} \\ &= 5\frac{3}{4} && \text{ เมตร} \end{aligned}$$

ดังนั้น $5\frac{3}{4}$ เมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

แสดงว่า $18\frac{9}{20}$ เมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

เฉลย แบบฝึกหัด 2.12

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

1. ลวดเส้นหนึ่งยาว $9\frac{3}{8}$ เมตร ตัดเป็นเส้นยาวเท่า ๆ กันได้ 25 เส้น ลวดแต่ละเส้นยาวกี่เมตร

1) โจทย์ถามอะไร ลวดแต่ละเส้นยาวกี่เมตร

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง ลวดเส้นหนึ่งยาว $9\frac{3}{8}$ เมตร ตัดเป็นเส้นยาวเท่า ๆ กัน 25 เส้น

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

ถ้าลวดแต่ละเส้นที่ตัดแล้วยาว $\square$ เมตร และลวดทั้งเส้นยาว $9\frac{3}{8}$ เมตร ตัดเป็นเส้นยาวเท่า ๆ กันแล้วได้ 25 เส้น

เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้ $9\frac{3}{8} \div 25 = \square$

ดังนั้น ลวดแต่ละเส้นยาว $9\frac{3}{8} \div 25$ เมตร

4) ได้คำตอบเท่าใด $\frac{3}{8}$ เมตร

$$9\frac{3}{8} \div 25 = \frac{75}{8} \div 25$$

$$= \frac{75}{8} \times \frac{1}{25}$$

$$= \frac{3}{8}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร ลวดแต่ละเส้นยาว $\frac{3}{8}$ เมตร

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

ถ้าลวดแต่ละเส้นยาว $\frac{3}{8}$ เมตร และตัดเป็นเส้นยาวเท่า ๆ กัน แล้วได้ 25 เส้น

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหารเศษส่วน

$$\text{จะได้ ความยาวลวดทั้งเส้น} = 25 \times \frac{3}{8} \text{ เมตร}$$

$$= \frac{25 \times 3}{8} \text{ เมตร}$$

$$= \frac{75}{8} \text{ เมตร}$$

$$= 9\frac{3}{8} \text{ เมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์}$$

ดังนั้น $\frac{3}{8}$ เมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

2. ชาตรีเลี้ยงไก่ 360 ตัว เป็นไก่ตัวเมีย $\frac{8}{9}$ ของจำนวนไก่ที่เลี้ยงไว้ ชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมื่อกี่ตัว

1) โจทย์ถามอะไร **ชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมื่อกี่ตัว**

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง **ชาตรีเลี้ยงไก่ 360 ตัว เป็นไก่ตัวเมีย $\frac{8}{9}$ ของจำนวนไก่ที่เลี้ยงไว้**

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

ถ้าชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมีย $\square$ ตัว และเลี้ยงไก่ 360 ตัว เป็นไก่ตัวเมีย $\frac{8}{9}$ ของจำนวนไก่ที่เลี้ยงไว้ทั้งหมด

เขียนประโยคสัญลักษณ์ $\frac{8}{9} \times 360 = \square$

ดังนั้น ชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมีย $\frac{8}{9} \times 360$ ตัว

4) ได้คำตอบเท่าใด **320 ตัว**

$\frac{8}{9} \times 360 = 320$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร **ชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมีย 320 ตัว**

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก ชาตรีเลี้ยงไก่ตัวเมีย $\frac{8}{9}$ ของจำนวนไก่ที่เลี้ยงไว้ คิดเป็น 320 ตัว

ถ้าให้ $\square$ แทน จำนวนไก่ที่เลี้ยงไว้ จะได้

$\frac{8}{9} \times \square = 320$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหารเศษส่วน จะได้

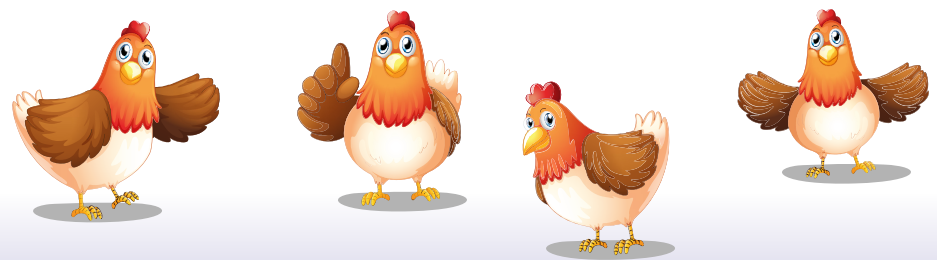
$\square = 320 \div \frac{8}{9}$

$\square = 320 \times \frac{9}{8}$

$\square = \frac{320 \times 9}{8}$

$\square = 360$ ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น 320 ตัว เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

3. แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้จำนวนหนึ่ง ต้องการนำไปบรรจุขวด ขวดละ $\frac{3}{10}$ ลิตร

บรรจุได้ 30 ขวด แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้กี่ลิตร

1) โจทย์ถามอะไร แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้กี่ลิตร

2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง

แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้จำนวนหนึ่ง ต้องการนำไปบรรจุขวด ขวดละ $\frac{3}{10}$ ลิตร บรรจุได้ 30 ขวด

3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

ถ้าแม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้ $\square$ ลิตร ต้องการบรรจุขวดขวดละ $\frac{3}{10}$ ลิตร บรรจุได้ 30 ขวด

เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ $\square \div \frac{3}{10} = 30$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหารเศษส่วน

จะได้ $\square = 30 \times \frac{3}{10}$

ดังนั้น แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้ $30 \times \frac{3}{10}$ ลิตร

4) ได้คำตอบเท่าใด 9 ลิตร

$$30 \times \frac{3}{10} = 9$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้ 9 ลิตร

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก แม่ค้าทำน้ำผลไม้รวมได้ 9 ลิตร ต้องการบรรจุขวดขวดละ $\frac{3}{10}$ ลิตร

จะบรรจุขวดได้ $9 \div \frac{3}{10} = 9 \times \frac{10}{3}$ ขวด

$$= \frac{9 \times 10}{3} \text{ ขวด}$$

$$= \frac{90}{3} \text{ ขวด}$$

$$= 30 \text{ ขวด} \quad \text{ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์}$$

ดังนั้น 9 ลิตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

4. ผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าผืนหนึ่งมีพื้นที่ $2\frac{4}{5}$ ตารางเมตร ถ้าด้านกว้างยาว $1\frac{2}{5}$ เมตร ด้านยาวจะยาวกี่เมตร

- 1) โจทย์ถามอะไร ด้านยาวจะยาวกี่เมตร
- 2) โจทย์กำหนดอะไรให้บ้าง ผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าผืนหนึ่งมีพื้นที่ $2\frac{4}{5}$ ตารางเมตร ถ้าด้านกว้างยาว $1\frac{2}{5}$ เมตร
- 3) หาคำตอบได้อย่างไร เพราะเหตุใด

ถ้าด้านยาวยาว $\square$ เมตร และด้านกว้างยาว $1\frac{2}{5}$ เมตร ทำให้ผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าผืนหนึ่งมีพื้นที่ $2\frac{4}{5}$ ตารางเมตร

เขียนประโยคสัญลักษณ์ $1\frac{2}{5} \times \square = 2\frac{4}{5}$

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหารเศษส่วน

จะได้ $\square = 2\frac{4}{5} \div 1\frac{2}{5}$

ดังนั้น ด้านยาวจะยาว $2\frac{4}{5} \div 1\frac{2}{5}$ เมตร

4) ได้คำตอบเท่าใด 2 เมตร

$$\begin{aligned}
 2\frac{4}{5} \div 1\frac{2}{5} &= \frac{14}{5} \div \frac{7}{5} \\
 &= \frac{14}{5} \times \frac{5}{7} \\
 &= 2
 \end{aligned}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร ด้านยาวจะยาว 2 เมตร

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก ด้านยาวยาว 2 เมตร และด้านกว้างยาว $1\frac{2}{5}$ เมตร

จะได้ พื้นที่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า $= 1\frac{2}{5} \times 2$ ตารางเมตร

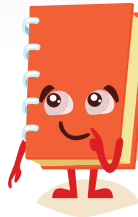
$$= \frac{7}{5} \times 2 \text{ ตารางเมตร}$$

$$= \frac{7 \times 2}{5} \text{ ตารางเมตร}$$

$$= \frac{14}{5} \text{ ตารางเมตร}$$

$$= 2\frac{4}{5} \text{ ตารางเมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์}$$

ดังนั้น 2 เมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

เฉลย แบบฝึกหัด 2.13

วิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ

1. แม่ค้ามีน้ำตาลทราย 40 กิโลกรัม นำมาแบ่งใส่ถุง ถุงละ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ขายถุงละ 22 บาท ถ้าแม่ค้าขายน้ำตาลทรายหมด จะได้เงินกี่บาท

1) โจทย์ถามอะไร แม่ค้าขายน้ำตาลทรายหมดจะได้เงินกี่บาท

2) โจทย์กำหนดอะไร

แม่ค้ามีน้ำตาลทราย 40 กิโลกรัม นำมาแบ่งใส่ถุง ถุงละ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม ขายถุงละ 22 บาท

3) หาคำตอบได้อย่างไร

- แม่ค้าแบ่งน้ำตาลทรายได้กี่ถุง หาคำตอบได้อย่างไร

นำจำนวนน้ำตาลทรายทั้งหมดหารด้วยปริมาณน้ำตาลทรายแต่ละถุง โดยปริมาณน้ำตาลทรายที่แบ่งใส่ถุง ถุงละ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

ดังนั้น ปริมาณน้ำตาลทรายที่แบ่งใส่ถุง ถุงละ $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

จะได้ น้ำตาลทรายทั้งหมด $40 \div \frac{4}{5}$ ถุง

- ถ้าแม่ค้าขายน้ำตาลทรายหมดจะได้เงินกี่บาท หาคำตอบได้อย่างไร

นำจำนวนน้ำตาลที่แบ่งใส่ถุงทั้งหมดไปคูณกับราคาขาย ถุงละ 22 บาท

ดังนั้น แม่ค้าขายน้ำตาลทรายหมดจะได้เงิน $(40 \div \frac{4}{5}) \times 22$ บาท

4) ได้คำตอบเท่าไร 1,100 บาท

$$\begin{aligned} (40 \div \frac{4}{5}) \times 22 &= (40 \times \frac{5}{4}) \times 22 \\ &= 50 \times 22 \\ &= 1,100 \end{aligned}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร

แม่ค้าขายน้ำตาลทรายหมดจะได้เงิน 1,100 บาท

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจากแม่ค้าขายน้ำตาลทรายได้เงิน 1,100 บาท และขายน้ำตาลทรายถุงละ 22 บาท

แสดงว่า มีน้ำตาลทราย $1,100 \div 22 = 50$ ถุง

แต่ละถุงมีน้ำตาลทราย $\frac{4}{5}$ กิโลกรัม

จะได้ น้ำตาลทรายทั้งหมด $50 \times \frac{4}{5} = 40$ กิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น 1,100 บาท เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

2. วันแรกชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4}$ กิโลกรัม ซึ่งมากกว่าวันที่สอง $1\frac{3}{10}$ กิโลกรัม
 ในเวลาสองวันชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้กี่กิโลกรัม

1) โจทย์ถามอะไร

ในเวลาสองวันชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้กี่กิโลกรัม

2) โจทย์กำหนดอะไร

วันแรกชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4}$ กิโลกรัม ซึ่งมากกว่าวันที่สอง $1\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

3) หาคำตอบได้อย่างไร

- วันที่สองชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้กี่กิโลกรัม หาได้อย่างไร

ส่วนต่าง $1\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

ดังนั้น วันที่สองชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4} - 1\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

- ในเวลาสองวันชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้กี่กิโลกรัม หาได้อย่างไร

เนื่องจากวันแรกชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4}$ กิโลกรัม

และวันที่สองชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4} - 1\frac{3}{10}$ กิโลกรัม

ดังนั้น ในเวลาสองวันนี้ชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4} + (6\frac{1}{4} - 1\frac{3}{10})$ กิโลกรัม

4) ได้คำตอบเท่าไร $11\frac{1}{5}$ กิโลกรัม

$$\begin{aligned}
 6\frac{1}{4} + 6\left(\frac{1}{4} - \frac{3}{10}\right) &= 6\frac{1}{4} + \left(\frac{25}{4} - \frac{13}{10}\right) \\
 &= 6\frac{1}{4} + 4\frac{19}{20} \\
 &= 11\frac{1}{5}
 \end{aligned}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร

ในเวลาสองวันนี้ชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $11\frac{1}{5}$ กิโลกรัม

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจาก ในเวลาสองวันนี้ชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $11\frac{1}{5}$ กิโลกรัม

และ วันแรกชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $6\frac{1}{4}$ กิโลกรัม

วันที่สองชาวสวนเก็บพริกชี้หนูได้ $11\frac{1}{5} - 6\frac{1}{4} = 4\frac{19}{20}$ กิโลกรัม

แต่ชาวสวนเก็บพริกชี้หนูวันแรกได้มากกว่าวันที่สอง

จะได้ $6\frac{1}{4} + 4\frac{19}{20} = 11\frac{1}{5}$ กิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น $11\frac{1}{5}$ กิโลกรัม เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

3. ครูมีเชือกยาว $12\frac{3}{4}$ เมตร แบ่งให้นักเรียน 6 คน คนละ $1\frac{3}{10}$ เมตร ครูจะเหลือเชือกกี่เมตร

1) โจทย์ถามอะไร ครูจะเหลือเชือกกี่เมตร

2) โจทย์กำหนดอะไร

ครูมีเชือกยาว $12\frac{3}{4}$ เมตร แบ่งให้นักเรียน 6 คน คนละ $1\frac{3}{10}$ เมตร

3) หาคำตอบได้อย่างไร

- ครูแบ่งเชือกให้นักเรียนกี่เมตร หาคำตอบได้อย่างไร

ต้องหาความยาวเชือกที่แบ่งให้นักเรียน 6 คน คนละ $1\frac{3}{10}$ เมตร โดยนำจำนวนนักเรียนคูณกับความยาวเชือกที่แบ่งให้

ดังนั้น แบ่งเชือกให้นักเรียน $6 \times 1\frac{3}{10}$ เมตร

- ครูเหลือเชือกกี่เมตร หาคำตอบได้อย่างไร

หาความยาวเชือกที่เหลือจากนำความยาวเชือกที่ครูมีอยู่ลบด้วยความยาวเชือกที่แบ่งให้นักเรียน

ดังนั้น จะเหลือเชือก $12\frac{3}{4} - (6 \times 1\frac{3}{10})$ เมตร

4) ได้คำตอบเท่าไร $4\frac{19}{20}$ เมตร

$$\begin{aligned} 12\frac{3}{4} - (6 \times 1\frac{3}{10}) &= 12\frac{3}{4} - 7\frac{4}{5} \\ &= 4\frac{19}{20} \end{aligned}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร

ครูจะเหลือเชือก $4\frac{19}{20}$ เมตร

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

เนื่องจากครูจะเหลือเชือก $4\frac{19}{20}$ เมตร หรือ $\frac{99}{20}$ เมตร

แสดงว่า แบ่งเชือกให้นักเรียน $12\frac{3}{4} - 4\frac{19}{20} = \frac{39}{5}$ เมตร

จะได้ แบ่งเชือกให้นักเรียนคนละ $\frac{39}{5} \div 6 = \frac{39}{5} \times \frac{1}{6}$ เมตร

$= \frac{39}{30}$ เมตร

$= \frac{13}{10}$ เมตร

$= 1\frac{3}{10}$ เมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น $4\frac{19}{20}$ เมตร เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

4. แก้วซื้อผ้าดิบมา 6 เมตร ตัดไปทำผ้าเช็ดรถ $\frac{4}{5}$ เมตร แบ่งผ้าดิบที่เหลือ ผืนละ $\frac{13}{20}$ เมตร เพื่อนำไปใช้ในครัว แก้วจะได้ผ้าดิบไปใช้ในครัวกี่ผืน

1) โจทย์ถามอะไร แก้วจะได้ผ้าดิบไปใช้ในครัวกี่ผืน

2) โจทย์กำหนดอะไร

แก้วซื้อผ้าดิบมา 6 เมตร ตัดไปทำผ้าเช็ดรถ $\frac{4}{5}$ เมตร แบ่งผ้าดิบที่เหลือ ผืนละ $\frac{13}{20}$ เมตร

3) หาคำตอบได้อย่างไร

- แก้วเหลือผ้าดิบไปใช้ในครัวกี่เมตร หาคำตอบได้อย่างไร

นำความยาวผ้าดิบที่ซื้อมาลบด้วยความยาวที่ตัดไปทำผ้าเช็ดรถ

ดังนั้น เหลือผ้าดิบ $6 - \frac{4}{5}$ เมตร

- แก้วตัดผ้าดิบที่เหลือไปใช้ในครัวได้กี่ผืน

หาผ้าดิบที่เหลือไปใช้ในครัว เมื่อแบ่งผ้าดิบที่เหลือ ผืนละ $\frac{13}{20}$ เมตร

ดังนั้น แก้วจะได้ผ้าดิบไปใช้ในครัว $(6 - \frac{4}{5}) \div \frac{13}{20}$ ผืน

4) ได้คำตอบเท่าไร 8 ผืน

$$\begin{aligned} (6 - \frac{4}{5}) \div \frac{13}{20} &= 5\frac{1}{5} \div \frac{13}{20} \\ &= \frac{26}{5} \div \frac{13}{20} \\ &= \frac{26}{5} \times \frac{20}{13} \\ &= 8 \end{aligned}$$

5) สรุปคำตอบได้อย่างไร

แก้วจะได้ผ้าดิบไปใช้ในครัว 8 ผืน

6) ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

แก้วจะได้ผ้าดิบไปใช้ในครัว 8 ผืน ผืนละ $\frac{13}{20}$ เมตร

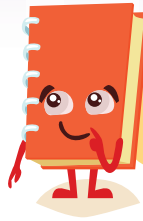
แสดงว่า ผ้าดิบไปใช้ในครัว $8 \times \frac{13}{20} = \frac{26}{5}$ เมตร

ตัดไปทำผ้าเช็ดรถ $\frac{4}{5}$ เมตร

จะได้ แก้วซื้อผ้าดิบมา $\frac{26}{5} + \frac{4}{5} = \frac{30}{5}$ เมตร

= 6 เมตร ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์

ดังนั้น 8 ผืน เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

เฉลย แบบฝึกหัด 2.14

แสดงวิธีหาคำตอบ

1. ลุงมีปุ๋ย $\frac{5}{6}$ ของกระสอบ ใช้ไปแล้ว $\frac{7}{10}$ ของกระสอบ ลุงใช้ปุ๋ยที่เหลือวันละ $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ ลุงจะใช้ปุ๋ยที่เหลือหมดกี่วัน

วิธีทำ ลุงมีปุ๋ย $\frac{5}{6}$ ของกระสอบ

ใช้ไปแล้ว $\frac{7}{10}$ ของกระสอบ

จะได้ ลุงเหลือปุ๋ย $\frac{5}{6} - \frac{7}{10} = \frac{25}{30} - \frac{21}{30}$ ของกระสอบ

$= \frac{4}{30}$ หรือ $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ

ลุงใช้ปุ๋ยที่เหลือวันละ $\frac{2}{15}$ ของกระสอบ

ดังนั้น ลุงจะใช้ปุ๋ยที่เหลือหมด $\frac{2}{15} \div \frac{2}{15} = 1$ วัน

ตอบ 1 วัน

2. เพชรมีน้ำผึ้ง $2\frac{7}{10}$ ลิตร ใช้ผสมยา 15 วัน วันละ $\frac{1}{12}$ ลิตร เพชรจะเหลือน้ำผึ้งเท่าใด

วิธีทำ เพชรมีน้ำผึ้ง $2\frac{7}{10}$ ลิตร

ใช้ผสมยา 15 วัน วันละ $\frac{1}{12}$ ลิตร

จะได้ ใช้น้ำผึ้งผสมยา $15 \times \frac{1}{12} = \frac{5}{4}$ ลิตร

ดังนั้น เพชรจะเหลือน้ำผึ้ง $2\frac{7}{10} - \frac{5}{4} = \frac{29}{20} = 1\frac{9}{20}$ ลิตร

ตอบ $1\frac{9}{20}$ ลิตร

3. ครูแจกดินสอให้นักเรียน $\frac{7}{12}$ ของดินสอที่ซื้อมา เหลืออีก 35 แท่ง ครูซื้อดินสอทั้งหมดกี่แท่ง

วิธีทำ ครูแจกดินสอให้นักเรียน $\frac{7}{12}$ ของดินสอที่ซื้อมา

จะได้ ครูเหลือดินสอ $\frac{12}{12} - \frac{7}{12} = \frac{5}{12}$ ของดินสอที่ซื้อมา

ครูเหลือดินสอ 35 แท่ง

แสดงว่า ดินสอ 5 ส่วน คิดเป็น 35 แท่ง

ดินสอ 1 ส่วน คิดเป็น $\frac{35}{5}$ แท่ง

ดินสอ 12 ส่วน คิดเป็น $12 \times \frac{35}{5} = 84$ แท่ง

ดังนั้น ครูซื้อดินสอทั้งหมด 84 แท่ง

ตอบ 84 แท่ง

4. เก่งออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นเวลา 3 เดือน ทำให้น้ำหนักลดลง 12 กิโลกรัม ซึ่งคิดเป็น $\frac{4}{25}$ ของน้ำหนักก่อนออกกำลังกาย หลังออกกำลังกายเป็นเวลา 3 เดือนแล้ว เก่งหนักเท่าใด

วิธีทำ เก่งออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นเวลา $3\frac{4}{25}$ เดือน

น้ำหนักลดลง 12 กิโลกรัม ซึ่งคิดเป็น ของน้ำหนักก่อนออกกำลังกาย

แสดงว่า น้ำหนัก 4 ส่วน คิดเป็น $12\frac{12}{4}$ กิโลกรัม

น้ำหนัก 1 ส่วน คิดเป็น $\frac{12}{4}$ กิโลกรัม

น้ำหนัก 25 ส่วน คิดเป็น $25 \times = 75$ กิโลกรัม

จะได้ ก่อนออกกำลังกายเก่งหนัก 75 กิโลกรัม

ดังนั้น หลังออกกำลังกายเป็นเวลา 3 เดือนแล้ว เก่งหนัก $75 - 12 = 63$ กิโลกรัม

ตอบ 63 กิโลกรัม

แสดงวิธีหาคำตอบ

1. ลุงแบ่งน้ำตาลมะพร้าว 40 กิโลกรัม ใส่ถุง ถุงละ $\frac{1}{2}$ กิโลกรัม และแบ่งน้ำตาลโตนด 15 กิโลกรัม ใส่ถุง ถุงละ $\frac{3}{5}$ กิโลกรัม ลุงจะต้องใช้ถุงทั้งหมดกี่ใบ

วิธีทำ	ลุงมีน้ำตาลมะพร้าว	40	กิโลกรัม
	แบ่งใส่ถุง ถุงละ	$\frac{1}{2}$	กิโลกรัม
	จะได้ น้ำตาลมะพร้าว	$40 \div \frac{1}{2} = 80$	ถุง
	มีน้ำตาลโตนด	15	กิโลกรัม
	แบ่งใส่ถุง ถุงละ	$\frac{3}{5}$	กิโลกรัม
	จะได้ น้ำตาลโตนด	$15 \div \frac{3}{5} = 25$	ถุง
	ดังนั้น ลุงจะต้องใช้ถุงทั้งหมด	$80 + 25 = 105$	ใบ

ตอบ 105 ใบ

2. อุดุลย์มีเงินเดือน เดือนละ 45,000 บาท เก็บออม $\frac{2}{15}$ ของเงินเดือน เป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน $\frac{4}{9}$ ของเงินเดือน ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเป็นเงินเท่าใด

วิธีทำ	อุดุลย์มีเงินเดือน เดือนละ	45,000	บาท
	เก็บออม	$\frac{2}{15}$	ของเงินเดือน
	ค่าใช้จ่ายในบ้าน	$\frac{4}{9}$	ของเงินเดือน
	จะได้ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	$\frac{2}{15} + \frac{4}{9} = \frac{26}{45}$	ของเงินเดือน
	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	$\frac{26}{45} \times 45,000 = 26,000$	บาท
	ดังนั้น เหลือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว	$45,000 - 26,000 = 19,000$	บาท

ตอบ 19,000 บาท

3. วันนี้ป้าตี๋มขายข้าวมันไก่ ก๋วยเตี๋ยว และน้ำดื่ม ได้เงินดังนี้ ขายข้าวมันไก่ได้ $\frac{1}{5}$ ของจำนวนเงินที่ขายได้ ขายก๋วยเตี๋ยวได้ $\frac{5}{12}$ ของจำนวนเงินที่ขายได้ และขายน้ำดื่มได้อีก 2,070 บาท วันนี้ป้าตี๋มขายของได้เงินทั้งหมดกี่บาท

วิธีทำ	ขายข้าวมันไก่ได้	$\frac{1}{5}$	ของจำนวนเงินที่ขายได้
	ขายก๋วยเตี๋ยวได้	$\frac{5}{12}$	ของจำนวนเงินที่ขายได้
	ขายข้าวมันไก่และก๋วยเตี๋ยวได้	$\frac{1}{5} + \frac{5}{12} = \frac{37}{60}$	ของจำนวนเงินที่ขายได้
	ขายน้ำดื่มได้	$\frac{60}{60} - \frac{37}{60} = \frac{23}{60}$	ของจำนวนเงินที่ขายได้
	ขายน้ำดื่มได้	2,070	บาท
	แสดงว่า	ขายของ 23 ส่วน คิดเป็น	2,070 บาท
	ขายของ 1 ส่วน คิดเป็น	$\frac{2070}{23}$	บาท
	ขายของ 60 ส่วน คิดเป็น	$60 \times \frac{2070}{23} = 5,400$	บาท
	ดังนั้น	ป้าตี๋มขายของได้เงินทั้งหมด	5,400 บาท

ตอบ 5,400 บาท

4. จากการสอบถามนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง พบว่า เดินทางโดยรถประจำทาง $\frac{3}{10}$ ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด รถมอเตอร์ไซด์ $\frac{1}{8}$ ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด นอกนั้นเดินมาโรงเรียน 230 คน โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมดกี่คน

วิธีทำ	เดินทางโดยรถประจำทาง	$\frac{3}{10}$	ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
	รถมอเตอร์ไซด์	$\frac{1}{8}$	ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
	เดินทางโดยรถประจำทางและรถมอเตอร์ไซด์	$\frac{3}{10} + \frac{1}{8} = \frac{17}{40}$	ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
	เดินมาโรงเรียน	$\frac{40}{40} - \frac{17}{40} = \frac{23}{40}$	ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
	เดินมาโรงเรียน	230	คน
	แสดงว่า	การเดินทาง 23 ส่วน คิดเป็น	230 คน
	การเดินทาง 1 ส่วน คิดเป็น	$\frac{230}{23}$	คน
	การเดินทาง 40 ส่วน คิดเป็น	$40 \times \frac{230}{23} = 400$	คน
	ดังนั้น	โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมด	400 คน

ตอบ 400 คน

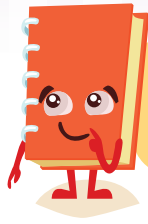

ใบกิจกรรมหน่วย

๒

เศษส่วนและ
การบวก การลบ
การคูณ การหาร
เศษส่วน

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 2.1

เรื่อง ตามหาเพื่อน

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{3}{5}$

เขียน ล้อมรอบเศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{48}{120}$

$$\frac{6}{8}$$

$$\frac{6}{10}$$

$$\frac{24}{60}$$

$$\frac{9}{15}$$

$$\frac{15}{25}$$

$$\frac{6}{15}$$

$$\frac{12}{20}$$

$$\frac{8}{20}$$

$$\frac{96}{240}$$

$$\frac{21}{35}$$

$$\frac{144}{360}$$

$$\frac{50}{122}$$

สรุป 1. เศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{3}{5}$ ได้แก่ $\frac{6}{10}$, $\frac{9}{15}$, $\frac{15}{25}$, $\frac{12}{20}$, $\frac{21}{35}$

เพราะเหตุใด $\frac{3}{5} = \frac{3 \times 2}{5 \times 2} = \frac{6}{10}$, $\frac{3}{5} = \frac{3 \times 3}{5 \times 3} = \frac{9}{15}$, $\frac{3}{5} = \frac{3 \times 5}{5 \times 5} = \frac{15}{25}$

$$\frac{3}{5} = \frac{3 \times 4}{5 \times 4} = \frac{12}{20}, \quad \frac{3}{5} = \frac{3 \times 7}{5 \times 7} = \frac{21}{35}$$

2. เศษส่วนที่เท่ากับ $\frac{48}{120}$ ได้แก่ $\frac{24}{60}$, $\frac{6}{15}$, $\frac{8}{20}$, $\frac{96}{240}$, $\frac{144}{360}$

เพราะเหตุใด $\frac{48}{120} = \frac{48 \div 2}{120 \div 2} = \frac{24}{60}$, $\frac{48}{120} = \frac{48 \div 8}{120 \div 8} = \frac{6}{15}$, $\frac{48}{120} = \frac{48 \div 6}{120 \div 6} = \frac{8}{20}$

$$\frac{48}{120} = \frac{48 \times 2}{120 \times 2} = \frac{96}{240}, \quad \frac{48}{120} = \frac{48 \times 3}{120 \times 3} = \frac{144}{360}$$

ภาคผนวก ข

แบบประเมินทักษะและ กระบวนการทางคณิตศาสตร์

พระบรมราชูปถัมภ์

แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ : ด้านการให้เหตุผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยงานย่อยที่ ..... หน่วยย่อยที่ ..... เรื่อง ..... ระดับ .....
 ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา ..... วัน เดือน ปีที่บันทึก ..... ชื่อผู้บันทึก .....

คำชี้แจง จงบันทึกการปฏิบัติหรือการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่สะท้อนทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคุณภาพที่นักเรียนแสดงออกและเกิดขึ้นจริง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทั้ง ๖๐ จึงผ่านเกณฑ์ (ประมาณ ๔ คะแนนขึ้นไป)

ระดับคุณภาพ	ดีเยี่ยม		ดี		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	ได้คะแนนรวม ๖ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๕ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๔ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๒-๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๑-๒ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๐-๑ คะแนน	
ชื่อ - สกุล								
เลขที่	นำความรู้ที่เรียนมาใช้ประกอบการให้เหตุผล		พฤติกรรมที่แสดงออก / ระดับคุณภาพ		ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้เหมาะสม		คะแนนรวม (๖)	
๑	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ดี (๓)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ดี (๓)	ดี (๓)	ผลการประเมิน
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ : ด้านการแก้ปัญหา

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ..... หน่วยย่อยที่ ..... เรื่อง ..... ระดับ .....
 ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา ..... วัน เดือน ปีที่บันทึก ..... ชื่อผู้บันทึก .....

คำชี้แจง จงบันทึกการปฏิบัติหรือการแสดงผลพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่สะท้อนทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคุณภาพที่นักเรียนแสดงออกและเกิดขึ้นจริง
เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทั้งร้อยละ ๖๐ จึงผ่านเกณฑ์ (ประมาณ ๔ คะแนนขึ้นไป)

เลขที่	ระดับคุณภาพ		ดีเยี่ยม		ดี		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	เกณฑ์การพิจารณา		ได้คะแนนรวม ๖ คะแนน		ได้คะแนนรวม ๕ คะแนน		ได้คะแนนรวม ๔ คะแนน		ได้คะแนนรวม ๒-๓ คะแนน	
	ชื่อ - สกุล		พฤติกรรมที่แสดงออก / ระดับคุณภาพ				ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	ดีเยี่ยม (๓)	เข้าใจปัญหาที่ผู้สอนกำหนด	พอใช้ (๒)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ดีเยี่ยม (๑)	พอใช้ (๒)	คะแนนรวม (๖)		
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางความคิดศาสตร์ : ด้านการสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยงานที่ ..... หน่วยย่อยที่ ..... เรื่อง .....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา ..... วัน เดือน ปีที่บันทึก ..... ชื่อผู้บันทึก .....

คำชี้แจง จงบันทึกการปฏิบัติหรือการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่สะท้อนทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคุณภาพที่นักเรียนแสดงออกและเกิดขึ้นจริง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทั้งร้อยละ ๖๐ จึงผ่านเกณฑ์ (ประมาณ ๔ คะแนนขึ้นไป)

ระดับคุณภาพ	ดีเยี่ยม		ดี		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	ได้คะแนนรวม ๖ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๕ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๔ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๒-๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๑-๒ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๐-๑ คะแนน	
ชื่อ - สกุล								
เลขที่								
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ : ด้านการเชื่อมโยง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ..... หน่วยย่อยที่ ..... เรื่อง ..... ระดับ .....
 ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา ..... วัน เดือน ปีที่บันทึก ..... ชื่อผู้บันทึก .....

คำชี้แจง จงบันทึกการปฏิบัติหรือการแสดงผลพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่สะท้อนทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคุณภาพที่นักเรียนแสดงออกและเกิดขึ้นจริง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทั้งร้อยละ ๖๐ จึงผ่านเกณฑ์ (ประมาณ ๔ คะแนนขึ้นไป)

เลขที่	ระดับคุณภาพ		ดีเยี่ยม		ดี		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	ได้คะแนนรวม ๖ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๕ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๔ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๒-๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๑ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๐ คะแนน	คะแนนรวม (๖)	ผลการประเมิน	
	ชื่อ - สกุล									
	พฤติกรรมที่แสดงออก / ระดับคุณภาพ									
	เชื่อมโยงความรู้ในสาระคณิตศาสตร์หรือสถานการณ์ในชีวิตจริง				พอใช้ (๔)		ควรปรับปรุง (๒)			
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

แบบประเมินทักษะ และกระบวนการทางการศึกษาศาสตร์ : ด้านการคิดสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ..... หน่วยย่อยที่ ..... เรื่อง ..... ค่ะ ..... ระดับ .....
 ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา ..... วัน เดือน ปีที่บันทึก ..... ชื่อผู้บันทึก .....

คำชี้แจง จงบันทึกการปฏิบัติหรือการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่สะท้อนทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคุณภาพที่นักเรียนแสดงออกและเกิดขึ้นจริง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ จึงผ่านเกณฑ์ (ประมาณ ๔ คะแนนขึ้นไป)

ลำดับคุณภาพ	ดีเยี่ยม		ดี		ผ่าน		ไม่ผ่าน	
	ได้คะแนนรวม ๖ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๕ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๔ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๒-๓ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๑-๒ คะแนน	ได้คะแนนรวม ๐-๑ คะแนน	
ชื่อ - สกุล								
เลขที่								
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอกดาว์พงษ์	รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา		รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์	ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

นายสมเกียรติ	ชอบผล	ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
นายสุชาติ	วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายบุญรักษ์	ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายณรงค์	แผ้วพลสง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวอุษณีย์	ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสุกัญญา	งามบรรจง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายอัมพร	พินะสา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสนิท	แย้มเกษร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร.ชูกิจ	ลิลิมปีจางค์	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ดร.กฤษลิน	มุสิกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ดร.ศรเทพ	วรรณรัตน์	ผู้อำนวยการสำนักคณิตศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายสมเกียรติ	เพ็ญทอง	ผู้อำนวยการสาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

รศ.ดร. สิริพร	ทิพย์คง	ข้าราชการบำนาญ ร.ร.สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นายณัฐ	จั่นแย้ม	ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนชัยฉิมพลีวิทยาคม
นางสาวจินดา	พ่อคำชำนาญ	ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
นางสาวทองระย้า	นัยชิต	ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนวัดถนน
นางคณินนิตย์	ชาญวุฒิชธรรม	ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนคลองทรงกระเทียม
ดร. ธีชพล	พลรัตน์	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง(ฝ่ายมัธยม)
นางสาวอุไร	ชีรัมย์	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง(ฝ่ายมัธยม)

นายสมเกียรติ เพ็ญทอง
 ดร.ภัทรวดี หาดแก้ว
 นางณัตตยา มังคลาสิริ
 นางสาวปวันรัตน์ วัฒนะ
 นางสาวพุลศรี ทองวิเศษ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะบรรณาธิการกิจ

รศ.ดร.นพพร   แหยมแสง
 นางณัตตยา   มังคลาสิริ

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

นางสาวละออ   เจริญศรี

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ออกแบบรูปเล่ม

บริษัทมันเดย์ครีเอชั่นจำกัด

